

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

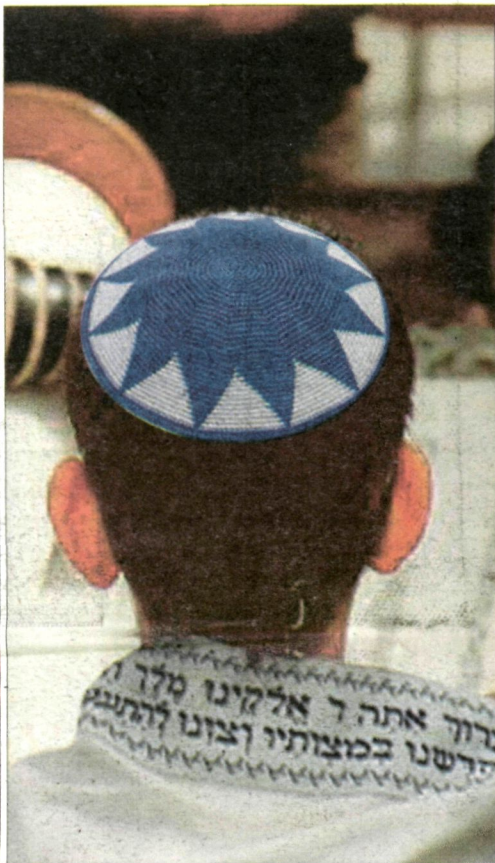
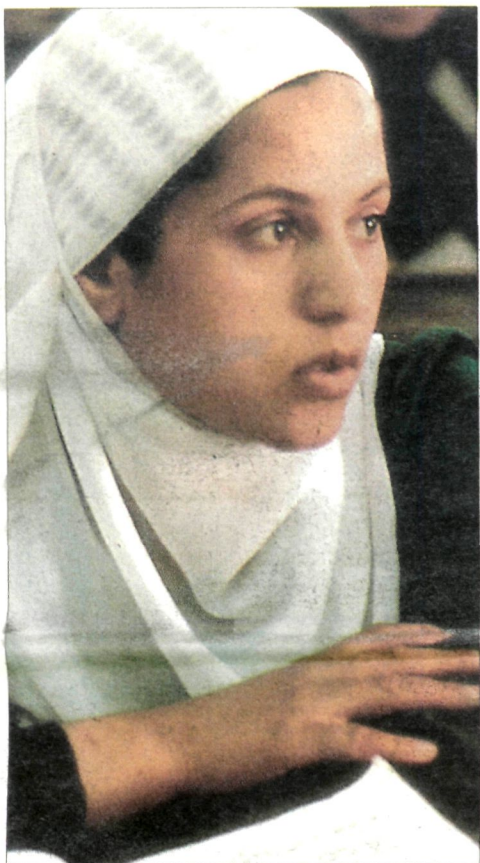
Any XXV • Núm. 1.273 • 1,60 €

12 • febrer • 2004

«Déu va fer el camp,
i l'home, la ciutat»
Friedrich M. Klinger

El vel islàmic, la kipà jueva i la creu cristiana d'una mida considerable seran
bandejats del sistema escolar francès

L'affaire dels signes religiosos

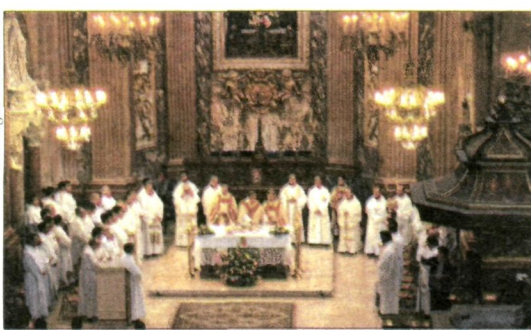
Amb l'inici del nou curs escolar, els alumnes de les escoles públiques franceses d'ensenyament primari i secundari no podran portar a classe cap mena de signe religiós ostensible. El vel islàmic, la kipà jueva i la creu cristiana d'una mida considerable seran bandejats del sistema escolar francès tan bon punt entri en vigor una llei que el que pretén és defensar el principi de laïcitat a l'escola, baluard del «sacrosant» Estat republicà francès. La polèmica decisió del govern de Jacques Chirac ha topat amb profunds arguments en contra, tant provinents del mateix país (el cardenal Jean-Marie Lustiger, arquebisbe de París, ha alertat del desvetllament d'«una agressivitat antireligiosa») com de la resta d'Europa i de països islàmics. En aquest sentit, Thomas Michel, s.j., expert en islam pel Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós, afirma en una entrevista a *Catalunya Cristiana* que «hi ha la idea que l'expressió pública de la creença religiosa és incompatible amb la vida moderna i amb la societat contemporània. No sé d'on ha sortit aquesta idea que fa que ens sentim amenaçats si els altres expressen públicament la seva fe».

Pàg. 2, 3, 4 i 5

Cloenda de l'Any de la Mercè i pregària per Rosa Deulofeu

Durant tot aquest any passat hem celebrat l'Any de la Mercè o, el que és el mateix, la commemoració dels 800 anys de la primera redempció de captius feta per sant Pere Nolasc, fundador de l'Orde de la Mercè. Després de tot un any de celebracions, el 29 de gener passat va tenir lloc a la basílica de la Mercè de Barcelona la cloenda oficial d'aquesta commemoració, presidida pel bisbe auxiliar Josep Àngel Sáiz. En la celebració eucarística es va pregar també per Rosa Deulofeu, delegada de Pastoral de Joventut de la diòcesi de Barcelona, que va morir el 5 de gener. Mons. Sáiz la va recordar com una gran cristiana que «sabia prou que molts joves viuen avui

Foto: Agustí Codinach

allunyats de l'Església. Però això no li era un motiu de desànim o d'inactivitat, sinó que li era com un estímul per treballar més intensament i més generosament per a l'evangelització del món dels joves».

Pàg. 17

El bisbat de Girona lliura els premis Sant Fèlix 2003

Amb motiu de la celebració de Sant Francesc de Sales, patró dels periodistes, la Delegació de Mitjans de Comunicació del bisbat de Girona va lliurar el 26 de gener passat els premis Sant Fèlix 2003. Els guardons d'aquesta nova edició van correspondre a la Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer, com a reconeixement a la seva tasca social, humanitària i d'ajuda als malalts i als seus familiars, i a les Comunitats de Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, presents en l'àmbit diocesà, per la seva llarga trajectòria de servei en institucions i centres sanitaris, d'acció social i humanitària.

El bisbe de Girona, assegut amb les guardonades.

Pàg. 22

La batalla contra la sida continua a l'Àfrica

La Comunitat de Sant Egidi estén el projecte DREAM a diferents països africans

Pàg. 20 i 21

Sumari

Pàg. 9 Trobada de delegats diocesans de Litúrgia a Madrid

Pàg. 19 Entrevista al responsable de Bioètica del Sagrat Cor de Roma

Pàg. 23 Setmana gran a Tortosa

Pàg. 30 El Cor i Orquestra de la Catedral de Tarragona celebra 15 anys

Pàg. 31 Barcelona: presentat l'institut E. Mounier

Editorial

La dictadura del laïcisme

La revolució francesa del 1789 va representar un canvi radical de la societat occidental. Una forma de govern autoritària, sostinguda per una monarquia absoluta que permetia nombroses injustícies i desigualtats passava a la història, i s'imposava una forma nova d'entendre la societat basada en el triple lema revolucionari: igualtat, llibertat i fraternitat.

És innegable que aquells esdeveniments van portar molts canvis necessaris al nostre vell continent, però també van ser l'origen d'actituds negatives que tristament no han desaparegut amb el pas del temps. Entre aquestes actituds destaca un profund anticlericalisme, que no es conforma a limitar el poder de l'Església dins la societat civil, sinó que en alguns moments vol eradicar qualsevol tipus de vestigi religiós, relegant la fe a una cosa íntima i personal, quan no prohibida o perseguida.

D'aquesta manera els que defensaven una societat sense Déu han col·locat al lloc del Totpoderós l'Estat laic, i els mateixos que rebutjaven el cristianisme han convertit el laïcisme en religió oficial. Aquest procés es pot arribar a entendre, encara que no a justificar-se, a finals del segle XVIII, però no té cap explicació lògica a l'inici del segle XXI.

I és que les lleis que el govern francès ha impulsat per impedir la presència de símbols religiosos a les escoles, no només han causat sorpresa pels temps que corren, sinó una gran indignació entre totes les religions i també per part de tots aquells que defensen la llibertat. Un estat modern i democràtic està limitant la llibertat de les persones en nom d'un bé suprem que és el déu laïcisme.

A França ningú no posa cap problema al fet que es facin manifestacions públiques i externes per exemple de diverses estètiques com la *punk*, *heavy* o d'altres que són molt ostensibles. O que els

col·lectius homosexuals expressin amb tota llibertat les seves reivindicacions i els seus sentiments davant de tothom, encara que això causi escàndol a molta gent de bé. Sembla que l'únic que molesta és l'exteriorització de la religió. Perquè de religió només n'hi pot haver una, l'oficial de l'Estat, que no és altra que el laïcisme.

Aquestes primeres mesures del govern gal són preocupants, però no tan sols pel que representen en si, sinó pel que pot venir després, ja que un cop s'inicia un camí de retallada de les llibertats religioses no se sap fins on es pot arribar. No oblidem que al nostre propi país la persecució religiosa que es va realitzar bàsicament entre els anys 1936 i 1939, que va ocasionar la destrucció de temples, de símbols religiosos, i el martiri de tants cristians innocents estava impulsada per entitats polítiques que enarboraven la bandera de la llibertat i que tenien com a enemic el feixisme totalitari.

En nom de la llibertat s'han fet històricament veritables barbaritats. En nom de la igualtat, els estats comunistes prosoviètics van crear terribles tiranies que no respectaven els drets humans més bàsics. En nom de la laïcitat el govern francès ha començat a posar les seves primeres mesures, però darrere d'això no hi ha el desig de preservar una separació coherent entre l'Estat i l'Església, sinó la creació d'una dictadura laicista que imposi lleis que perjudiquin la llibertat religiosa dels ciutadans, un dels drets més bàsics de la persona.

És curiós que aquestes iniciatives sorgeixin de governs de tarannà polític de dretes com el de Jacques Chirac, quan durant molt de temps ens han fet creure que les dretes estaven més properes a l'Església; també que el principal batallador de l'absència de les arrels cristianes de la Constitució Europea sigui un altre polític francès de centredreta: Valéry Giscard d'Estaing.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Merche Ginés, GIRONA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Guillem Ferrer, MENORCA; Jordi Curcó, LLEIDA; Conchi García, MADRID; Lluís Serra i Miriam Díez, ROMA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, VÍCTOR M. Cardona i Tomás Mor, TORTOSA

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Güiters, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA.

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Director executiu: Marc Murtra

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 80,60 €
Resta d'Europa: 146,74 €
Amèrica i Àfrica: 178,30 €
Àsia i Oceania: 243,82 €

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Déu va fer el camp, i l'home, la ciutat»

(Friedrich M. Klinger. Escriptor alemany. 1752-1831)

Tranquils, que no es tracta pas aquí d'oposar el que és humà al que és diví, l'agricultura als ordinadors, arts i indústries urbanes, ni d'enfrontar el progrés amb l'evangèlica simplicitat franciscana. Tot pot i tot ha de «coexistir», però d'una manera paral·lela i cap a una meta comuna, que en cristià s'anomena «estimar Déu i el pròxim com un mateix». En el camp, botànicament parlant, conviuen en admirable veïnatge les més diverses espècies i famílies d'arbustos, plantes, arbres i vegetals, amb varietat sorprenent i meravellosa de formes, fruits, aromes i colors. No es discriminen ni guerregen pel seu

hàbitat, el trien compartidament. Cada ciutat hauria de ser un transsumpte de tot allò que és primordial i el camp ens ofereix els seus aliments, plantes medicinals i encant: «Ment sana, cor alegre i cos saludable.» Flors i plantes, a pesar de la seva bellesa i seducció natural, no s'envaneixen, guarden silenci. El camp no sap perjudicar, fins i tot ens purifica l'aire que respirem. El camp és ple d'estímul i virtuts que trobem a faltar a les urbs i metròpolis. «Déu va fer el camp», ens diu Klinger, «perquè l'home que d'ell ha sortit no oblidí les seves essències quan construeixi una ciutat».

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

L'ús dels signes religiosos, a debat

■ La llei francesa motiva reaccions en contra de la prohibició i a favor del diàleg i de la integració

La polèmica ja ha estat servida. Amb l'inici del nou curs escolar, el mes de setembre vinent, els alumnes de les escoles públiques franceses d'ensenyament primari i secundari no podran portar a classe cap mena de signe reli-

giós ostensible. El vel islàmic, la kipa jueva i la creu cristiana d'una mida considerable no tindran cabuda en el sistema escolar francès tan bon punt entri en vigor una llei que el que pretén és mantenir el principi de laïcitat a l'escola.

El vel islàmic es troba en l'ull de l'huracà.

Evidentment, la polèmica llei no ha estat gens ben rebuda pels col·lectius religiosos francesos, i és vista amb sorpresa, i fins i tot amb preocupació, tant per la resta d'Europa com pels països islàmics. El cardenal Jean-Marie Lustiger, arquebisbe de París, ha demanat que l'Estat «no es fiqui en qüestions religioses» i que no confongui «l'estatut de les religions amb el manteniment de l'ordre públic».

El cardenal Lustiger ha reconegut el desvetllament d'«una agressivitat antireligiosa que sorprèn completament els ambients catòlics», fins al punt que s'han

donat casos en què catòlics han patit agressions verbals pel fet de portar una creu al pit. «Espero que els polítics siguin conscients del que estan fent», ha declarat l'arquebisbe de París, en declaracions a ràdio France Inter, alhora que constata que «la posició francesa és intel·ligible a l'estranger».

D'altra banda, en el missatge que cada mes de gener adreça al cos diplomàtic acreditat davant de la Santa Seu, Joan Pau II també es va referir a la llei promoguda pel govern de Jacques Chirac. «La laïcitat no és el laïcisme», va dir el Sant Pare, «la laïcitat és el respecte de totes les cre-

ences per part de l'Estat, que assegura l'exercici lliure de les activitats de culte, espirituals, culturals i caritatives de les comunitats de creients». Per a Joan Pau II, «en una societat pluralista, la laïcitat és un indret de comunicació entre les diverses tradicions espirituals i la nació».

El cavall de batalla

Tothom sembla estar d'acord que l'autèntic cavall de batalla d'aquesta polèmica desfermada a França és el vel islàmic i, especialment, el significat que li atribueixen de submissió i desigualtat de la dona

musulmana. A molts països d'Europa, l'islam ha esdevingut ja la segona religió en nombre de practicants i tendeix a créixer perquè, en primer lloc, està vehiculada pel gran nombre d'immigrants que s'estableixen entre nosaltres i, en segon lloc, perquè el musulmà, pel fet de pertànyer a la religió musulmana, ja es considera creient.

L'existència d'un fonamentalisme islàmic que vol minar els fonaments d'occident encara posa més traves a l'acceptació i integració dels immigrants d'origen musulmà entre nosaltres. A partir de l'11 de setembre del 2001, amb l'esfondrament

MONS. JOAN E. JARQUE MANTÉ PROFUNDES VINCULACIONS AMB FRANÇA

«Fan una llei que és un galimaties inaplicable i ofensiu per a grans col·lectius francesos»

Mons. Joan E. Jarque i Jutglar manté vincles molt pregonos amb França, on va viure força temps com a secretari general de la UCIP (Unió Catòlica Internacional de Premsa) i com a monjo de les Fraternitats Monàstiques de Jerusalem. La seva segona llengua és el francès i, de fet, la seva biblioteca és en un gran percentatge en llengua francesa. Ara, des de la seva residència barcelonina de la Casa Santa Creu de les Germanes Hospitalàries de la Santa Creu, el qui fa 25 anys va fundar el setmanari «Catalunya Cristiana» es manté al dia de les informacions que ens arriben del país veí a través de la ràdio i de la televisió catòlica francesa.

—Com definiria el model laicista francès?

—El qualificaria de rigorós, en el sentit d'estricta, com ho és l'administració republicana francesa. Malgrat ser jacobina, és a dir, ferotgement centralista, és eficaç i funciona. Tot França és un apèndix de París, però molt ben administrada. I sobretot, el laïcisme francès és intel·ligent, i això fa que se suavitzin moltes arestes.

Un exemple: totes les esglésies (catedrals o parròquies) d'abans del 1901 són propietat de l'Estat; la conservació corre a compte seu (a través de les prefectures, subprefectures i els municipis). Ara bé, l'ús és «afectat» a l'Església. El cardenal de París, per exemple, és l'affectataire de Notre Dame, com jo vaig ser l'affectataire de la basílica de Santa Maria Magdalena de Vézelay.

Aquest exemple referit als edificis dona el to que ve a ser el mateix en altres aspectes del laïcisme francès: l'escola, que aquí hem d'anomenar «privada» (que sona malament!), a França s'anomena

l'école libre! (reconeixement clar de la llibertat d'ensenyament i a la vegada del deure —i del dret— de l'Estat de proporcionar una école publique); les diòcesis a França no són pas reconegudes com a tals sinó que són associacions públiques regides per la llei del 1901 i, per exemple, la di-

òcesi de Sens-Auxerre és legalment l'Association diocésaine de Sens-Auxerre. Ara bé, tot funciona amb prou pau, harmonia i respecte mutu.

—De què té por el Govern francès, que prohibeix qualsevol signe ostensible de pertinença religiosa o política?

—Té por de perdre el caràcter «sacrosant» de l'Estat Republicà. Fatalment, la mentalitat jacobina sacralitza l'Estat ja que el considera font del dret, de la llibertat, de la nació. Mentre que l'Estat no és font de res, sinó que és l'administrador del bé comú creat pels ciutadans lliures associats naturalment i lliure en famílies, municipis, parròquies..., clubs de fumadors de pipa, partits polítics o sindicats! Manlleuant una fórmula metafísica diríem que l'Estat (pàtria o nació, si cal) no és primer sinó segon...

És, doncs, un afer de por, i fan una llei que és un galimaties inaplicable i ofensiu per a grans col·lectius francesos. Què és un signe religiós? I quan és notablement ostensible? I per què una escola secundària (lycée) ha de ser més republicana que la Sorbona, un hospital, o la Gare d'Austerlitz? Amb tot, la sang no arribarà al riu (com podria passar aquí). Faran una excelente loi que servirà per empipar algun principal de lycée si algú li vol fer la guitzia, i anirà caient en l'oblit.

—Com viuen i manifesten els francesos la seva religiositat?

—La qüestió és molt general. A grans

trets: la pràctica pública i parroquial és molt baixa. En canvi, els santuaris (Lourdes, La Salette, Vézelay, Mont Saint Michel, etc.) ofereixen espectacles de gran religiositat «francesa».

El francès corrent no es mostra gaire religiós. Ara bé, té cultura religiosa i no cau tan freqüentment com entre nosaltres en l'agnosticisme/ateisme a la violeta i sobretot en l'anticatolicisme barroer i baix de sostre. La intel·lectualitat catòlica té un gran pes i prestigi a França i té una capacitat de reacció contra qualsevol bajanada que fa respecte a tothom.

—Per què hi ha cada cop més una voluntat de recloure la vivència religiosa a l'àmbit privat?

—És un mal que ve de lluny i que toca l'essència del cristianisme. Si aquest no pretengués (i no pot deixar de fer-ho!) que és portador d'un missatge de salvació per a tots els homes i per a tot home, el deixarien tranquil. Caldria, però, que nosaltres subratlèssim més el caràcter d'adhesió lliure connatural a la fe. I la inadequació total dels mitjans polítics, mundans, per a la difusió del missatge evangèlic.

—Quines conseqüències comporta aquesta realitat laicista per als catòlics francesos?

—Llibertat per viure el cristianisme; responsabilitat per mostrar-ne el rostre millor; exigència per viure'l amb rigor i creativitat. I se'n surten prou bé! (C.M.)

de les Torres Bessones de Nova York, occident es va despertar d'una profunda letargia per prendre consciència que la injustícia, a la llarga, genera odi i ressentiment. El futur, malauradament, no pinta gaire bé i, lluny de posar pau al món, hi ha dirigents polítics que s'encaparren a liderar la seva particular «croada».

«Les prohibicions engendren agressivitat»

«La solució no és tallar per on ens molesta, sinó que, si volem que la societat progressi, que la història avanci, cal educar en la diferència i en el respecte a les altres cultures.» Així de contundent es manifesta Teresa Losada, franciscana missionera de Maria, que està convençuda que «les prohibicions generen enfrontament i agressivitat, i que el ressentiment no és una bona pauta per a una futura convivència». Teresa Losada Campo (Lugo, 1943) dirigeix el centre Bayt Al-Thaqafa («Casa de la Cultura») a Barcelona, amb la finalitat de facilitar la integració social i cultural dels immigrants arabomusulmans residents a Catalunya, sense pèrdua de la seva pròpia identitat, així com mostrar la seva diversitat cultural i donar a conèixer la realitat dels països àrabs i de l'islam.

Teresa Losada, que també és consultora del Secretariat de la Comissió Episcopal de Relacions Interconfessionals de la Conferència Episcopal Espanyola, està convençuda, i així ho transmet en el seu discurs, que parlant la gent s'entén i que cal treballar per la integració d'aquestes comunitats en la nostra societat, però que la integració, no ho oblidem, també és cosa de dos: «De vegades, entreobrim la porta però

La kipà jueva també ha estat prohibida.

te indumentari passa perquè les dones s'abillen amb el vel islàmic. «Aquí no es tracta de l'islam com a fet religiós, sinó de l'islam com a fet d'identitat», afegeix Teresa Losada.

«Els drets humans no són negociables»

Defensar les diferències no justifica acceptar totes les diferències i, en aquest sentit, Teresa Losada recorda que «els drets humans no són negociables». I afegeix: «Tot el que occident ha lluitat per la igualtat de la dona, a favor dels drets humans, això no és negociable avui amb cap cultura ni amb cap religió.

»Per tant, allò que no és negociable és tot el que pugui deshumanitzar, anar en una línia que no fa més humana la persona, que no fa avançar en més humanitat, això no és negociable. Per això, si el vel islàmic significa que retrocedim en la igualtat entre homes i dones, estic d'acord que no és negociable. Ara bé, la pregunta és: malgrat això, hem de seguir una línia d'imposició o de prohibició, o n'hauríem de seguir una d'educació, de negociació i de mediació, d'integració?»

Finalment, Teresa Losada aporta una reflexió certament interessant que fa referència a la reclusió del fet religiós en l'esfera privada de la nostra vida: «Nosaltres hem dit que Déu ha mort a la ciutat, a diferència de l'islam, que defensa la presència de Déu al bell mig de la vida pública. Em sembla bé una societat laica, però també crec que la religió s'ha de fer sentir en l'àmbit públic i, en aquest sentit, l'islam pot fer-nos una gran aportació.»

Carme Munté

O P I N I O

França, laïcisme i vel islàmic

Ja està fet, els alumnes francesos trobaran al setembre una escola amb una nova regla. Seguint el desig amb força legislativa expressat públicament el 17 de desembre pel president de la República, Jacques Chirac, una llei haurà de prohibir portar signes de pertinença religiosa o política ostensibles. La mesura es refereix en concret als signes religiosos, i més que kipàs o creus grosses, al molest vel islàmic. Aquest és l'ull de l'huracà. Un huracà que es remou en la societat veïna des de fa 15 anys.

El 1989 Lionel Jospin, en aquell moment ministre d'Educació, va admetre una llei en què es reconeixia el dret dels alumnes d'expressar les seves opinions polítiques o religioses. Tres mesos més tard començava l'affaire del vel islàmic quan una alumna va anar a escola amb aquesta indumentària. Al novembre el Consell d'Estat reconeixia que els signes religiosos no són per ells mateixos incompatibles amb el principi de laïcitat. El 1994 es va fer la diferència entre signe discret i signe ostensible, que es considerava proselitista. Dos anys més tard el Consell d'Estat es torna a pronunciar declarant que el vel islàmic no és un signe ostensible, i introdueix en els programes escolars elements de cultura religiosa.

La discussió continua latent fins a l'atemptat contra les Torres Bessones, l'11 de setembre del 2001. La descoberta en l'àmbit internacional del terrorisme islàmic impulsa a redactar un informe sobre l'ensenyament del fet religiós; l'informe Debray insisteix sobre la necessitat d'una formació religiosa a l'escola pública, però a l'agost del 2002 el diputat de l'UMP Jacques Myard proposa una llei per prohibir-hi tot signe religiós. Seguint aquesta tendència, el president de l'Assemblea Nacional, Jean Louis Debré, es va posar al capdavant d'una comissió el juny passat per estudiar la qüestió i al novembre es va pronunciar en el mateix sentit que Debray.

Paral·lelament, el president Chirac demana a Bernard Stasi, mitjancer de la República, que presideixi un equip plural de «vint savis» per trobar una opció de consens. Les conclusions, presentades l'11 de desembre, es pronuncien per l'elaboració d'una llei que prohibeixi només els signes ostensibles, el vel inclòs, i proposa declarar festives les festes d'Aïd Al-Kebir, musulmana, i de Yom Kippur, jueva. Finalment, el discurs de Chirac ha recolzat la proposta de llei però no ha admès els dos dies festius, tot i que permet que els alumnes afectats puguin absentar-se i demana que no es fixin exàmens en aquestes dates.

Ara s'ha arribat, finalment, a un punt d'inflexió, si més no normatiu, en un debat que sorprèn fins i tot en països musulmans com el Marroc o Algèria. Per la magnitud del problema és fàcil adonar-se que la qüestió supera la tolerància dels signes religiosos. Bruno Frappat, en l'editorial del quotidià catòlic *La Croix* del 18 de desembre, afirmava que l'interrogant de fons és que França es qüestiona la seva laïcitat perquè passa per una crisi d'identitat. «Sap d'on ve, però no sap on va», afirma el periodista francès. La veritat és que els veïns del nord es troben davant d'un nou panorama: en l'àmbit exterior, perden influència internacional, com s'ha vist amb l'exclusió del conflicte de l'Iraq i recentment amb els acords de no-proliferaçió d'armes de destrucció massiva a Líbia, i a l'interior

els moviments regionalistes i les «tendències comunitaristes», neologisme de moda, qüestionen la identitat nacional.

A nosaltres, sobretot després de més de dues dècades d'un govern amb presència democristiana a Catalunya, també ens pot semblar desproporcionat. Cal saber, però, que al nord la identitat nacional es basa en la famosa Revolució Liberal del 1789. Des de les nostres escoles s'ha estudiat com el primer èxit de les llibertats i els drets de l'home, i, en efecte, va ser un pas decisiu per permetre societats en què no hi hagués un model imposat a tothom. Precisament un cavall de batalla singular va ser la separació de l'Església de l'Estat i el reconeixement de la llibertat de culte.

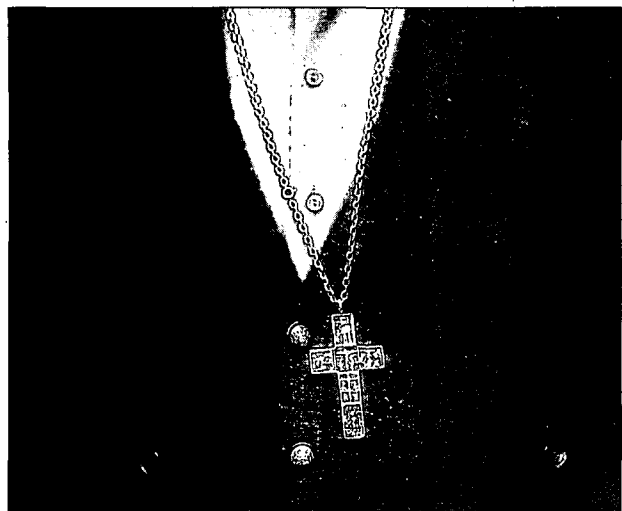
Però el catòlic francès té sovint el record de les persecucions, de les expulsions, de les execucions sumàries..., una mica el que l'espanyol de fe pot ressentir amb els màrtirs del temps de la guerra civil. I cal reconèixer que la laïcitat s'ha traït sovint a ella mateixa i s'ha convertit en destructora de la pluralitat i del respecte. Actualment els traumes ja són història, però el tarannà ha deixat una manera de fer característica. Per exemple, l'escola formarà bons ciutadans amb un codi moral basat en els drets de l'home, mentre que l'ensenyament religiós es deixa per a la família. A França no hi ha el problema dels mestres de religió perquè senzillament no hi ha classe de religió. Tot es fa a casa o a la catequesi, que uneix evangelització i formació. En aquest sentit va ser revolucionària la introducció de l'ensenyament de la religió en el currículum escolar el 1996. I tampoc no ha de sorprendre que el suport institucional a una visita papal o a les Jornades Mundials de la Joventut despertis adversaris tossuts.

Quan a França es parla del vel islàmic a les escoles públiques, o de la kipà, o d'una creu, es tracta de la presència pública del fet religiós en la societat, de la seva col·laboració en la construcció d'un projecte comú amb altres ciutadans, creients i no creients. És ben cert que també hi ha el fet que l'islam s'ha convertit en la segona religió amb nombre de practicants, que hi ha problemes amb el rebuig d'alguns pares que l'educació física sigui mixta, que hi ha absentisme en determinades classes de ciències, i que hi ha barris que s'han convertit en guetos on es coven reaccions fonamentalistes. Però des d'una mirada positiva s'imposa el repte de com participar en un món on el respecte mutu fonamenta la construcció de la pau i de la justícia. Aquest programa correspon al desig del diàleg interreligiós i de la llibertat de culte impulsat des del Concili Vaticà II i per Joan Pau II de múltiples maneres. I així ho ha entès l'Església local, que es felicita que el debat sobre el santuari republicà que són les escoles no s'hagi convertit en una croada contra les religions, i que s'arribi fins al fons de la qüestió amb la previsió de mesures oficials que afavoreixin la integració i la cohesió social.

A casa nostra, tot just amb l'inici de la legislatura, ja es deia que el nou govern havia buidat de contingut la Secretaria per als Afers Religiosos creada per l'executiu precedent. Potser que la reflexió sobre la laïcitat a França pugui avançar criteris per, en un futur pròxim, entendre'ns aquí.

Guillem Farré

Periodista especialista en religions

La prohibició només afecta les creus grans.

no l'obrim de bat a bat perquè ens fa por que s'hi esquitllin altres formes culturals..., cosa que es fa imprescindible en comunitats interculturals i pluriculturals.»

A parer seu, aquestes societats recent arribades a casa nostra, com que no se senten prou integrades i no troben ponts de contacte amb la societat d'acollida; s'uneixen molt més entre elles i enarboren amb més ímpetu la seva identitat islàmica, que en l'aspecte

L'ENTREVISTA

Thomas Michel, s.j., és responsable de diàleg interreligiós a la cúria general dels jesuïtes a Roma

El pare Thomas Michel, s.j., sempre viatja. De fet, l'entrevista li hem de fer telefònicament entre un viatge a Egipte i una anada a Indonèsia. Aquest nord-americà poliglòt es manifesta a favor del vel de les dones musulmanes dient que és un signe d'alliberament que occident no ha entès, i comenta que la distinció entre laïcisme i laïcitat és essencial per entendre què està passant a França actualment. El pare Tom ha estat professor a universitats de Chicago, del Caire, d'Istanbul, de Nova York, de Yogyakarta (Indonèsia) i actualment és expert en islam pel Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós, alhora que és responsable de diàleg interreligiós a la cúria general dels jesuïtes a Roma. En el seu llibre *Cristianos y musulmanes*, editat recentment per Ediciones San Pablo, presenta les similituds i les diferències entre la fe cristiana i la musulmana, i intenta sempre trobar conceptes clars i vies per a la mútua comprensió per « cercar una convivència pacífica, tan necessària com possible ».

«El vel és un signe d'alliberament»

—La laïcitat francesa s'ha radicalitzat?

—I d'una manera tal que s'ha convertit en laïcisme. El Papa ha fet la distinció útil entre laïcisme i laïcitat. Ho va explicar recentment en el discurs al cos diplomàtic acreditat davant de la Santa Seu. La laïcitat és positiva en el sentit que significa que cap religió no ha d'ordenar la vida dels ciutadans i que tots són lliures de poder-se expressar. En canvi, el laïcisme és una ideologia convençuda que cap religió no ha de tenir un lloc a la vida pública. A França, al meu entendre, el problema ara és el laïcisme.

—Els francesos veuen incompatible l'expressió pública de la identitat religiosa amb la societat moderna?

—Sí, hi ha la idea que l'expressió pública de la creença religiosa és incompatible amb la vida moderna i amb la societat contemporània. No sé d'on ha sortit aquesta idea que fa que ens sentim amenaçats si els altres expressen públicament la seva fe. A més, és irònic que l'ofensa dels símbols sigui perquè aquests són « religiosos ». És a dir, l'estrella del pop Madonna pot dur una creu a l'orella perquè és un accessori secular i no religiós, però en canvi les dones musulmanes que duguin mocador per motius religiosos seran expulsades dels centres educatius a França.

—Què significa exactament el vel de les dones musulmanes?

—Hi ha dues menes de senyores que porten el vel. Unes ho fan perquè el vestit tradicional de les dones a molts països musulmans porta un vel per cobrir els cabells, o tots o una part. És molt comú, sobretot en les dones casades. Però el que avui vivim és una altra cosa: les dones musulmanes fan una declaració que són creients i persones de fe i que volen ser conegudes i tractades com a tals. Així, amb el vel, expressen la seva fe, sobretot en les societats secularitzades. La meua posició és que nosaltres, els cristians, hauríem de donar-los suport, sempre que la decisió de dur el vel sigui pròpia i no imposada pel marit, el promès o qui sigui.

Fa uns dies era a Egipte i vaig estar parlant amb unes dones que duïen el vel. Van ser elles les que van iniciar la conversa, fet impensable fa vint anys. Jo sóc estranger però parlo l'àrab i, quan vaig viure a Egipte, recordo que només es dirigien a mi els homes. No estava ben vist que les dones parlessin amb un desconegut que no fos de la família. Bé, el fet és que aquestes dones tapades van tenir el coratge de parlar amb mi i em deien que el duïen perquè és un signe de valor, de religió. El més important per a elles és la seva relació amb Déu. Més encara, en aquest sentit, per a les dones de les societats tradicionals el vel és un element d'alliberament, contràriament al que sembla.

—Expliqui aquesta visió del vel com a element d'alliberament.

—A occident no ho sabem, però moltes dones vo-

len dur el mocador, i el volen portar per fer una declaració doble: primerament, contra el lloc que té la dona en les societats occidentals, que el veuen com un instrument sexual per als homes. En segon lloc, per tal de rebutjar el lloc superior i prestigiós dels homes a les societats musulmanes, les dones els diuen amb el vel que volen tornar a l'islam de debò, al de Mohave, que va suposar un alliberament per a la dona i no un esclavatge com el que els homes han fet durant tants segles. Això és el que m'han dit les meves estudiants: que per a elles és una declaració que volen fer a musulmans i a no musulmans. Aquest element del mocador com a alliberament potser el podem entendre recordant la figura de les religioses que treballen a zones d'alta criminalitat a Europa i també a Amèrica. Amb la toca poden anar a tot arreu dia i nit perquè qui les veu les respecta.

—O sigui que vostè està a favor del vel sense reserves.

—Sí, perquè puc entendre les raons per les quals les musulmanes volen dur-lo i em semblen bones. No només això, reitero que com a cristians els hauríem de donar suport.

—Li ha interessat l'islam des de sempre o des que el van destinar a aquest àmbit?

—Jo sóc jesuïta i, per tant, sóc obedient als meus superiors. Quan em van enviar a Indonèsia (la meua província) a fer estudis islàmics, no sabia ben bé quina havia de ser la meua actitud. Vaig agafar una còpia dels documents del Concili Vaticà II i vaig llegir-hi que l'Església catòlica té un gran respecte pels musulmans. I així vaig acostar-m'hi.

—Què significa viure en un context multireligiós com és l'indonesi?

—Indonèsia és el país musulmà més gran del món. Per a mi, és una joia aquesta convivència. El problema és fer-ho entendre als meus coreligiosos del món occidental. Ells voldrien sentir només històries lletges, coses que no van bé. Doncs, mirin, aquesta no és la meua experiència! Jo sempre he trobat molt de respecte al món islàmic.

—Ser cristià en un país musulmà deu ser difícil. Tant com ser musulmà en terra de cultura cristiana?

—Per als cristians, que hi són minoria, és més difícil la convivència i acceptar el musulmà. Fixi's que no parlo de problemes però sí de dificultats. Ser musulmà a les Filipines o a França és complicat, com ho és ser cristià a Egipte o al Pakistan. Hem de veure quin criteri cal fer servir perquè la societat contempli positivament les minories. Cal aprendre a viure amb els altres. No nego que, en totes les religions, hi ha fanàtics que no volen dialogar, però estic convençut que no són majoria. La vida compartida és molt important, més que qualsevol discurs.

Miriam Díez Bosch

Samir Khalil, s.j., és un expert de l'islam i de l'orient cristià

Samir Khalil Samir, s.j., acaba de tornar d'una estada a París i comenta per a *Catalunya Cristiana* com l'islam obliga Europa, i França en concret, a replantejar la laïcitat. Samir Khalil és egipci però viu al Líban. Entre la seva vintena de llibres destaca el darrer en castellà, *Cien preguntas sobre el islam*, d'Ediciones Encuentro, a més de cinc-cents articles científics sobre l'islam i l'orient cristià. Khalil aposta per un islam que s'integri en la cultura europea « d'arrels cristianes » i creu que no cal sentir-nos culpables per no conèixer bé l'islam, ja que la massiva presència musulmana a Europa és recent i el continent « és de matriu cristiana ».

«Una desena de guetos no construeixen una societat»

—Per què diu que Europa té arrels cristianes, però no afirma que són judeo-cristianes com diuen tants experts?

—Perquè Europa és de matriu cristiana, i no judeo-cristiana. El judaisme li ve a través de la Bíblia. Ara, en aquesta Europa ens trobem amb l'islam. Hem de llegir la història sociològicament: la presència musulmana a Europa és ben recent, i seria absurd pretendre afirmar que les arrels europees són de totes les religions. De fet, fa uns cinquanta anys que l'islam comença a formar part d'Europa, és un fet nou, normal i positiu sempre que tothom tingui una consciència clara de la seva identitat. Penso en qui és d'origen espanyol o italià, per exemple. Ha d'aclarir la seva identitat i acollir el qui ve, i viceversa.

—Vol que els immigrants s'integrin, però i els seus valors, on queden?

—L'immigrant ha de tenir com a objectiu voler integrar-se en una cultura que no és la seva. Si l'europeu es tanca a l'altre o l'immigrant diu que vol mantenir la seva tradició i punt, aleshores no hi ha intercanvi i no s'enriqueix ningú.

—I doncs?

—Doncs penso que hem de viure junts, i no pas un al costat de l'altre. Si deixem que cadascú visqui a la seva manera, la cultura no es fa més rica. El que cal és que cada persona faci un pas vers l'altre, posi en comú el que té en comú, intercanviï experiències i creï una nova cultura. I fa poc que ens coneixem. A vegades sento aquí a Europa que la gent es lamenta perquè no coneix l'islam. És clar que no el coneix! El problema és si es queda en això i no el vol conèixer.

—I si ho fem així?

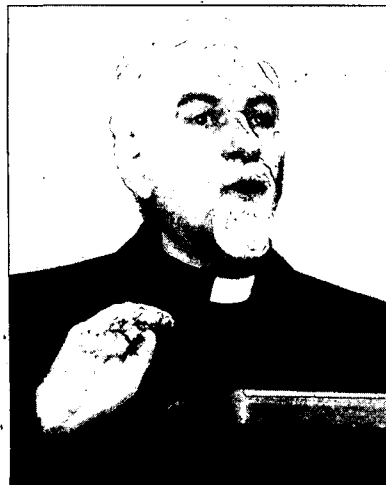
—Hi ha el risc que cadascú vulgui mantenir el seu petit gueto. I una desena de guetos no fan una societat! Hem d'aprendre a viure junts. Seria fàcil dir « visquem un al costat de l'altre » i prou. Seria un mal menor per evitar xocs. L'enriquiment, però, ve quan vivim junts, al mateix carrer, a la mateixa casa.

—Hi ha gent, però, que té por que la seva identitat quedi diluïda en contacte amb els altres. Què els diria?

—Que l'afirmació identitària roman, però que si s'afirma de manera excessiva esdevé una provocació, i és el cas que viuen actualment a França. Pensi que hi ha musulmans influents, però minoritaris, que volen demostrar que l'islam és tan present que inflen les xifres, fins i tot les doblen. Se sap que la xifra màxima possible seria de 3.700.000 musulmans, però ells diuen que ja en són sis o set milions.

—Parli'm del vel: té un valor espiritual o només tradicional?

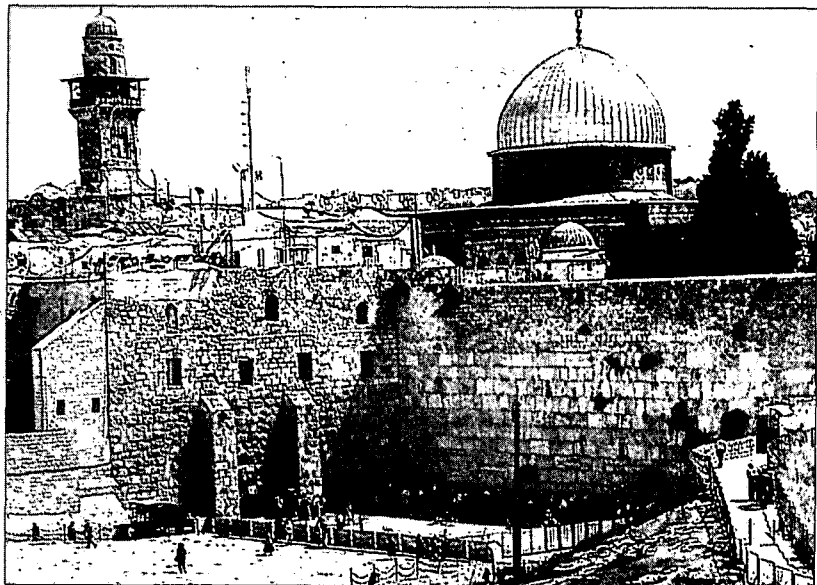
—Té valor, però aquest valor espiritual ha passat a ser un valor d'afirmació identitària que en el fons ens està dient: « Jo no vull integrar-me, sinó que afirmo la diferència. » És un dret, però si l'exagerem ens pot portar a voler construir un món a part, un altre sistema. El musulmà que viu a Europa té dret a criticar el que li sembla malament (com jo tinc dret a criticar com a cristià la cultura àrab on visc) i la situació actual així ens ho demostra. Ens estan dient que el concepte de laïcitat vol eliminar el fenomen religiós, i les conseqüències no s'han fet esperar. (M.D.B.)

Pelegrinatges a TERRA SANTA

«Pelegrins de la Paraula» al país de Jesús

- Del 9 al 16 de febrer
- Del 22 al 29 de març
- Del 15 al 22 de novembre
- Del 27 de desembre al 3 de gener del 2005

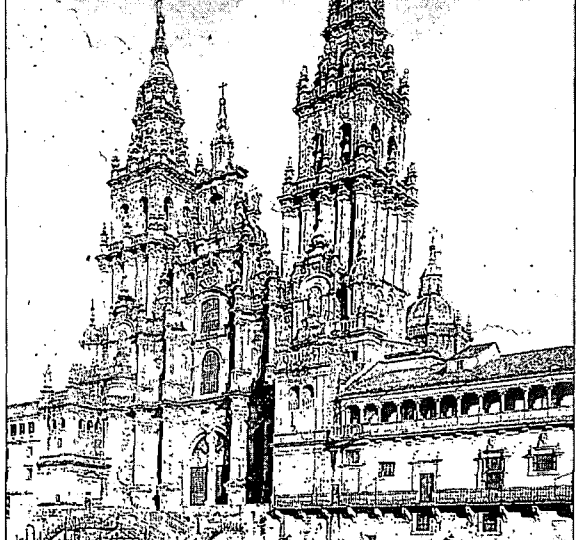
AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

Del 13 al 20 d'abril

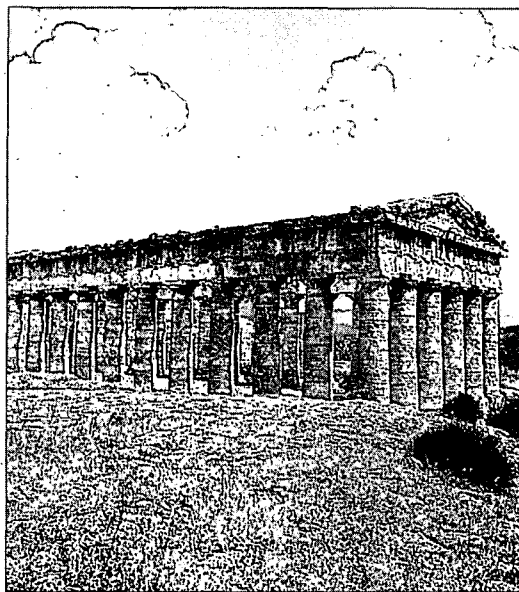
RUTA PER GALÍCIA

Pelegrinatge a Santiago de Compostel·la amb motiu de l'Any Compostel·là

La terra i els seus homes: tradicions i costums

Del 14 al 21 de juny

VIATGE A L'ILLA DE SICÍLIA

La més gran de la Mediterrània. L'illa del gran volcà

De l'1 a l'11 d'agost

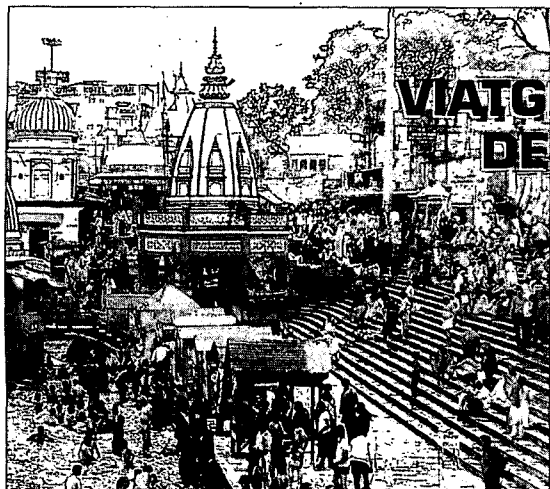

ISLÀNDIA

Un enclavament molt característic de l'Atlàntic septentrional

DEMANEU INFORMACIÓ JA DES D'ARA

Del 6 al 21 d'octubre

VIATGE A L'ÍNDIA DEL NORD

Visita de missions, i la casa de la mare Teresa a Calcuta

Del 5 al 12 de desembre

MARROC

Dunes, estels i oasis. La porta del desert

Vaticà

església en el món

El Vaticà reclama un abaratiment dels medicaments contra la sida

■ Joan Pau II dedica el missatge de Quaresma als infants malalts per l'epidèmia

ROMA.— El patiment dels infants malalts interpel·la de manera molt seriosa la fe. Ho diu el Papa en el seu missatge per a la Quaresma, que aquest any està centrat en els infants i l'actitud que els cristians haurien de tenir vers les persones més febles i malal-

tes. El Papa no ha volgut que el missatge de Quaresma fos un document més i l'ha fet presentar juntament amb una iniciativa de caritat concreta, que enguany correspon a un projecte a la diòcesi de Nairobi per acollir infants orfes amb sida.

Paul Josef Cordes, president del Consell Pontifici Cor Unum (organisme de la caritat del Papa) va explicar que des de fa anys la Santa Seu pressiona les indústries farmacèutiques perquè facilitin els medicaments contra la sida a preus assequibles per als habitants del Tercer Món. Segons Mons. Cordes, «el patiment de tants nens que moren pel fet de no tenir medicines podria evitar-se».

El jesuïta i psiquiatra Angelo d'Agostino va presentar el projecte que enguany finança Cor Unum, el Village Nyumbany, un poble on conviuran infants amb la sida que han quedat orfes a Nairobi. A Kenya moren cada dia 400 persones de sida, un fet que, segons D'Agostino, podria evitar-se i que no és més que «una acció genocida dels càrtels farmacèutics que, podent salvar la gent, no ho fan». El pare D'Agostino, que ha estat durant tres dècades professor a Washington a la Georgetown University, va titllar les empreses «capitalistes» de «manca de consciència» ja que «podrien salvar la vida de 25 milions d'africans amb el VIH a l'Àfrica subsahariana i en canvi no ho estan fent perquè han tingut guanys per valor de 517.000 milions de dòlars només el 2002».

Esdevenir com infants

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) indica que són més d'11 milions

d'infants orfes a causa de la sida. El breu missatge del Papa per a la Quaresma es titula *Qui acull un infant com aquest en nom meu, m'acull a mi*. Segons l'arquebisbe Cordes, el Papa vol «desvetllar les consciències davant de la condició dels infants, que van ser els predilectes de Jesús». Per tant, «tractar-los amb indiferència i rebutjar-los és rebutjar el Senyor». Els nens i nenes infectats amb la sida plantegen, per a Mons. Cordes, «l'interrogant més gran sobre la bondat del Pare celestial», i va dir que a la pregunta «què han fet tants infants per patir d'aquesta manera només hi ha la resposta de la fe que ajuda a penetrar en aquest profund abisme del dolor».

Joan Pau II va elogiar les persones que s'encarreguen de la formació de la infància en dificultat i de qui alleugereix els patiments d'«infants i famílies que viuen conflicte i violència per manca d'aliments i aigua, per l'emigració forçada i per tantes injustícies existents en el món». A més d'aquests gestos de generositat, el Papa va assenyalar «l'egoisme de qui no acull

El patiment de molts nens es podria evitar.

els infants: hi ha menors profundament ferits per la violència dels adults, per abusos sexuals, instigació a la prostitució, al tràfic i ús de drogues». El Papa, en el missatge, i Paul Josef Cordes, en la presentació a la premsa, coincideixen a recordar que el temps de Quaresma no és només un moment per donar almoïna sinó per a una «conversió radical». El Papa aprofita el missatge per animar pares i mares a «tenir una famí-

lia nombrosa» i a no considerar prioritària la recerca de la carrera i de l'èxit professional sinó a «transmetre als fills aquells valors humans i religiosos que donen el veritable sentit a l'existència».

Els segells vaticans no solen ocupar-se de temàtiques socials. Ho va recordar Mons. Cordes. En canvi, va afegir, aquest any el dicasteri Cor Unum i la Posta Vaticana s'han posat d'acord i han emès un segell dedicat al missatge del Papa per a la Quaresma. Esperen aconseguir mig milió d'euros amb la seva venda. El segell commemoratiu sortirà en circulació el proper mes de maig.

Miriam Díez i Bosch

Enric Planas, nou cap d'oficina al Consell Pontifici per a les Comunicacions Socials

ROMA.— Enric Planas Coma (Barcelona, 1938), sacerdot diocesà d'Àvila i des de fa unes dècades un dels homes de la comunicació al Vaticà, acaba de ser nomenat pel Papa cap d'oficina al Consell Pontifici per a les Comunicacions Socials. Mons. Planas és el fundador i el coordinador general de la RIIAL (Xarxa Informàtica de l'Església a Amèrica Llatina). És químic i periodista, delegat (director) de la Filmoteca Vaticana i des del 1983 és capellà de Sa Santedat el Papa i des del 1995 prelat d'honor. Fins ara era el que en argot vaticà s'anomena «ajudant d'estudi» del dicasteri on ara serà cap d'oficina. Enric Planas és representant de la Santa Seu al Consell d'Europa en qüestions de cinema i president del Comitè Científic d'Eurispes. (M.D.B.)

Un espanyol, bisbe de la diòcesi peruana de Chimbote

ROMA.— Joan Pau II ha nomenat un nou bisbe per a la diòcesi peruana de Chimbote, després d'acceptar la renúncia, per raons d'edat, del jesuïta Luis Armando Bambarén Gastelumendi, al capdavant de la diòcesi des del 1983. Mons. Ángel Francisco Simón Piorno, fill de Corbellino de Sayago (Zamora), té 58 anys. Va fer els estudis eclesiàstics al Seminari diocesà de Zamora. Es va llicenciar en Filosofia a la Universitat Pontifícia de Comillas i en Teologia a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. Va ser ordenat sacerdot el 1973. El ministeri sacerdotal el va fer al vicariat apostòlic de Jaén (Perú), on va ocupar càrrecs a la pastoral parroquial, a l'ensenyament i a la formació sacerdotal. Va ser vicari general d'aquesta diòcesi. Va ser nomenat bisbe de Chachapoyas el 1991. El 1992 va ser nomenat també administrador apostòlic de la diòcesi de Cajamarca, de la qual va ser nomenat bisbe diocesà el 1995.

Mons. Luis Armando Bambarén Gastelumendi ha estat una de les figures més emblemàtiques de l'Església peruana del postconcili. Entre el 1996 i el 2002 va ser president de la Conferència Episcopal Peruana. Va néixer el 1928. Membre de la Companyia de Jesús, va ser ordenat sacerdot el 1958 i va rebre l'ordenació episcopal el 1968. Ha format part de la Comissió Nacional de la Reconciliació del Perú. (SIC)

El Pontífex anima els consagrats a renovar el «sí» a Déu

ROMA.— El 2 de febrer, Jornada de la Vida Consagrada, el Papa va convidar els religiosos i consagrats a renovar l'entrega total a Déu: «Repetiu cada dia el vostre «sí» al Déu de l'amor amb alegria i convicció, en la intimitat del monestir de clausura o al costat dels pobres i marginats, entre els joves o dins de les estructures eclesials, en les diferents activitats apostòliques o en terra de missió.» El

Pontífex va presidir una celebració eucarística a la basílica de Sant Pere del Vaticà en la qual van participar religiosos, religioses i laics consagrats. Joan Pau II, que va llegir l'homília i va entonar alguns cants, va deixar que fos el cardenal Eduardo Martínez Somalo, prefecte de la Congregació per als Instituts de Vida Consagrada i les Societats de Vida Apostòlica, qui celebrés l'eucaristia. «Déu us vol fidels al seu amor

i totalment lliurats al bé dels germans», va dir el Papa en una cerimònia que es va obrir amb el ritu de benedicció de les candel·les. «Aquesta és la preciosa contribució que podeu oferir a l'Església perquè l'Evangeli de l'esperança arribi als homes i dones del nostre temps», va subratllar. Alhora, el Bisbe de Roma va demanar a tota l'Església «redescobrir la riquesa del testimoni profètic de la vida consagrada». (Zenit)

SUÏSSA

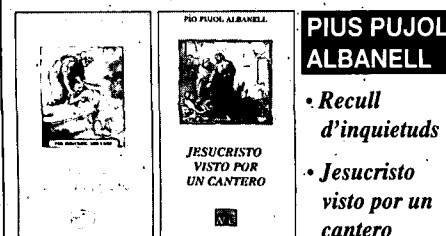
Segona trobada per a «desil·lusionats»

EINSIEDELN.— Després del bon èxit de la primera trobada destinada als «desil·lusionats» de l'Església, l'abat Martin Werlin, o.s.b., ha fixat una segona trobada a l'abadia benedictina d'Einsiedeln, del 15 al 28 d'agost. En la primera reunió, realitzada del 9 al 13 de juliol de l'any passat, van participar unes mil persones que, sota el guiatge dels monjos van dialogar, van pregar i van compartir experiències. Per preparar la trobada, que enguany durarà tretze dies, s'ha preparat un lloc a Internet, www.clinch-wallfahrt.ch. (VID)

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA
BON VIURE

Som a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, ascensor, sala d'estar, seguiment mèdic i sanitari, animació, caliu humà. Estades temporals i indefinides. Poques places. Campoamor, 56 - Barcelona.

Tel. 934 274 453

En venda a l'Editorial Balmes
Durán i Bas, 9-11 Barcelona

Vaticà

Inauguració de l'any judicial de la Rota Romana

■ El Papa demana aprofundir en les nul·litats matrimonials

ROMA.— El Papa va rebre els membres de la Rota Romana amb motiu de la inauguració de l'any judicial i va tornar a insistir: «Cal revisar més bé els requisits per al matrimoni.» El degà de la Rota i els jutges, promotors de justícia, defensors del vincle,

oficials i advocats van sentir com el Papa va tractar el tema del *favor iuris* del matrimoni tot afirmant la «presumpció de validesa en cas de dubte», tal com es declara al canó 1.060 del Codi de Dret Canònic i al canó 779 del Codi de Cànons de les Esglésies Orientals.

Amb això, Joan Pau II vol dir que en cas dubtós cal apostar per creure que un matrimoni és vàlid, tot i que va dir que «aquesta presumpció no es pot interpretar com una mera protecció de les aparències perquè dins dels límits raonables hi ha la possibilitat d'impugnar l'acte».

Per al Papa, la constatació dels casos en què el matrimoni és nul hauria de ser un incentiu per «analitzar amb més seriositat, en el moment del matrimoni, els requisits necessaris per casar-se, especialment quant al consentiment i les disposicions reals dels futurs esposos». El Papa va voler insistir en el fet que «sovint el problema no és tant la presumpció sinó la visió en conjunt del matrimoni mateix». En aquest sentit, creu que és molt important «el procés per establir la validesa de la seva celebració». Per a Joan Pau II, aquest procés és «inconcebible» fora de «l'horitzó de recerca de la

veritat». Això ho va esmentar perquè considera que hi ha «la tendència a ampliar instrumentalment les nul·litats, oblidant l'horitzó de la veritat objectiva» i, per tant, això du a una «distorsió estructural» de tot el procés.

Joan Pau II pensa que «no es pot oblidar que una consideració autèntica i jurídica del matrimoni requereix una visió metafísica de la persona humana i de la relació entre els cònjuges». Sense aquest fonament ontològic, la institució matrimonial es converteix en una mera superestructura extrínseca, fruit de la llei i del condicionament social, que es limita a la persona en la seva lliure realització. El Sant Pare va finalitzar la seva intervenció tot subratllant que «és necessari tornar a descobrir la veritat, la bondat i la bellesa de la institució matrimonial, que essent del mateix Déu a través de la natura humana i de la lliber-

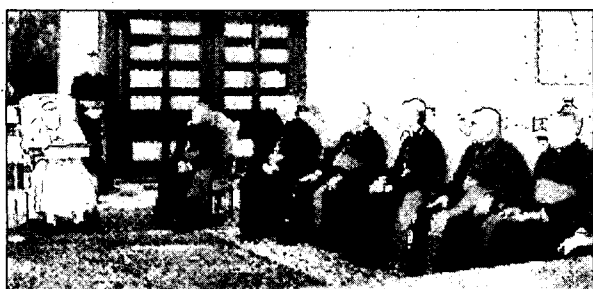
tat del consentiment dels cònjuges, segueix sent una realitat personal indissoluble, vincle de justícia i amor, unit des de sempre al disseny de salvació i elevat a la plenitud dels temps a la dignitat de sagrament cristià». En l'expressió exclamativa del Pontífex, «aquesta és la realitat que l'Església i el món han d'afavorir!».

En el seu torn, el degà del Tribunal de la Rota Romana, Raffaello Funghini, va agrair al Papa la seva obra legislativa que «no només ha superat l'antijuridisme del període conciliar i immediatament postconciliar que subratllava la contraposició entre Evangelí i llei positiva eclesial, entre caritat i dret, sinó que ha demostrat com l'Església Poble de Déu necessita el dret positiu en la seva realitat existencial per tutelar els drets personals».

Miriam Díez i Bosch

Preocupació per la manca de vocacions sacerdotals a França

ROMA.— Els bisbes francesos de la província de Montpeller i Tolosa van compartir amb el Papa, durant la visita *ad limina* a Roma, la preocupació per l'escassetat de vocacions sacerdotals. Sense massa preàmbuls, el Papa va abordar de seguida el tema: «Elevo una pregària incessant al Senyor per tal que hi hagi joves que acceptin escoltar la crida sacerdotal, especialment al sacerdocí diocesà.» El Papa va dir que el sacerdocí diocesà «és essencial per a les Esglésies locals» i va reconèixer que «com els preveres, us podeu desmoralitzar a vegades davant la situació i les perspectives de futur». Tal com és el seu estil, el Papa no es va quedar en lamentacions sinó que va mostrar-se esperançat: «Us voldria convidar a l'esperança i a un compromís cada vegada més resolutiu a favor del sacerdocí.» Joan Pau II va convidar a «no acontentar-se a mirar les xifres i el baix nombre de sacerdots» i va dir que «no ens en podem sentir

El Papa, amb els bisbes francesos.

totalment responsables». Segons ell, una de les causes de la disminució de les vocacions sacerdotals és el canvi social «amb noves formes de comportament, la pèrdua de valors morals i religiosos i una actitud consumista molt estesa».

Davant «l'adversitat», cal «proposar incessantment la vida sacerdotal als joves com un compromís generós i una font de benestar», suggereix el Pontífex. I afigeix el Papa: «Cal reafirmar la identitat, aclarint els marges de la figura del sacerdot diocesà.» Els sacerdots doncs, han de con-

tagiar «la grandesa i la bellesa» de la seva vocació i «entusiasmar» els joves.

La vida comunitària i fraternal també va centrar el missatge del Papa: «Vosaltres (bisbes) heu de desenvolupar incessantment una relació pastoral i fraternal forta, marcada per la confiança recíproca i per la proximitat afectuosa.» Igualment els sacerdots de totes les gene-

racions «han de desenvolupar fraternitat sacerdotal sense por de les diferències ni a sensibilitats específiques que poden ser beneficioses per al dinamisme de l'Església local». Finalment, el Papa va al·ludir a «la descristianització» com el «repte més gran del moment» i va dir que «la urgència es troba en la missió». Els diaques permanents «sovint casats», va precisar el Pontífex, «tenen un rol important a les esglésies diocesanes i els saludo afectuosament, i també a les seves esposes i fills». (M.D.B.)

El Papa nomena el substitut del nunci assassinat a Burundi

ROMA.— Joan Pau II ha nomenat nunci apostòlic a Burundi Mons. Paul Richard Gallagher, fins ara enviat especial amb funcions d'observador permanent de la Santa Seu davant del Consell d'Europa a Estrasburg. Mons. Gallagher ocupa així el lloc de l'arquebisbe Michael Courtney, assassinat el 29 de desembre. El nou representant papal al país africà, originari de

Liverpool (Gran Bretanya), té 50 anys. Va ser ordenat sacerdot el 1977. Llicenciat en Dret Canònic, va entrar al servei diplomàtic de la Santa Seu el 1984 i va ser destinat a la nunciatura apostòlica a Tanzània com a agregat. Ha prestat servei a les nunciatures apostòliques de l'Uruguai i Filipines, així com en la secció de relacions amb els Estats de la Secretaria d'Estat. (Zenit)

ITÀLIA

L'orde de les brigidines reelegix la superiora Tekla Famiglietti

ROMA.— L'orde del Santíssim Salvador de Santa Brígida (brigidines) ha escollit la mare Tekla Famiglietti com a abadessa general per a un sexenni més, fins al 2010. La mare Tekla, de 66 anys, en fa 24 que és superiora. Les brigidines expressen així «afectuosa solidaritat i profund agraïment» a la mare general que aquests dies ha rebut denúncies, de moment sense confirmar, d'haver maltractat sis exreligioses índies de la seva comunitat. Els fets es van iniciar fa un any —segons el comunicat de la cúria general de les brigidines— quan les sis novícies índies es van allunyar del convent de Farfa. Altres fonts han indicat que les joves religioses van fugir perquè la mare abadessa les obligava a fer feines en condicions infrahumanes i no els deixava temps per pregar. Les brigidines han emès un comunicat en què contesten les acusacions dient que són difamacions. La cúria generalícia afirma que «la notícia ha suscitat estupor» i les germanes expliquen que «hem conegut amb profund dolor les mentides infamants». (M.D.B.)

CAMERUN

L'Església llança una campanya educativa contra la corrupció

YAOUNDÉ.— L'Església catòlica del Camerun ha iniciat un programa per infondre en els alumnes el respecte pel bé comú. Segons l'agència congoleesa Dia, el projecte intenta combatre les arrels del problema de la corrupció al Camerun, país que ha estat classificat en dues ocasions com el més corrupte del món. El programa inclou 209 escoles catòliques de les 23 diòcesis del Camerun, i preveu la mobilització de més de 90.000 alumnes, mestres i pares. Segons els promotors de la iniciativa «cal passar per les escoles per arribar a la resta de la societat. El període escolar és el moment de la vida de la persona en què es formen els valors i actituds que influencien els comportaments de la vida adulta». La campanya es fa en col·laboració amb el Secretariat Nacional de l'Ensenyament Catòlic, el Catholic Relief Service i l'agència per al desenvolupament de l'Església catòlica dels Estats Units. (Fides)

HAÏTÍ

Els bisbes condemnen els abusos polítics

PORT-AU-PRINCE.— La Conferència Episcopal Haitiana ha difós un comunicat en el qual denuncia l'espiral de violència que afecta la població civil i on condemna el comportament dels mitjans de comunicació locals. El text és fruit de l'assemblea extraordinària celebrada per l'episcopat del país caribeny. Els bisbes manifesten la seva profunda preocupació pel perillós deteriorament de la situació. «Resulta impossible demanar sincerament la pau i alhora tolerar els abusos que pateixen les persones i la propietat privada», adverteixen. A més, apel·len als partits perquè prenguin una decisió valenta i patriòtica per estalviar al país una catàstrofe irreversible en el segon centenari de la independència. (Zenit)

FRA ABERLARDO LOBATO ÉS EL PRESIDENT DE LA PONTIFÍCIA ACADÈMIA DE SANT TOMÀS D'AQUINO

Diu de Fra Abelardo Lobato que és el més gran expert mundial en sant Tomàs d'Aquino. Dominic, com ell, parla del gran mestre en teologia com d'algú proper, un home apassionat per la veritat en totes les di-

mensions i que, malgrat ser del segle XIII, continua essent plenament vigent. Enguany, Fra Lobato ha celebrat la festivitat de sant Tomàs —el 28 de gener— a Barcelona, amb conferències a la Balmesiana i a la Universitat Abat

Oliba-CEU. Els seus amplis coneixements sobre el doctor angèlic el fan anar contínuament d'aquí cap allà, recorrent tot el món, fins al punt de fer dels aeroports la seva segona residència.

«El món postmodern té por del que és profund»

—Què ha de dir avui al món i a l'Església sant Tomàs d'Aquino, un home del segle XIII?

—Hauria de començar donant un cop de puny sobre la taula per trencar tots els ídols que tenim! Sant Tomàs ens convidava avui a construir la nostra existència sobre alguna cosa més sòlida, veritats que puguem viure i que donin sentit al que realment és la vida humana. Sant Tomàs d'Aquino surt pintat amb un sol al pit perquè és un home que il·lumina. Nosaltres, com les plantes, també cerquem la llum. Tomàs té una funció il·luminadora, que va tenir en el passat, però que la té també actualment, la de donar sentit a la vida humana, a les qüestions que l'home no sap respondre per ell mateix, i ell, amb l'ajuda de la revelació i del seu talent, ens ajuda.

—Donar sentit a la vida humana des de la raó i des de la fe... com es conjunten aquests dos aspectes?

—Joan Pau II, al principi de l'encíclica *Fides et ratio*, explica que l'home té dues ales per volar, l'ala de la raó i l'ala de la fe, i ho ha de fer amb les dues alhora. El problema és que són dos camps diferents, que no coincideixen. La raó és per a tots els homes, tots som racionals, tots els homes tenen l'apreci i la capacitat de conèixer-se a ells mateixos, però no tots tenen fe. La fe és un do, és com la rifa. Moltes vegades no depèn del fet que tu siguis bo o dolent, tot i que la voluntat és lliure d'acceptar-la o no. No es pot imposar, no podem obligar a creure. La fe és lliure i si no és lliure no és fe. En Tomàs d'Aquino tenim aquestes dues ales, ben diferents, però unides en harmonia.

—Fe i raó, aquest gran debat avui dia, es donen per fi la mà en sant Tomàs?

—Aquest problema ha existit des del principi. El mateix Jesús ja ho va plantejar. En tot cas, sí que podem dir que Tomàs d'Aquino és el teòleg que harmonitza aquestes dues realitats, que les posa a l'abast de tothom i ho fa senzill perquè ho compreguem. Ell va tenir passió per la veritat integral, de raó i de fe.

—Continua, doncs, vigent el seu missatge avui dia?

—El món d'avui és tan complex com

les galàxies. No podem dir que estiguem més bé o més malament que en el passat. En algunes coses tenim avantatges, més instruments, més mitjans, però en altres tenim menys clima propici per a la veritat. Tenim més egoisme, mires més curtes, no tenim transcendència, ens perdem cercant l'èxit o els diners... El món d'avui viu un progrés en les ciències, en les tècniques, en l'objectiu, però no en altres realitats importants. Tomàs d'Aquino ens ensenya a progressar en la Teologia, en la Filosofia, en la transcendència.

—No sembla que se li faci gaire cas, perquè més que per la transcendència, el nostre món es caracteritza avui per la superficialitat...

—Sembla com si tinguéssim por del que és profund. I si comporta obligacions, més encara. No obstant això, a tothom li apassiona el tema de la llibertat, tot i que no la sapiguem fer anar. No som capaços de viure una llibertat alliberadora, sinó tot al contrari, vivim esclavitzats. L'home d'avui, en bona part, viu esclau de les seves passions, de la seva misèria, del seu egoisme... Tenim massa pes sobre les espatlles: el pes dels costums, de la societat que ens il·lusiona amb bajanades, dels mitjans de comunicació... No ens formen, ens deformen. I alhora tot és fàcil, especialment la tècnica, tot i que amb l'inconvenient que no hi ha un contingut substancial que sigui per al servei de l'home. Només distreu. Cal anar a allò profund de l'home i despertar-hi des d'infant la capacitat de transcendir, d'integrar, de perfeccionar-se...

—Com a president de la Pontifícia Acadèmia de Sant Tomàs d'Aquino i de la Societat Internacional Tomàs d'Aquino, quin és l'estat del tomisme en el pensament actual?

—Partint del fet que el pensament actual està molt feble, amb poques escoles, l'escola tomista és de les més conseqüents al llarg dels segles. Hi ha un grup

nombrós de persones —més de mil— que escriuen i coneixen Tomàs d'Aquino. Tenim més instruments que mai: l'edició completa de les seves obres, la traducció de les seves obres a llengües nacionals... Tenim més mitjans, però menys capacitat

Fra Lobato, després de la seva conferència a la Universitat Abat Oliba-CEU.

d'assimilar bé Tomàs d'Aquino. Tenim més erudició, però ens falta profunditat, metafísica.

—Com s'adquireix aquesta profunditat més enllà dels llibres?

—En gran part a través de la vida espiritual, que és un dels secrets del mateix Tomàs d'Aquino. La vida espiritual

no ha de ser una cosa forçada, sinó una actitud capaç de llegir la vida a la llum cristiana, en profunditat. Tomàs d'Aquino, per això era connatural. Avui hi ha poques persones que siguin capaces de resar cada dia. No hi ha ambient, els mitjans de comunicació ho omplen tot. Tomàs d'Aquino vivia en un món de treball, d'estudi, de silenci, en el qual l'Esperit es feia present...

—A grans trets, quina és l'essència del pensament tomista avui?

—Tres són els camps claus del pensament tomista: el pensament sobre Déu, que és la teologia; el pensament sobre l'ésser, la metafísica; i el pensament sobre l'home, l'antropologia. Tomàs d'Aquino ens ensenya a descobrir la raó humana en tota la seva profunditat, amb tots els seus límits i amb tota la seva força. No obstant això, cal dir que és exigent i apropiat-se a la seva doctrina no és tasca fàcil. El que val molt costa molt.

—Per aquesta dificultat continua essent la seva doctrina tan desconeguda?

—Tomàs d'Aquino mai no pot ser de masses. El que és de molt valor és més aviat per a pocs. Tomàs d'Aquino no és conegut i per això no és estimat. Conèixer-lo costa i no hi ha gent gaire disposada a dedicar-li moltes hores. Potser ens manquen mètodes nous per donar a conèixer la seva doctrina...

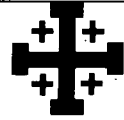
—Reconeix, doncs, que potser és massa elevat, lluny de l'abast de la gent del carrer...

—En part és així, però també ha escrit alguna obra més senzilla, com un *Compendi de teologia per als molt ocupats*. No obstant això, no el va arribar a acabar...

Samuel Gutiérrez

TERRA

Pelegrinatge

Any 2004

SANTA

per la pau

DATES

✓ DEL 18 AL 25 DE MARÇ 2004 - TERRA SANTA

- ✓ Del 13 al 22 abril - Ruta de sant Pau - Turquia
- ✓ De l'11 al 17 maig - Ruta de sant Pau - Malta / Sicília
- ✓ De l'1 al 8 de juny - Ruta de sant Pau - Grècia
- ✓ Del 21 al 28 agost - Romania
- ✓ Del 6 al 13 setembre - Polònia
- ✓ Del 5 al 14 octubre - Jordània / Síria
- ✓ Del 22 al 29 octubre - Egipte / Sinaí (Ruta de l'Èxode)

Informació i inscripció:

Delegació de Terra Santa — c/ Santaló, 80 — 08021 Barcelona
Tel. 932 022 757 / 932 092 090 / Fax: 932 022 757

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans persones grans

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

NIF: G-08862781. - Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

www.residenciapmiralles.org

e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net

Espanya

La Comissió Episcopal de Litúrgia estudia revitalitzar la celebració eucarística

■ Analitza la nova edició del Missal romà

MADRID.— Del 27 al 28 de gener es va celebrar a Madrid la trobada anual que organitza la Comissió Episcopal de Litúrgia, centrada enguany «a estudiar el Missal romà en un sentit global. Hem parlat de revitalitzar la celebració eucarística, de com millorar les celebracions», segons assenyalava Juan M. Canals, secretari de la Comissió.

Per la seva part, Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona i vocal de la Comissió Episcopal de Litúrgia, qualificava d'«especialment interessant la presència de nous delegats, capellans i algun laic, que fan visible el relleu generacional. És quelcom que permet l'optimisme».

En la reunió es van analitzar les respostes que els delegats de Litúrgia d'arreu d'Espanya han donat a una enquesta que els va enviar la Comissió de Litúrgia titulada *Per millorar la celebració de l'Eucaristia*. Les respostes recollides són diversificades, si bé hi ha aspectes «particularment sensibles», reconeixia Mons. Tena. «Per exemple, el tema dels cants a la missa es presenta gairebé a tot arreu com un problema, a causa de la poca ressonància bíblica i litúrgica dels textos; i la manca de referència a l'any litúrgic». A partir de l'estudi

d'aquests resultats, s'elaboraran les conclusions amb què es posarà en marxa la campanya «Millorar les nostres celebracions amb la nova edició del Missal». Aquesta campanya, explicava Mons. Pere Tena, es posarà en marxa amb la publicació del Missal en castellà: «Tot just ara s'està acabant la versió dels textos nous d'aquesta tercera edició, i encara ha de ser aprovada per la Conferència Episcopal i confirmada per la Santa Seu. La campanya, pròpiament, no és immediata. Però l'atenció a la missa, especialment la del diumenge, és un treball constant. El que cal és fer realitat viva i conscient allò que afirma en veritat el Papa: «L'Església viu de l'Eucaristia!»

Preguntat sobre la presència dels joves en les celebracions eucarístiques, Mons. Tena constata que «fa quaranta anys que

s'ha fet la reforma litúrgica i els joves actuals han viscut sempre amb la litúrgia renovada. Què passa? Els ha mancat que algú els introduís al sentit del misteri eucarístic? De fet, no són pocs els joves que participen prou bé a l'Eucaristia. Però a l'arrel del problema hi ha la fe en Jesucrist i la vida en l'Església». I afegia: «Hi ha també el principi de la vida cristiana com una realitat sacramental, és a dir, que inclou essencialment la totalitat de la persona —cos i ànima— i la pertinença a l'Església. Si hom fa la vida pel seu compte, les celebracions només agradaran quan es fan a la mida.»

Per al P. Canals, les celebracions eucarístiques milloraran si «es veuen des d'un clima oracional i d'espiritualitat. Oblidem anar a les arrels del que celebrem i manquen valors teològics i espirituals en les nostres celebracions. De vegades ens quedem en la superfície, en el vernís, no aprofundim en el misteri eucarístic que celebrem, el misteri de la Pasqua». En aquest sentit s'expressava Mons. Tena en indicar

Es constata una pèrdua de sentit de les celebracions eucarístiques.

allò que més preocupa en aquests moments: «Sens dubte, la sensació que falta el sentit del misteri. El Papa ho diu a *Ecclesia in Europa*, i ho constatem. Hi ha una excessiva convicció que la missa és «cosa nostra», és a dir, de cada comunitat que celebra, i oblidem que el protagonista és Crist en el seu misteri, i que és l'Església la que ha rebut d'ell l'Eucaristia, i decideix com celebrar-la.»

El març del 2002 es va presentar l'*Edició típica tertia* del Missal romà, edició oficial actualitzada, la publicació en espanyol de la qual es preveu per al any vinent.

Rosa María Jané Chueca

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €** ☐
Àsia i Oceania: 243,82 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Nou directori de Pastoral Familiar

MADRID.— Mons. Juan Antonio Reig Pla, president de la Subcomissió per a la Família i la Defensa de la Vida de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), va presentar recentment el nou directori de Pastoral Familiar, que pretén ser una «eina d'ajuda» per articular la pastoral familiar diocesana.

Segons Mons. Reig, el text «està fet amb l'audàcia dels apòstols» perquè «hem volgut parlar amb llibertat i gosadia, sense adaptar-nos a allò políticament correcte». En aquest sentit, va assenyalar que «es tracta de l'alternativa i la resposta que dona l'Església per desvetllar la consciència dels catòlics espanyols».

El directori planteja una pastoral «integral» que uneixi els aspectes catequètic, d'iniciació a la fe i sacramental, ja que el moment del casament, segons els bisbes, és un moment «privilegiat» per acostar-se als allunyats, als immigrants, etc.

El document, de 250 pàgines, exposa les raons per les quals la Pastoral Familiar «és, en aquest moment, una necessitat urgent», perquè en depèn la incidència del missatge cristià en la societat: «Les mancances de les persones en accedir al matrimoni també són manifestació d'una preparació inadequada per part de l'associació pastoral de l'Església, que no ha arribat a respondre a les exigències pròpies de la seva missió. Per tot això, la pastoral de preparació al matrimoni és, actualment, més urgent i necessària que mai.»

Si bé no es tracta d'un document doctrinal sinó pastoral, el directori exposa els

principis de la doctrina cristiana sobre el matrimoni, especialment en allò referent a la complementarietat home-dona i a la indissolubilitat, així com en allò relatiu a l'ordenació de la sexualitat i de la fecunditat.

A la primera part, en què s'analitza la situació de la societat espanyola, el document reafirma el rebuig de la moral catòlica envers el divorci, les parelles de fet i les unions homosexuals, així com el rebuig de la mentalitat anticonceptiva en les seves diverses manifestacions, i la petició a les autoritats que donin «al matrimoni i a la família» un «tractament social just» en relació amb l'estabilitat i la riquesa que generen. Així, Mons. Reig va indicar que «en lloc d'estar pensant contínuament en models alternatius de famílies, els polítics han de veure el bé que genera el matrimoni per a la societat». També va comentar que les actuacions del Govern en benefici de la família son «insuficients, tímides i obsoletes».

Per als bisbes, rere la mentalitat contrària al matrimoni i a la família «hi ha interessos econòmics molt forts (el negoci de la pornografia, la prostitució, l'avortament, els mitjans anticonceptius, etc.), que impliquen un entramat complex de posicions polítiques, educatives i culturals».

Mons. Reig també es va referir a la necessitat de fer una aposta seriosa per l'educació dels joves i va lamentar que amb la revolució sexual dels anys seixanta i la mentalitat divorcista «hem recollit els fruits amargs de la violència domèstica, del divorci i dels abusos sexuals». (Zenit)

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Presència de la fe en la vida

El 29 de juny de 1985, festivitat dels sants Pere i Pau, el gran director d'orquestra Von Karajan va dirigir en la missa papal l'orquestra i cors de la Filharmònica de Viena, que van interpretar la *Missa de la Coronació* de Mozart. Herbert Von Karajan va voler, amb aquesta iniciativa, retre homenatge a Joan Pau II, a qui admirava enormement.

Però a mi, en aquest escrit, m'interessa encara més destacar el fet que aquesta *Missa*, pensada per l'autor de la peça musical com un acte de culte per a glòria de Déu, va aconseguir aquell dia la seva finalitat autèntica i original, més enllà d'una pura realització concertística.

Va ser un gest, el del mestre Von Karajan, ple d'una significació elegant —donar la seva autèntica plenitud a una obra d'art, retornant-la al seu àmbit religiós—, molt més significatiu com més esforços es fan a l'interior de les nostres fronteres per desmedullar el contingut de la fe, tant en les festivitats populars religioses com en les obres d'art.

En l'arquitectura, en l'escultura, en la pintura, en la música, quan s'han orientat cap a Déu, el que prima és

l'amor amb què estan fetes —amor a Déu— i l'art és una conseqüència, si bé nobilíssima, d'aquest amor. De la mateixa manera que, quan una mestressa compon un ram de flors per commemorar una festa familiar, no pretén primerament fer una obra d'art, encara que el ram li surti artístic per l'amor que hi posa.

Per això, un foraster desinformat no serà capaç d'apreciar tota la bellesa d'aquestes flors —el foraster es quedarà necessàriament en la pura bellesa material del ram; en canvi, un membre de la família sí que estarà en condicions de captar el perquè de l'obra en tota la seva profunditat.

Passa el mateix amb les obres d'art nascudes d'un sentit religiós. Quan les admira com a pures obres d'art, l'observador queda marginat de la seva interpretació més profunda i de la font que ha inspirat el seu valor estètic. D'aquí que els qui s'entesten a veure les obres religioses com a meres obres *del poble*, sense tenir en compte la seva referència al diví, no poden evitar dissecar aquestes obres i deixar-les mancades del seu sentit més genuí i profund.

Els cristians tenen prou sentit d'elegància espiritual com per complir el mandat diví i dominar tot el creat, però fent-ho amb les exigències inherents al *respecte del creat* —una expressió que ha adquirit carta de ciutadania últimament entre els cristians. I d'aquesta manera tornen al Pare Déu aquesta natura dominada, respectada pel que fa a les seves finalitats intrínseques i, en certa manera, recreada i enriquida gràcies a la força d'un esperit creient, que converteix aquestes obres en expressions d'amor i d'art.

També la religiositat popular és l'expressió comunitària —amb una sintonia cultural, històrica i ètnica determinades— d'unes vivències de fe, la majoria de les quals tenen una antiguitat de segles. És lamentable l'esforç d'alguns per mostrar aquestes expressions com a pur fruit d'uns costums pagans d'èpoques passades.

No podem oblidar, seguint en la mateixa línia, que la santificació en el treball quotidià i del treball quotidià és fruit també de la visió que el creient té de si mateix, com a professional de qualsevol activitat, com a continuador de l'obra de Déu en la creació, amb el sentit de ser un fill de Déu lliure i responsable.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Sentit cristià de la malaltia

Lourdes és un santuari que està íntimament vinculat als malalts. Cada any són una munió els malalts d'arreu del món que s'apleguen als peus de la Mare de Déu de Lourdes per invocar la seva intercessió. I aquest santuari marià recorda moltíssim el dogma de fe de la Immaculada Concepció, que enguany fa 150 anys que va ser proclamat pel papa Pius IX.

Joan Pau II, en el seu missatge amb motiu de la Jornada Mundial del Malalt, recorda aquest esdeveniment i posa en relleu que Maria, en previsió dels mèrits de Jesucrist, va ser preservada del pecat original des del primer instant de la seva concepció, i indica el vincle que hi ha entre la Mare de Déu i la salut i la vida.

L'apòstol Pau diu que «així com per un sol home va entrar el pecat al món, i pel pecat, la mort, així la mort s'estengué a tots els homes, perquè en ell tots pecaren». Va ser el «no» de l'home a Déu, el que va implicar

greument tota la humanitat. El «sí» de Maria a Déu, en nom de la humanitat, obre de nou les portes del paradís al món, gràcies a l'encarnació del Verb de Déu en el si virginal de Maria per obra de l'Esperit Sant.

És ben cert que si Jesús és la font de la vida que venç la mort, Maria és la mare sol·lícita que acull les expectatives de tots els seus fills, aconseguint per a ells la salut de l'ànima i del cos. Per això hi ha tanta aflluència a Lourdes de malalts en el cos o en l'esperit: els fills intuïm l'escalf, el consol i l'ajut de la Mare de Déu i mare nostra.

El sofriment humà troba el seu significat més profund i el seu valor salvífic en la mort i resurrecció de Jesús. Joan Pau II afirma que de la paradoxa de la creu brolla la resposta als nostres interrogants més angiosants davant la malaltia i el sofriment. El Papa diu: «Crist sofreix per nosaltres, ja que pren damunt d'ell el sofriment de tots i el redimeix. Crist sofreix amb nosaltres, donant-nos la

possibilitat de compartir amb ell els nostres sofriments.»

El sofriment humà unit al de Crist es transforma en mitjà de salvació. Aquest és el missatge esperançador que l'Església ofereix a totes les persones que sofreixen. El dolor, si és acollit amb fe, es converteix en porta per entrar en el misteri del sofriment redemptor del Senyor. Es converteix, per tant, en un sofriment que no pot treure la pau i la felicitat, perquè està il·luminat pel fulgor de la resurrecció.

El do de la fe il·lumina tota la realitat de la vida humana i dona resposta positiva a la realitat punyent de la malaltia i de la mort. Certament, la malaltia i la mort romanen en l'existència terrenal després de la salvació de Jesucrist, però han perdut el seu sentit negatiu. A la llum de la fe, la mort del cos, vençuda per la de Crist, es converteix en passatge obligat vers la plenitud de la vida immortal.

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Inma Martín

Sociòloga de la Universitat de Granada

«Personatges i personatgets»

Com ja és habitual en l'àmbit dels *mass media*, fa unes quantes setmanes, alguns diaris (en concret jo vaig llegir la notícia a *El Mundo*) van difondre els resultats d'una enquesta recent feta al Regne Unit, dirigida pel doctor Adrian North de la Universitat de Leicester, en la qual es preguntava: Qui és la persona de la història que admira més?

A les diferents notícies publicades s'informava que Sir David Beckham era el personatge més valorat entre els joves del Regne Unit. Seguit de Brad Pitt, Justin Timberlake, Michael Jackson, Jennifer López, Robbie Williams, Orlando Bloom, Britney Spears, Keanu Reeves i Angelina Jolie i molts altres.

Aquesta notícia pot provocar milers i milers de lectures crítiques. A mi m'agradaria assenyalar-ne bàsicament dues. La primera, fa referència a la meua professió. Tots els que ens dediquem a fer enquestes socials, els sociòlegs, sabem que sense la corresponent fitxa tècnica aquests resultats deixen de ser vàlids. A l'article que jo prenc com a referència, el publicat a *El Mundo*, l'única cosa que ens revela pel que fa a la fiabilitat estadística dels resultats és que la mostra elegida és de 2.500 joves d'edats compreses entre 16 i 24 anys. On queda l'error mostrat, l'àmbit geogràfic, l'univers de la població i el disseny de la mostra? Amb això vull assenyalar que no totes les enquestes estan ben fetes ni tots els resultats reflecteixen la realitat.

La segona és més aviat una reflexió personal, què em volen dir amb la dada que Jesús de Natzaret ocupava en aquest rànquing el lloc 123? Aquest rànquing el van elegir

2.500 joves britànics i acceptant per vàlids aquests resultats, he de reconèixer que no m'estranya, és més, penso que les puntuacions que han donat a aquests personatges em semblen molt encertades ja que vaig llegir fa temps que en algunes escoles britàniques una de les lectures recomanades per als joves era la biografia de Beckham, per això, l'única cosa que en puc extreure és que els joves britànics són molt aplicats, ja que parlen del que saben o de qui coneixen.

No totes les enquestes estan ben fetes ni tots els resultats reflecteixen la realitat.

El que no entenc és per què n'hi que en fan una campanya de pessimisme contra la fe i intenten apuntar-se un punt més davant dels que creiem, i ens venen que la figura de Jesús no està de «moda». Com interpretem aleshores la presència real de les 600.000 persones que van ser a Cuatro Vientos (Madrid), el 3 de maig passat en l'última visita del Papa, dels quals hi havia inscrits 65.300 joves pelegrins de tot Espanya?

Interpretar la societat no és gens fàcil. I en la vinya del Senyor hi ha de tot... enquestes socials, moviments socials, realitats socials, manifestacions socials, fins i tot «personatges» i «personatgets».

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

L'ametller, l'arbre que vetlla

A vui he tingut la sort de sortir de la ciutat. El dia era esplèndid, tot i que el calendari marcava el dia 1 de febrer. El sol m'ha fet de company mentre resava la litúrgia de les hores. He pogut mirar els camps i el bosc, i m'he adonat que alguns arbres, com impacients, ja tenien flors, potser com a anunci de la primavera que tardarà encara a arribar.

Alguns dels arbres florits eren ametllers. Espontàniament —no sé si per deformació professional— he recordat la vocació del profeta Jeremies, on hi apareix una branca d'ametller, anomenat l'arbre que vetlla o vigila.

Heus aquí el relat bíblic de la crida del profeta. El Senyor li comunica la seva paraula. Li diu que el coneix d'abans de formar-lo en les entranyes de la mare i que, abans que sortís del ventre matern ja l'havia consagrat profeta, destinat a les nacions.

Qui rep la crida divina —així apareix a la Bíblia i passa en la vida— sol replicar Déu. Se les empesca per posar excuses. Jeremies fa: «Ah, Senyor, Déu meu! Sóc massa jove. Com sabré parlar?» Però el Senyor, que estima i no es fa enrere, li respon: «No diguis que ets massa jove. Vés on jo t'enviaré, digues el que jo t'ordenaré. No tinguïs por de ningú. Jo seré al teu costat per alliberar-te. T'ho dic jo, el Senyor.»

Immediatament el Senyor toca els llavis de Jeremies. «Poso les meves paraules a la teua boca: des d'avui et dono poder sobre nacions i reialmes, per arrancar i enderrocar, per destruir i enrunar, per construir i plantar.» I llavors li fa: «Què veus, Jeremies?» Respon: «Veig una branca d'ametller, l'arbre vigilant.» Déu se serveix d'aquesta

bella imatge per dir que Ell és el que vigila perquè es compleixi la seva paraula.

Després li fa veure un caldera sobre un fogó atiat pel vent del nord. És la plasmació de les batalles del regne del nord que assetjaren Jerusalem i Judà, com a càstig perquè el poble ha adorat els ídols i ha abandonat el Déu únic.

El Senyor diu ara al profeta: «Tu, cenneix-te i planta't la cara; digues-los el que jo et manaré. No tremolis davant d'ells, si no, seré jo qui et farà tremolar.» Déu promet al cridat la seva assistència. Li donarà una gràcia especial de fortlesa per a la batalla aferrissada que l'espera. «Jo seré al teu costat per alliberar-te. T'ho dic jo, el Senyor.»

El relat és vigorós i deliciós. Explica com el profeta és «el qui parla en nom d'un altre», és a dir, en nom de Déu. I les seves paraules tenen una immediatesa referida a la fidelitat que el poble elegit ha promès al seu Salvador i Creador. És evident que la lectura cristiana veu Jeremies com un esbós de l'únic Profeta, Jesucrist. Profeta que serà ensens la Paraula en tota la seva plenitud. Paraula que és la Vida i l'Amor. Paraula que duu la salvació promesa. Verb que, en la plenitud dels temps, es fa home per refer la nostra «humanitat», «humanitat» perduda per causa del pecat.

Els batejats som profetes. Diem les paraules de Déu i testimoniem el seu misteri. Ens sentim petits per aquesta missió i trobem excuses per realitzar-la. Però és molt clar, en la revelació, que Déu sempre està al costat dels que crida. El Senyor és la seva força. La força que porta, de vegades, a la persecució i al martiri per causa de la fe. A Jeremies no li foren estalviades ni les persecucions ni la mort. El Profeta va córrer la mateixa sort.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@vianaraja.telefonica.net)

He estat a la Galilea de fa 2.000 anys

Jesús diu que les prostitutes ens passaran davant en el camí cap al Regne de Déu (Mt 21,31). He conegut noies que exercien la prostitució, que han vingut a cercar ajuda i he constatat la seva desgràcia. Amb les altres, les que veig al costat de qualsevol carretera, no he tingut ocasió de tractar-hi. No hi sé veure la relació que hi pot haver entre unes i altres, i les que es referia el Senyor.

Com que la meua vida és comuna, no sóc aliè al fenomen de l'emigració llatinoamericana. I un dia conec algú i després em relaciono amb els seus. Una o altra m'ajuden en les feines de casa, i ajudo a qui sigui amb tot allò que pugui servir-los. Parlaré d'un cas comú, però que per a mi és únic, com aquella flor ho era per al Petit Príncep.

És molt jove i mare d'una filla. Com que un dia a casa seva no hi entrava cap sou per assegurar la vida de la criatura i, com que és molt decidida, va demanar uns diners que va pagar a preu d'usurer per a l'obtenció dels papers, i va venir cap aquí. Ni tan sols va portar cap maleta perquè tenia por que no la deixessin entrar. Quan va arribar aquí, va comprovar la dificultat de trobar feina, que els sous potser són més alts que els del seu país, però que les despeses també són superiors. Es va ocupar de les tasques que aquí ningú no vol fer i va poder tornar uns quants diners dels que li havien deixat. Va començar a somiar i va sentir il·lusionada per telèfon la seva filla. Al principi les seves paraules l'encoratjaven, després la van inquietar i va sentir enyorança. La meua amiga, la meua germaneta, com m'agradava anomenar-la, patia molt. No desvetllo cap secret si explico que no s'havia casat, tot i que se sentia molt unida a qui anomenava el seu espòs. Això és normal entre ells. Casar-se és una cosa difícil, ho vaig saber fa molts anys quan vaig llegir aquella obra preciosa de Steinbeck *La perla*. La meua amiga, la meua germaneta, en el caminar per aquestes terres, ha comès un pecat. Una cosa petita, per a la nostra manera de pensar, però els altres l'han condemnat amb comentaris ben durs. M'ho ha vingut a explicar. No podia riure, sé que altres ho haurien fet, ni condemnar-la, Jesús tampoc no ho hauria fet. Hem parlat, després hem anat al Sagrari. L'ha acarolat i besat, com segurament fa amb la seva filla, i ha pregat en veu alta al meu costat. Demanava perdó, li prometia apassionadament a Déu ajuda per a la seva filla, plorava.

Quan vaig sortir de l'església vaig tenir una sensació estranya. Em sentia avergonyit. Confesso que a la meua pregària li ha faltat sempre la sinceritat i l'emotivitat que ella hi posava. He sentit Jesús que em comentava: «No us deia jo que us passaran al davant en el Regne gent de vida irregular, com la seva?» La meua amiga, la meua germaneta, no ha fet la primera comunió, ni està confirmada, ni casada, però jo, que he rebut tants sagraments durant la meua vida, no he aconseguit mai pregar com ella ho feia.

Ella va venir a guanyar diners per a la seva filla de la qual està tan satisfeta, potser és el més important que ha fet a la vida. Aquí gairebé l'han menyspreat. A aquesta edat no es tenen fills. Primer s'ha d'estudiar, tot i que els títols serveixin de ben poc, s'ha d'anar a esquiuar, viatjar, lligar, i aprendre anglès. Després, quan s'han complert els 30 anys, i una mica avorrida la persona, només aleshores, es pot pensar a tenir un fill.

La meua amiga, la meua germaneta, se n'ha hagut de tornar al seu país i està derrotada. Em sap molt de greu. Diu que aquí ha après moltes coses, no sé si totes deuen ser bones. Al seu costat, acompanyant la seva pregària, he tingut la sensació que estava al costat de Jesús a Galilea i que ella era una de les bones dones anònimes de què parla l'Evangeli.

Notes insignificants

Germà Adrià

Vida a Mart?

Senyor, deixa'm que parli amb Tu una mica d'amagat. D'amagat dels savis, que em prendran per un babau. Tu ja saps que ho sóc, i cada dia més ignorant, però no m'agradaria que els homes de ciència es burlessin del que parlo amb Tu.

A la premsa s'ha fet bombo i platerets de la gran proesa i del gran descobriment. Han descobert que a Mart hi ha aigua. I han dit que, per tant, a Mart hi ha hagut vida com la que hi ha a la Terra.

Quin gran descobriment. Tu, Senyor, permetes que els homes descobrim a poc a poc l'enormitat i la bellesa del món que has creat fa, quants milions d'anys? Permetes que els homes somiïn en el que Tu vas crear i vas veure i veus i ens deixes veure.

Evolució? Sí. Canvis d'éssers? Sí... Tot és possible al teu món.

I el que ens queda per descobrir. I com deus somriure quan els savis s'enorgulleixen del que veuen.

Com és que no cauen anorreats davant teu, Senyor?

Probablement, diuen, a Mart també hi va haver vida. Hi va haver vida amb éssers com nosaltres els homes? Hi va haver éssers amb intel·ligència i amb ànima i amb un futur etern com nosaltres?

Deixa, Senyor, que els nostres savis descobreixin els teus petits misteris... Que els descobreixin de mica en mica i que ens deixin a nosaltres la capacitat de lloar-te per cada descobriment.

Deixa, Senyor, que ens alegrem amb Tu, perquè Tu ets la nostra alegria.

Premia els científics que ens donen aquestes alegries. Que en tots els portents que descobreixen, et trobin a Tu. Es mereixen aquest premi.

I ara, Senyor, vull suposar que a Mart hi va haver éssers com nosaltres. No sé com anomenar-los. Homes, també?

I vull suposar que també a ells els vas donar la capacitat d'estimar-te i d'estimar-se.

I que, com a nosaltres, els vas fer la promesa d'una altra vida sense fi.

I vull suposar que el seu Cel serà també com el nostre Cel, i que, fins i tot, potser serà el mateix Cel.

I allà estarem els de la Terra i els de Mart, i ens explicarem la nostra vida i parlarem del teu amor.

Deuran ser ells figures estranyes, com a vegades els hem pintat? Segurament que ens trobaran estranys a nosaltres, que realment ho som.

Els vas donar també la facultat de ser lliures i de rebel·lar-se contra Tu, com malauradament fem nosaltres tantes vegades?

Vull anar al Cel, Senyor.

Vull fer-me amic particular d'algun marcià. I amb ell cantar eternament les teves lloances.

Bé, no expliques tot això als savis. Deixa'ls que descobreixin cada dia les bel·leses noves del món. Però, que no sàpiguen que els meus somnis només són per estimar-te a Tu i estimar-te a Tu amb tots els homes de la Terra i tots els de Mart.

Zoom

Eduard Brufau

Enguany Catalunya Cristiana està de festa: el nostre setmanari fa 25 anys. Durant tot aquest temps ha estat la publicació de referència quant a la informació i la cultura religiosa a casa nostra. Per celebrar aquest aniversari tan especial en els propers mesos s'han previst una sèrie d'actes commemoratius, els quals ja anirem anunciant en aquestes pàgines. Des de Catalunya Cristiana donem les gràcies a tots aquells lectors que al llarg d'aquest quart de segle han posat la confiança en el nostre setmanari.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Fills

«Sense fills no hi ha futur» ha estat el lema de la XXVI Jornada per la Vida, que s'ha celebrat l'1 de febrer a Itàlia a instàncies del seu episcopat. Un lema reversible perquè també és veritat, almenys en contextos europeus o països de més riquesa, que «sense futur no hi ha fills», ja que «quan el futur es fa incert o arriscat, es percep cada vegada menys el desig de donar la vida, el valor de tenir fills», com recull el document de la convocatòria. La diòcesi de Roma va convocar una festa al Palau d'Esports, el mateix escenari on el FC Barcelona de bàsquet va iniciar aquest curs la seva competició europea. Testimoni de matrimonis cristians juntament amb actuacions d'artistes nacionals i internacionals van amenitzar la festa. No es va presentar una visió idíl·lica ni es van amagar les dificultats. L'estabilitat i la fidelitat en la parella no s'obtenen automàticament, sinó que són el resultat d'una feina personal a vegades gens fàcil. Els recursos econòmics que es requereixen per fer créixer els fills no són pas pocs. La dona, si vol simultaniejar reproducció i producció, ha de suportar inconvenients importants en l'àmbit laboral, en la inexistència de prou escoles bressol... Les polítiques de molts països recullen el que han sembrat i ara s'espanten quan observen les conseqüències de plantejaments poc rigorosos i sovint irresponsables. Tot el que els estats s'han estalviat d'ajuda a les famílies ho han d'invertir, corregit i augmentat, en la integració dels immigrants, que fan una certa tasca de suplència en l'àmbit de la natalitat. Als seus inicis, 1979, aquesta Jornada per la Vida va ser una resposta de l'episcopat italià a la llei de l'avortament.

El recinte de la fira de Roma va acollir del 17 al 25 de gener el XVI Saló Nacional del Vestit de Núvia i de la Cerimònia. Il·lusió i ofertes especialitzades es van trobar per portar a terme els somnis de les parelles que properament pensen contraure matrimoni. Els italians són mestres en el disseny i en el bon gust per construir un conjunt inoblidable. Vestits elegants, fotografies, regals, àpats en restaurants de somni, viatges de noces... Cal imaginar que es mouen quantitats ingents de diners. És comprensible que les parelles que volen casar-se vulguin significar el dia del seu casament de la millor manera possible. No obstant això, hi ha dos riscos. Primer, atendre més l'escenari que el guió, és a dir, donar més importància als detalls externs que als continguts que donen sentit a la cerimònia. El matrimoni, sensible a la seva projecció en les famílies dels contraents i en els àmbits socials propers, ha de ser expressió en primer lloc del que volen els que l'han de contraure. Les pressions externes i les expectatives familiars pesen excessivament sobre les decisions de la parella. Segon, abordar amb més passió i lliurament la preparació de la cerimònia que no pas la decisió personal de compartir el projecte de vida amb una altra persona. És més atractiu escollir un vestit que aprofundir en les motivacions psicològiques i espirituals de la decisió de casar-se. Decisió que ha d'entrar en la zona d'ombres. Quan els matrimonis es trenquen, sovint atribueixen les causes a realitats que, en el moment de contraure'l, es trobaven en un punt cec. El Papa, quan va rebre a finals de gener els membres del Tribunal de la Rota Romana, va centrar la seva intervenció sobre la presumpció de validesa de qualsevol matrimoni «mentre no es demostrï el contrari». Quan sorgeixen els problemes, es busquen motius d'invalidesa. Per contraure'l, han de quedar clar els motius que li donen sentit i projecció de futur.

En un grup de teràpia, una dona embarassada compartia recentment els seus sentiments. Partir de la realitat permet apropar-se amb lucidesa al cor de cada persona sense abandonar-se a idealitzacions que fan mal. Manifestava les seves ambigüitats i les seves pors: no estar a l'altura com a mare, que el fill pugui distanciar la relació entre marit i muller, el seu desig de maternitat amenaçat per un possible avortament espontani, por dels dolors de part... Amor i dolor, esperances i angoixes.

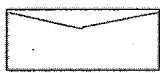
El matrimoni és un referent universal. Les ruptures o les discussions sobre aquest no en minimitzen el valor. Fins i tot les parelles d'homosexuals pugnien per «casar-se» com a expressió de la seva convivència. La família no és un tema decadent, sinó l'àmbit que crea els vincles més determinants per a cada persona. Ha passat de la protecció social a la intempèrie. Així estem.

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Cartes del lector

Orfes «a la carta»

Tothom sent llàstima pel gran nombre d'orfes que la sida provoca a l'Àfrica, però pocs es lamenten que a Espanya s'estiguin fabricant orfes «a la carta». Segons s'ha publicat, entre el 10% i el 45% de les inseminacions artificials —la xifra varia segons les diferents clíniques—, es practiquen a dones sense parella. La llei espanyola ja ho permet en contrast amb la majoria dels països europeus. Només a Anglaterra i Dinamarca és legal; a tots els altres només s'autoritza la reproducció assistida a parelles.

Una tècnica, pensada i autoritzada en principi per resoldre problemes d'infertilitat, permet en uns pocs països el «dret» de tenir un fill en qualsevol circumstància. S'oblida que cap adult té «drets» sobre els infants. Quanta aquests, només tenim obligacions. I, en concret, l'Estat té l'obligació de garantir el més elemental dels drets dels infants, que és tenir un pare i una mare. És un contrast que es posin tantes traves administratives per adoptar orfes involuntaris a països del Tercer Món —n'hi ha milions— mentre aquí els estem produint al laboratori a un preu considerable.

ISIDRO VIDAL BADIA
Canals (València)

L'epidèmia de la sida

El creixement de casos de sida al món va batre rècords el 2003. Aquest any l'epidèmia de la sida ha batut un desafortunat rècord: la taxa d'increment de casos és la més alta fins al moment. En els últims dotze mesos, cinc milions d'individus han passat a engrossir la llista d'infectats, que ja compta amb quaranta milions a tot el món. Són xifres de l'últim informe sobre la sida al món publicat pel programa conjunt de les Nacions Unides sobre el VIH/sida (Onusida), segons el qual l'epidèmia segueix creixent a l'Àfrica subsahariana i s'estén en altres països.

A més, sempre segons el mateix informe, s'han detectat taxes de prevalença del virus del 24% entre els professionals del sexe de la ciutat de Ho Chi Minh i del 15% a Hanoi. A l'Àfrica subsahariana, on l'any passat es van produir 3,2 milions de noves infeccions, en van morir

2,3 milions a conseqüència de la malaltia. Les dones tenen almenys 1,2 més de probabilitats que els homes de contreure l'epidèmia, i fins i tot dues vegades i mitja més entre les joves.

Als EUA, al voltant de la meitat de les gairebé 40.000 noves infeccions anuals es registren entre afroamericans, i les dones d'aquest grup ètnic s'infecten en mantenir relacions sexuals amb les seves parelles masculines, que tenen un comportament bisexual. La sida és la principal causa de defunció de les afroamericanes en el grup dels 25 als 34 anys d'edat. Les relacions sexuals entre homes continuen sent un factor important de l'epidèmia en els països rics —un 42% dels nous diagnòstics en el cas dels EUA i un 86% a Austràlia— i la reaparició d'altres infeccions de transmissió sexual apunten a un retorn dels comportaments d'alt risc.

Penso que aquestes dades esgarrifores ens haurien de fer pensar a tots, però especialment als ministeris de sanitat; a certs grups de pressió relacionats amb la promiscuïtat i als promotors de campanyes que tenen com a única base la utilització del condó, instrument que, si ens atenim a les dades, és totalment insuficient i ineficax.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Assignatura de religió

El nou conseller d'Ensenyament de Catalunya, que s'autodefineix com a agnòstic i laïcista, vol treure les assignatures de Religió —que no és catequesi per molt que ho repeteixi— de les escoles catalanes. Tot i que el cristianisme és a l'arrel de la configuració de Catalunya, influent en la seva història, en les seves manifestacions artístiques i literàries, i amb una cultura que serà difícil d'entendre per a les generacions futures sense un coneixement adequat de la religió catòlica.

Bé es diu que qui oblida els seus orígens, perd la identitat, cosa que el senyor Bargalló, com a bon nacionalista, hauria de tenir en compte. Li passa el mateix que als laïcistes europeus que

s'oposen que al preàmbul de la Constitució es faci alguna referència al paper desenvolupat pel cristianisme en la configuració d'Europa. Uns i altres no és que neguin el que és veritat històrica; és que no els agrada que es recordi una evidència així pel que pugui tenir de revulsiu de consciència

FEDERICO GÓMEZ PARDO
Girona

660 indefensos

A Guantánamo, província de Cuba, nació soberana ocupada pels Estats Units, hi ha reclosos almenys els 660 presos declarats per l'autoritat americana competent. Diverses i solvents associacions humanitàries temen que el nombre sigui més gran. Es troben sotmesos a condicions inhumanes, se'ls subministren drogues que inhibeixen el gust i l'olfacte i, segons aquestes fonts, sovint se'ls manté amb els ulls tapats i lligats de mans. Els manca la higiene més elemental i l'atenció sanitària. I els drets humans? I els convenis internacionals sobre presos en general i presos polítics en particular? El món occidental, tan crític moltes vegades, es limita a mirar cap a una altra banda.

LINA DEVAL ROS
Sant Cugat del Vallès

Vel islàmic i «destape»

Diuen els intel·lectuals francesos que el vel islàmic fa una discriminació intolerable contra la dona, que és un atemptat personal a la seva dignitat i llibertat.

Els contesta Elisabeth G. Sledzievski, catedràtica de Ciència Política de la Universitat de Rennes: «Els que estigmatitzen els mocadors en nom de la igualtat i la dignitat de la dona s'han habituat a les imatges més degradants de la feminitat, a les postures humiliants amb pits i culs ostensibles i ostentosos, que enganxen per tot arreu el ciutadà-consumidor.»

Per a les meves nêtes, molt bufones totes, escullo, sense rumiar, el vel islàmic i passo del «destape».

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

Horaris i televisió

Els diaris comenten com n'és de preocupant el consumisme de televisió que fan els nens. Tot fenomen té les seves causes i, entre d'altres, n'hi ha una de molt important. És la soledat d'aquests nens quan tornen a casa, ja que la majoria dels pares treballen, i per desgràcia amb horaris diferents dels seus. Amb qui es poden comunicar?

Som a la Unió Europea, però el nostre horari laboral continua desfasat per a les nostres necessitats (tret d'excepcions). Per què l'horari laboral no pot acabar amb

l'escolar? Aquesta reforma tan important, pels beneficis que reportaria, continua sense ser tinguda en compte pels governs. Els partits continuen en període electoral fent promeses vagues i en això queden, en promeses, com si la família no fos un pilar i una associació bàsica en la societat. Aquests canvis permetrien als pares conèixer més hores amb els seus fills, compartir altres activitats, dirigir els seus estudis... i, per tant, el desarrelament familiar no augmentaria.

JULIA TATAY
Membre d'Acció Familiar de Barcelona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Debats eclesials

—Dr. Mateo, la meua consulta no tracta sobre qüestions de fe o moral, però m'agradaria que hi donés una resposta. Molt sovint, en mitjans de comunicació sento per part de diversos membres de l'Església una opinió que em desconcerta: diuen que el Concili Vaticà II ha estat una oportunitat perduda per a la reforma de l'Església. Jo no m'ho crec, però opino que aquestes paraules no contribueixen gens al bé de l'Església. També li vull expressar la meua perplexitat per certes expressions contra el nostre Sant Pare com he llegit fa poc en un article de premsa que li envio.

—Que no es contorbi el seu cor per totes aquestes coses. Miri, tots els postconcilis han estat agitats. Recordo unes paraules escrites per sant Basili en la seva obra sobre l'Esperit Sant que podrien haver estat escrites perfectament abans d'ahir. Malgrat tot, l'Esperit Sant continua guiant l'Església. Sovint, moltes persones (particularment eclesiàstics) que critiquen la gestió del Magisteri contemporani i l'acusen de traïr l'«esperit» del Vaticà II, en realitat el que posen en evidència amb les seves enrabiades és que no s'ha verificat la seva interpretació (i sovint manipulació) de tan gran Concili. He posat esperit entre cometes perquè aquests intèrprets pretenen tenir un coneixement privilegiat del Concili al marge (a vegades, en contra) de la seva lletra. Recordin la coneguda frase de Goethe que deia que no coneixia arrogància més repugnant que la d'aquells que pretenen arribar a l'esperit al marge de la lletra. Amb tota serenitat i conformitat a la veritat podem dir, per posar un exemple, que els vint-i-cinc anys del Magisteri de Joan Pau II han estat un intent seriós i realitzat de dur a la plenitud el que va dir el Concili. Quan es llegeixen sense prejudici els documents del Vaticà II i es comparen, per posar un exemple, amb el Catecisme de l'Església catòlica, només s'hi veu una continuïtat admirable. No pot ser d'altra manera: l'Esperit Sant sol guiar mitjançant els seus pastors legítims. D'altra banda, aquestes persones a les quals vostè es refereix tenen dret a pensar que l'Església hauria de ser d'una altra manera, però, per l'amor de Déu, que siguin honrats i lleials i que no acusin de traïr i tergiversar el Concili als que s'esforcen per aplicar-lo correctament.

He llegit amb molta pena l'article que m'ha enviat. Jo crec que quan un religiós que pertany a una institució que es vanagloria de tenir un vincle d'especial lleialtat i fidelitat al Papa s'atreveix a escriure el que escriu, es desqualifica ell mateix. I tinguem present que amb tot això, sense negar res d'essencial per a la fe, tampoc contribueixen a la comunió eclesial. Paciència i esperança. Jo crec que aquest desconcert toca a la fi.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-les a: elconsultori@hotmail.com - catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org - apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Casar-se per l'Església (i 2)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Casar-se a l'església o per l'Església?

No es pot confondre aquesta alternativa: casar-se a l'església, vol dir que el casament es fa en una església; casar-se per l'Església, vol dir que el casament és entre dos cristians que entenen el casament tal com Jesucrist, i l'Església amb ell, l'entenen.

És veritat que el lloc on els cristians es casen és, si no hi ha motius que ho impedeixen, una església; normalment, la parròquia d'un dels nuvis. Però, en últim terme, també pot haver-hi motius (no simplement la pura conveniència, o el caprici) per fer-ho en un altre lloc, amb l'adequada aprovació. I també pot donar-se el cas de no cristians que es casen a l'església (per exemple, al Japó), però no «per l'Església», puix no hi pertanyen. (Cal dir, tanmateix, que, al Japó, l'acceptació de no cristians en un casament a l'església es fa només si el sentit del «casar-se» que té la parella correspon al que això significa segons el disseny de Déu. Vegeu l'article de la setmana passada.)

Casar-se per l'Església és acceptar el sentit que Jesús ha donat a aquesta aliança nupcial, o, per dir-ho més curt, és casar-se volent fer allò que fa l'Església. L'Església, en efecte, quan celebra un casament, no sols pensa en allò que «al principi» Déu va voler que fos l'aliança entre l'home i la dona, sinó també en allò que Jesucrist ha fet d'aquesta aliança quan la contreuen dos batejats: «L'ha elevat a la dignitat de sagrament, perquè signifiqués, amb tota claredat, aquell model exemplar que és la seva aliança nupcial amb l'Església» (vegeu Ritual de Matrimoni, n. 5).

La presència i el do de l'invisible

Qualsevol aliança matrimonial és un fet que sobrepassa l'àmbit privat. Per això també es demanen testimonis de l'acte, en qualsevol cas. Però quan l'Església celebra el casament, més enllà dels nuvis i dels testimonis, i dels parents i dels amics, hi ha una presència invisible i un do invisible igualment, que són els que definitivament donen als nuvis la

seva condició d'esposos cristians, i fan que el seu matrimoni sigui cristià.

Aquesta presència és la de nostre Senyor Jesucrist, i el do és l'Esperit Sant que vessa el seu amor en els cors. «Crist surt a l'encontre dels esposos cristians», diu el Concili Vaticà II. Ells, en efecte, estan vinculats a Crist pel baptisme i la confirmació. En les pregàries de benedicció dels esposos que proposa el Ritual es demana el do de l'Esperit Sant: «Mireu ara benigne aquests servents vostres que, units en matrimoni, demanen que els protegiu amb la vostra benedicció, doneu-los la gràcia de l'Esperit Sant, a fi que pel vostre amor, vessat en els seus cors, es mantinguin fidels a l'aliança conjugal.»

En la segona edició del Ritual de matrimoni ha entrat una fórmula per a la recepció del consentiment que és una síntesi del sentit del matrimoni: «Que el Déu d'Abraham, Déu d'Isaac i Déu de Jacob [inserció en la història de la salvació], el Déu que va unir els primers pares en el paradís [referència al matrimoni com a realitat de la creació], confirmi i

beneeixi en Crist [novetat cristiana del matrimoni] aquest consentiment que heu manifestat a la presència de l'Església [el casament per l'Església]. El que Déu ha unit, que l'home no ho separi.»

Una vida nova

Uns esposos cristians que, potser gradualment, van entrant en aquest sentit ple del matrimoni, s'adonen que la seva vida és nova a partir del casament. «Ja no són dos, sinó una sola carn!» L'aliança que han fet en Crist va més enllà del que ells sols podien fer. L'amor els uneix no sols a nivell sensible, la comunitat de vida és molt més que viure junts. Es tracta de dues persones que estan cridades a una compenetració progressiva, i d'una vida que, per si mateixa, està cridada a propagar-se. És aquí on entra la dinàmica dels fills, que són el do més preuat del matrimoni, i no pas una mena d'element ornamental d'una casa, quelcom que ajuda a fer bonic...

Aquest és l'«evangelí de la família», segons el llenguatge del papa Joan Pau II.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Nascut a Grenoble l'any 1641
- ☐ Jesuïta que va revifar la vida catòlica a França
- ☐ Enviat a Anglaterra com a capellà de la futura reina
- ☐ Va morir a Paray-le-Monial l'any 1682
- ☐ Canonitzat per Joan Pau II el 1992

Claudi de la Colombière, a diferència d'altres sants, no va sentir des de petit la necessitat d'abraçar la vida religiosa. Quan encara era nen els seus parents el van voler posar en un convent, però hi van haver de desistir, perquè ell s'hi va oposar rotundament. No va ser fins a la joventut que s'hi va sentir atret de debò, quan va conèixer els jesuïtes del noviciat de Lió.

Després d'estudiar en aquesta ciutat, a Avinyó i a París, finalment l'any 1669 és ordenat sacerdot, i més tard fa el vots solemnes. Encara força jove, se li va encarregar de dirigir la petita comunitat que la Companyia de Jesús tenia a Paray-le-Monial. Aquí també farà de confessor del monestir de la Visitació, una comunitat de monges entre les quals ressaltarà santa Margarida Maria Alacoque. Sant Claudi de la Colombière és ja en aquesta

Sant Claudi de la Colombière

època el representant de la línia volguda pel Vaticà, enfront del corrent catòlic jansenista i també dels integristes. Molt probablement la seva posició equilibrada va fer que fos enviat a Anglaterra, com a capellà personal de Maria Beatriu d'Este, dona de Jaume II, duc de York i futur rei d'Anglaterra. En aquell moment al Regne Unit la confessió oficial i majoritària era l'anglicanisme i el catolicisme era minoritari i mal considerat. Alguns fidels anaven a consultar-lo d'amagat i ell mateix va aconseguir enviar missioners catòlics a les colònies angleses d'Amèrica. Però la seva presència no va passar desapercebuda i va ser arrestat per intentar refer l'Església catòlica a Anglaterra. Expulsat, torna finalment a França, ja malalt, i es retira a Paray-le-Monial, on mor només tres mesos després d'haver-hi arribat.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial 2)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 2)

FEBRER

15. Diumenge

VI de durant l'any. Verd. Lectures: Jeremies 17,5-8 / Salm 1 / 1 Corintis 15,12.16-20 / Lluç 6,17.20-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Faustí i Jovita, mrs.; Claudi de la Colombière, prev.; Joan Baptista de la Concepció, prev.; Santes, Geòrgia, vg.

16. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 1,1-11 / Salm 118 / Marc 8,11-13

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Onèsim, b.; Honest; Porfiri, mr.; beat Joan de Sant Domènec, mr.; beat Simó de Càscia, prev.; Santes, Juliana, vg. i mr.

17. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 1,12-18 / Salm 93 / Marc 8,14-21. Si es vol: *Els set sants fundadors Servites* (MLI), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ròmul, mr.; Silví, b.

18. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 1,19-27 / Salm 14 / Marc 8,22-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simeó, b. i mr.; Eladi, b.; beat Joan de Fièsole, prev.; beat Francesc de Regis Clé, prev. i mr.; Santes, Bernadeta Soubirous, vg.

19. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: 2,1-9 / Salm 33 / Marc 8,27-33

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gabí, prev. i mr.; Conrad de Piacenza, erm.; Jordi, monjo; beat Àlvar de Còrdova, prev.; Santes, beata Elisabet Picenardi, rel.

20. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: 2,14-24.26 / Salm 111 / Marc 8,34-9,1

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nemesi i Potami, mrs.; Eleuteri, b.; beat Maurici Proeta, rel.; Santes, Amada, rel.

21. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Jaume 3,1-10 / Salm 11 / Marc 9,2-13. Si es vol: *Sant Pere Damià* (MLI), *Blanc*.ALTRES CELEBRACIONS: *Misteriosa Llum de Manresa*. Sants, Claudi, mr.; Dositeu, monjo.

Lectures bíbliques

VI Diumenge de durant
l'any

Lectura primera

Jr 17,5-8

*Maleït el qui es refia d'un ajut humà;
beneït el qui es refia de l'ajut del Senyor*

Lectura del llibre de Jeremies:

Això diu el Senyor: Maleït l'home que es refia de l'ajut humà, que busca un home per fer-ne el seu braç dret, mentre el seu cor s'allunya del Senyor. Serà com la pomera de Sodoma en el desert de l'Aràbia, que no tasta mai un moment de bonança; viu en els indrets xaradorsos de l'estepa, en una terra salada que no es pot habitar.

Beneït l'home que es refia de l'ajut del Senyor, i troba en el Senyor la seguretat. Serà com un arbre plantat ran de l'aigua, que estén les arrels vora el corrent; quan ve l'estiu, ell no té por, i el seu fullatge es manté fresc; en anys de secada no es neguiteja ni deixa de donar fruit.

Salm responsorial

Feliç l'home que no es guia pels consells dels [injustos,
ni va pels camins dels pecadors,
ni s'asseu al ròdol burleta dels descreguts.
Estima de cor la llei del Senyor,
la repassa meditant-la nit i dia.

*R. Feliç l'home que té posada
en el Senyor la seva confiança.*

Serà com un arbre que arrela vora l'aigua:
dóna fruit quan n'és el temps
i mai no es marceix el seu fullatge,
duu a bon terme tot el que emprèn. **R.**

No serà així la sort dels injustos;
seran com la palla escampada pel vent.
El Senyor empara els camins dels justos,
i els dels culpables, acaben malament. **R.**

Lectura segona

1Co 15,12.16-20

*Si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe no
tindria objecte*

Lectura de la primera carta de sant Pau al cristians de Corint:

Germans, si prediquem que Crist ha ressuscitat d'entre els morts, com és que entre vosaltres alguns neguen la resurrecció dels morts? Perquè si fos veritat que els morts no ressusciten, tampoc Crist no hauria ressuscitat. I si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe no tindria objecte, encara estariu submergits en els vostres pecats. A més, els qui han mort creient en Crist estarien perduts sense remei; si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui fem més llàstima de tots els homes. Però la veritat és que Crist ha ressuscitat d'entre els morts, el primer d'entre tots els qui han mort.

Al·leluia

Lc 6,23ab

*Alegreu-vos i feu festa, perquè la vostra recom-
pensa és gran en el cel.*

Evangeli

Lc 6,17.20-26

Feliços els pobres. Ai de vosaltres els rics

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç:

En aquell temps, Jesús amb els deixebles baixà de la muntanya i s'aturà en un indret pla on hi havia molts dels seus seguidors i una gentada del poble, que havia vingut de tot el país dels jueus, de Jerusalem i de la costa de Tir i de Sidó. Jesús alçà els ulls i digué mirant els seus deixebles: «Feliços els pobres: el Regne de Déu és per a vosaltres. Feliços els qui ara passeu fam: vindrà el dia que sereu saciats. Feliços els qui ara ploreu: vindrà el dia que riureu. Feliços vosaltres quan, per causa del Fill de l'home, la gent us odiarà, us esquivarà, us ofendrà i denigrarà el vostre nom: aquell dia alegru-vos i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel; igual feien els seus pares amb els profetes.

Però ai de vosaltres, els rics: ja heu rebut el vostre consol. Ai de vosaltres els qui ara aneu tips: vindrà el dia que passareu fam. Ai de vosaltres, els qui ara rieu: vindrà el dia que us doldreu i plorareu. Ai quan tota la gent parlarà bé de vosaltres: igual feien els seus pares amb els falsos profetes.»

Barcelona

diòcesis

El bisbe Sáiz va presidir l'Eucaristia.

Els joves es van fer presents en la pregària per Rosa Deulofeu.

Cloenda de l'Any de la Mercè

■ En l'Eucaristia es va recordar especialment Rosa Deulofeu

BARCELONA.— El 29 de gener passat, festivitat de Sant Pere Nolasc, a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, a Barcelona, va tenir lloc la cloenda de l'Any de la Mercè, que ha commemorat el vuitè centenari de la primera redempció de 300 captius feta per aquest sant barceloní, a la ciutat de València, aleshores sota domini musulmà, redempció que acabaria, uns anys després, amb la fundació de l'orde de la Mercè, a Barcelona.

L'Eucaristia havia de ser presidida pel cardenal Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona, però això no va ser possible perquè aquell mateix matí va haver de ser intervingut quirúrgicament d'hiperplàsia benigna de pròstata. Tot i que ja va rebre l'alta el dilluns 2 de febrer, els metges li van recomanar una reducció d'activitats públiques durant un període de quinze dies per afavorir la seva plena recuperació.

Va ser Mons. Josep Àngel Sáiz, bisbe auxiliar de Barcelona, qui va presidir l'Eucaristia, concelebrada per un nombrós grup de sacerdots, molts d'ells vinculats a l'orde de la Mercè. L'escolania i el cor del col·legi Sagrats Cors van interpretar diverses obres dedicades a la Mare de Déu de la Mercè, entre elles la pregària amb text de Jaume Roca i música de Francesc Bonastre, composta amb ocasió del 800 aniversari de la primera redempció de captius que s'ha celebrat aquest any.

El temple era ple de fidels. En la seva homilia, Mons. Sáiz va dir «que acaba l'any de la Mercè, però no el treball mercedari. Aquesta cloenda no ha de ser un final sinó una continuïtat i una reafirmació en un treball mercedari actualitzat segons les necessitats del temps present. (...) Per entendre i actualitzar l'esperit mercedari hem de tornar la mirada a la Mare, hem de tornar la mirada a l'Evangeli i hem de descobrir i aprofundir la funció alliberadora de la Mare de Déu. Això significa acollir l'Evangeli com a bona notícia, comprometre la vida amb l'Evangeli, viure l'existència amb l'esperit del *Magnificat*».

Aquesta mateixa idea també va ser compartida pel rector de la basílica de la Mercè, Mn. Salvador Cristau, que en declaracions a *Catalunya Cristiana* va assenyalar «que els objectius de col·laborar en el treball d'alliberament de tota mena d'esclavatge i donar a conèixer la Mare de Déu de la Mercè, continuen».

En la celebració eucarística es va pre-

gar també per Rosa Deulofeu, delegada de Pastoral de Joventut de la diòcesi de Barcelona i coordinadora del Secretariat Interdiocesà del mateix àmbit, que va morir el 5 de gener. Mons. Sáiz la va recordar com una gran cristiana que «sabia prou que molts joves viuen avui allunyats de l'Església. Però això no li era un motiu de desànim o d'inactivitat, sinó que li era com un estímul per treballar més intensament i més generosament per a l'evangelització del món dels joves. (...) Ella era profundament conscient de la necessitat de viure la comunió eclesial per poder ser efectius en la missió evangelitzadora». Mons. Sáiz també va afegir: «La Rosa era profundament

mariana i, com a gran devota que era de la Mare de Déu de la Mercè, va voler que la Vetlla de la Immaculada es fes cada any en aquest santuari.»

En l'Eucaristia eren presents els membres de la Delegació de Joventut de la diòcesi, representants del Consell del Departament de Joventut de la Conferència Episcopal Espanyola, del qual ella formava part, i molts joves de l'Escola de Pregària de la catedral de Barcelona. Precisament durant la propera sessió de l'Escola de Pregària, el proper 26 de febrer, a les 20 h i a la catedral, es tindrà present el testimoni de la Rosa. La reflexió i la pregària es faran a partir dels seus textos.

L'Eucaristia va acabar amb les paraules del bisbe Josep Àngel Sáiz: «Acaba l'Any de la Mercè, però les exigències del veritable esperit mercedari no acaben mai. Cada any ha de ser, per a tots nosaltres, un any mercedari.»

Eulàlia Clapers

Fotos: Agustí Codinach

La imatge de la Mare de Déu presideix la basílica.

Testimoni

Joan Roig, un màrtir, en el record de Rosa Deulofeu

La vida de Rosa Deulofeu, tristament truncada als seus 44 anys d'edat el 5 de gener d'enguany, va commocionar la comunitat cristiana barcelonina més sensibilitzada en la pastoral de l'evangelització dels joves, i va incidir a més en molts altres sectors de la Tarraconense. La gestió personal de la Rosa al capdavant de la Delegació de Joventut de l'arxidiòcesi de Barcelona li va permetre demostrar la seva gran vàlua personal, la seva serena intrepidesa en la feina i la seva bondat diamantina, la qual cosa li va valer un gran reconeixement públic, fet palès en la missa exequial, presidida pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, amb assistència de diversos bisbes i nombrosos preveres que sobrepassaven de bon tros el centenar, secundats per una multitud de fidels que van abarrotar el temple de la parròquia de Sant Agustí. Va ser un acte dels que trenquen motlles en la seva categoria. I no únicament un acte de condolència, ben explicable, sinó més com una manifestació poc comuna de fe, sentida i viscuda. Rosa Deulofeu va deixar empremta. Se li pot aplicar amb el respecte que es deu a la Paraula de Déu el testimoni que els apòstols van donar de Crist: «Va passar fent el bé» (Ac 10,38). I la comunitat cristiana li ho ha reconegut.

Entre els diversos càrrecs i activitats de la Rosa, vinculats a la Delegació de Joventut, hi havia el de presidenta de l'Associació d'Amics de Joan Roig i Diggle, jove de 19 anys, víctima de la persecució religiosa el 1936, i el procés canònic

sobre el martiri del qual ja es troba en la seva fase romana. La Rosa, en qualitat de presidenta, havia d'actuar com a part actora de la causa de Joan Roig davant de la Cúria diocesana, fins passar al Dicasteri Romà corresponent. El fet va suposar l'obertura d'una nova senda en el nodrit panorama d'activitats de la Rosa, al servei de la pastoral entre els joves. Va estudiar la figura històrica de Roig, l'impacte causat entre els joves i el que podia continuar causant en la mesura que fos més conegut.

Missió concreta i un xic especialitzada, pròpia de les competències com a actora de la causa. La Rosa va ser model d'eficiència, de disponibilitat constant, sempre amb el somriure als llavis, mirant el bé dels altres amb esperit d'àngel. Ben aviat va captar la dimensió eclesial de la causa de Joan Roig i Diggle. Li va dedicar hores del seu treball ja de per si intens i va aprofundir en l'esperit del servent de Déu, interpretant el sentit i l'abast que pot tenir entre els joves en l'Església. Per això, la Rosa, amb sana perspicàcia, va poder escriure: «Roig parla als joves però també parla als adults, perquè ens dona un toc d'atenció i ens diu que no podem viure de rendra respecte de la fe, sinó que cal anar renovant el "sí" a Déu i revitalitzant la nostra vida personal.»

Lorenzo Galmés, o.p.

Coordinador de la causa de Roma de la beatificació de Joan Roig i Diggle

Barcelona

Mans Unides globalitza la solidaritat

■ L'ONG catòlica posa en marxa una nova campanya de conscienciació social

BARCELONA.— Mans Unides ha començat un trienni de campanyes que dedica a la globalització, amb el lema genèric de «Fem del món la terra de tothom». Aquest primer any es treballa el tema «El futur del món, com-

promís de tothom». En aquesta campanya, Mans Unides ens diu que el nostre món no globalitza la prosperitat i el benestar, sinó que el Nord i el Sud cada vegada s'allunyen més.

«Nosaltres no rebutgem la globalització en ella mateixa perquè és un fenomen imparable. Mans Unides defensa una humanització del procés, un control més democràtic, amb més participació cívica i de les institucions internacionals per aconseguir resultats concrets», explica Agustí Viñamata, coordinador d'Educació per al Desenvolupament de Mans Unides.

Davant d'una globalització que permet la fam, les desigualtats econòmiques i la injustícia social, Mans Unides aixeca la seva veu per dir que una altra globalització és possible. «Denunciem que hi ha com una acceptació resignada d'aquesta globalització, es creu que no es pot canviar. És com si la societat estigués adormida. Nosaltres, el que intentem és que tothom es compromet per actuar i per recuperar la consciència de la realitat, que no considerin les coses inamovibles, que valorin que el canvi és possible», diu Viñamata.

En aquest trienni, Mans Unides vol globalitzar la solidaritat, com assenyalava el coordinador d'Educació per al Desenvolupament de l'ONG: «Som conscients que no es poden fer grans canvis a curt termini, però creiem que s'ha de globalitzar, sobretot, la capacitat de decisió de la gent, la capacitat d'influir en la marxa de la societat amb mecanismes de tot tipus.» En aquest sentit, destaca la feina de tantes persones, congrega-

cions, ONG... que no es resignen a aquesta globalització injusta: «Creiem que hi ha un nivell d'actuació que no es veu, de gent que treballa per canviar la vida de persones concretes, per canviar mentalitats, actituds en les comunitats de base, i que posen en marxa conductes d'actuació per intentar canviar estructures. Fan arribar esperança i solidaritat. Volem que això la gent ho conegui i ho valori.» El lema concret

per a aquest any, «El futur del món, compromís de tothom» recorda que encara som a temps per canviar el rumb del nostre planeta. Agustí Viñamata subratlla que «és insostenible continuar amb el ritme que tenim ara. Una petita part del món consumeix en excés, malbarata... mentre molts viuen en la misèria. No ens pot preocupar només el món a curt termini. S'ha de sortir de la inèrcia, que la gent reaccioni perquè, si no, el nostre món s'esgotarà».

Un aspecte que preocupa Mans Unides és formar ciutadans compromesos amb els

Agustí Viñamata.

reptes de la globalització, per això prepara material per a escoles, parròquies, esplais, etc., «per educar en aquesta cultura de la solidaritat», apunta Viñamata.

De cara a aquest nou trienni de campanyes, Mans Unides es compromet a «estar atents, crítics i actius enfront del fenomen de la globalització i a promoure compromisos individuals i col·lectius (...); a donar suport a projectes de creació d'estructures ciutadanes (...); a treballar encoratjant l'esperança (...) i a estar al costat dels pobres».

Rosa Maria Jané Chueca

Jornada de formació en la Pastoral de Vocacions

BARCELONA.— En el marc de la Jornada Mundial de la Vida Consagrada, que va tenir lloc el 2 de febrer passat, la Unió de Religiosos de Catalunya (URC) ha organitzat una jornada de formació en la Pastoral de Vocacions amb el lema *La pastoral escolar i la crida vocacional*. La cita és el dissabte 14 de febrer al casal d'exercicis de Sant Ignasi (Jesuïtes de Sarrià): c/ Carrasco i Formiguera, 32, de Barcelona.

Els dies 1 i 2 de març del 2003, durant les primeres Jornades Catalanes de Pastoral de Vocacions, un dels documents sobre els quals es va reflexionar va ser *Escola i vocació*, elaborat per un grup d'educadors i d'educadores, tant d'escoles públiques com d'escoles d'inspiració cristiana. Donada la profunditat del tema, la reflexió va extrapolar el marc de les jornades i ara també centra aquesta trobada de formació en la Pastoral de Vocacions, convocada per la Vocalia de Pastoral Juvenil i de Vocacions de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC).

El marista Valerià Simon, coordinador de Pastoral dels Maristes i exsecretari general de l'URC, serà l'encarregat de pronunciar una xerrada entorn del document *Escola i vocació*. El germà Simon ens explica que la voluntat del document és valorar les possibilitats que tant en l'escola pública com en l'escola d'inspiració cristiana pot haver-hi en referència a l'atenció vocacional dels joves i dels adolescents. «La voluntat és que cada alumne arribi a plantejar-se la seva vocació», explica el Gmà. Valerià Simon, «i que es qüestionin què vol fer a la vida, com vol viure i, si arriba a descobrir una visió més cristiana, què és el que Déu vol de la seva vida».

Les escoles cristianes ja treballen en aquesta línia, i per això durant la jornada tindrà lloc una roda de presentació d'experiències de Pastoral de les Vocacions en l'àmbit escolar. En el cas de les escoles públiques, el Gmà. Valerià Simon explica que la presència dels cristians no és pas propagandística sinó testimonial. «Un cristià no parlarà de Jesucrist però sí que el seu plantejament de vida donarà peu a interrogants vocacionals.»

La jornada de formació en la Pastoral Vocacional començarà a les deu del matí i s'allargarà fins a les sis de la tarda, i està adreçada a delegats diocesans de Pastoral Vocacional; delegats de Pastoral de Vocacions de les diferents famílies religioses; animadors i animadores de grups cristians, tant de joves com d'adolescents de grups, moviments, escoles, parròquies..., i educadors, educadores i catequistes. (C.M.)

Mor el monjo Àngel Caminos

MONTSERRAT.— El 21 de gener, va morir a Montserrat el Gmà. Àngel Caminos i Iribarren, de 81 anys. El Gmà. Àngel va néixer a Lumbier (arxidiòcesi de Pamplona) el 15 de febrer del 1922. Als 11 anys es va sentir atret per la vida monàstica i va entrar al monestir benedictí d'El Pueyo (Barbastre, Osca).

Aquest fet li va canviar completament la vida, ja que va ser destinat per a la fundació que el monestir aragonès tenia a Nova Núrsia (Austràlia). Un any i mig més tard, el van traslladar a l'abadia de Samos (Galícia) per fer el noviciat i per preparar-se per a les tasques manuals que havia de fer quan arribés a Nova Núrsia. L'any 1938, en plena guerra civil, va passar al monestir de Valvanera (La Rioja), per preparar la seva preparació; i en aquell lloc va fer la professió simple com a monjo.

L'estiu del 1940 va arribar a Montserrat, sempre com a futur membre de Nova Núrsia, i va ser en aquest monestir benedictí on va fer la professió perpètua, l'any 1944. I aquí «curiosament es va deixar en l'oblit la seva destinació australiana» i es va incorporar a la comunitat benedictina de Montserrat. L'abat de Montserrat, el P. Josep M. Soler, en l'homilia del funeral, va destacar el periple monàstic tan atípic en l'estil benedictí i la «disponibilitat» del G. Àngel, i «com en totes les situacions es pot viure amb simplicitat de cor i ben refiat de l'ajuda divina», a més de recordar que havia

El Gmà. Àngel Caminos.

servit a la comunitat «amb eficàcia» treballant a la sastreria.

L'any 1958, el G. Àngel Caminos va ser destinat —amb quatre monjos més— a la fundació que Montserrat tenia a Medellín (Colòmbia), on va ser responsable de la porteria, lloc on va atendre tant alumnes i familiars com els pobres que acudien al monestir. A Medellín també va visitar algunes cases per oferir el seu ajut als més pobres, i actualment encara el recorden, segons l'abat de Montserrat, com ho va poder comprovar ell mateix en la seva darrera visita a Colòmbia com a visitador, el novembre passat: «Recorden el G. Àngel amb molta estimació per la seva bonhomia i pel seu tarannà joios.»

L'any 1986 va tornar definitivament a Montserrat; dos anys després que li fessin una intervenció molt seriosa al cor. Ja fa uns anys, la seva salut va minvar perquè el seu

cor flaquejava. Aleshores va passar a la infermeria, tot i que participava en molts actes de comunitat. Sempre, fins poca estona abans de morir, «va mantenir el seu bon humor, posat en mans de Déu i sota la protecció de santa Maria, com se sentia. Normalment el seu to era joios, sempre tenia una paraula amable per als altres». El P. Josep M. Soler va afegir també en l'homilia del funeral que el G. Àngel Caminos «va procurar no viure per a ell mateix sinó per al Senyor. I ha mort per al Senyor, creient fermament que Crist va morir i va tornar a la vida». (C.C.)

Barcelona

«La bioètica neix com una demostració que tots tenim una consciència»

■ Mons. Ignasi Carrasco de Paula és director de l'Institut de Bioètica de la Universitat del Sagrat Cor de Roma

BARCELONA.— El 27 de gener passat, Mons. Ignasi Carrasco de Paula va estar a Barcelona per participar en les XXXIX Jornades de Qüestions Pastorals de Castellaura, organitzades pel Centre Sacerdotal Montalegre. Mons. Carrasco de Paula és director de l'Institut de Bioètica de la Universitat del Sagrat Cor de Roma i consultor del Pontifici Consell de Pastoral Sanitària i del Pontifici Consell de la Família.

—Quins són els reptes de la bioètica en l'acció pastoral?

—Els reptes fonamentals són dos, els que toquen l'inici i el final de la vida humana, tot i que el protagonista, en tots dos casos, és el mateix: l'ésser humà en condicions de feblesa i indefensió, un ésser humà que queda una mica amagat, perquè el que apareix en primer pla és la limitació, fins al punt que en ocasions és difícil reconèixer que sota d'aquesta fotografia hi ha un ésser humà.

—Quin és el paper de l'Església catòlica en el debat bioètic? De vegades li critiquen un to massa condemnatori.

—És una apreciació real, que ho diu molta gent, però que denota una gran superficialitat. El dia que es vegin les coses d'una manera objectiva es veurà que el que fa l'Església és defensar l'ésser humà, qualsevol ésser humà, no els que ens agraden, els que són més intel·ligents o els que sembla que fan un servei més gran a la societat... qualsevol ésser humà.

Lògicament no es pot defensar res si no es creen un mínim de barreres de protecció, que no hem de confondre amb les barreres de protecció d'una presó. Aquests «no» no són tants, tot i que són seriosos. No tenen la funció d'impedir o limitar la iniciativa humana, sinó la d'impedir que cap ésser humà pugui ser discriminat ni instrumentalitzat o manipulat per altres éssers humans. L'Església no tindria cap inconvenient a eliminar un d'aquests «no» quan es demostrï que no serveix per defensar l'ésser humà.

—Amb la difusió del moviment bioètic, ha millorat la valoració de la vida humana a la societat?

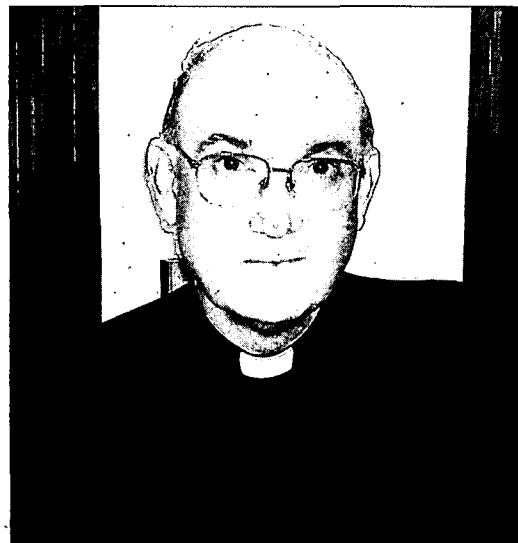
—Jo estic convençut que sí, i no per-

què hagi vist fa molts anys la pel·lícula *Que bonic és viure*. La bioètica ha nascut en el moment just, és a dir, quan el progrés mèdic, tecnològic, econòmic... ha superat uns límits que abans semblaven insuperables i ha assolit els punts neuràlgics de l'existència humana. I la bioètica neix com una demostració que tots tenim una consciència. Hem vist el que va passar amb l'experimentació científica sota el règim nazi, o fins i tot en països democràtics, que van experimentar amb éssers humans per veure com evolucionaven o quina era la causa de determinades malalties. I això ha remogut les consciències.

—Vivim en una època en la qual creiem que tot el que és possible cal fer-ho? Quines conseqüències comporta aquest «en ciència tot s'hi val»?

—A mi em sembla que això no es creu, que no hi ha ningú que ho cregui. Entre altres coses perquè no cal ser gaire intel·ligent per entendre que una cosa és la possibilitat física i l'altra la moral. Jo puc donar una bufetada a una altra persona, perquè tinc els braços per fer-ho, però no ho faré pas. El problema és que la recerca científica té massa condicionaments, però no són de naturalesa ètica. Són sobretot de naturalesa econòmica i de naturalesa política. La comunitat científica, la immensa majoria, no sent constricció de tipus ètic, perquè els científics també tenen consciència. En principi tothom vol que el que fa sigui per a bé dels altres, no per a mal: En canvi, qualsevol investigador sap que perquè li financin els projectes ha d'acceptar una sèrie de condicions, tant si li agrada com si no.

—Quins valors estan en joc respecte

Mons. Ignasi Carrasco de Paula.

dels valors biomèdics?

—Els avenços biomèdics responen a la consecució, millora, de grans valors, com són la salut i la vida. Només en un petit percentatge de casos es pot entrar en conflicte, quan es vol una cosa per a tots, però a costa de sacrificar-ne uns quants. Per exemple, la investigació amb cèl·lules mare d'origen embrionari, en la qual es destrueixen uns pocs embrions, suposant amb això que s'obtidran grans beneficis per a altres éssers humans. Però una cosa no justifica l'altra. Una cosa que neix per al bé de l'home esdevé instrument mortal per a uns quants éssers humans, que tenen la mala sort de ser escollits com a instruments, o com a víctimes, en benefici

de la investigació.

—Avui dia ha donat cap resultat mèdic la investigació amb cèl·lules mare embrionàries?

—Avui dia, cap resultat en absolut. Les esperances immediates es troben a les cèl·lules mare d'origen adult. Per exemple a Itàlia, a l'hospital de San Raffaele, de Milà, ja són molt a prop d'aconseguir la regeneració de teixit nerviós a partir de les cèl·lules mare d'origen adult. També a l'hospital universitari A. Gemelli, on treballa, s'ha aconseguit regenerar el fetge en ratolins, amb cèl·lules provinents de cèl·lules mare adults, extreïdes de cordons umbilicals.

—Per què no és ètica la fecundació *in vitro*?

—Perquè tots tenim dret a tenir uns pares, i la parella que ofereix els gàmetes (esperma del marit i òvuls de la dona) mai no arriben a ser pares. Ells no generen el nen. No n'hi ha prou amb donar els gàmetes. Per ser pares cal també que hi hagi un procés generatiu que no es dona en la fecundació *in vitro*. El nou ésser humà ha estat generat amb la intervenció necessària de tercers. S'ha canviat el procés generatiu, i això ha creat posteriorment problemes ètics: es produeixen més embrions que s'han de congelar, es fan diagnòstics preimplantatoris que acaben amb la destrucció d'alguns embrions, etc.

Eugení Xalabarder

L'abat de Montserrat alerta sobre la situació actual de crispació

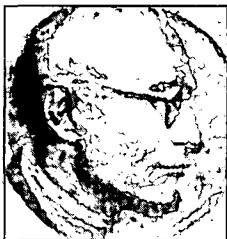
MONTSERRAT.— L'abat de Montserrat, el P. Josep M. Soler, ha demanat, davant la situació generada per l'actual crisi política a l'executiu català, que entre tots «sapiguem tenir una actitud assenyada, constructiva, que eviti la polarització i la crispació que podrien portar a una ruptura social».

El P. Soler, que el 3 de febrer va presidir l'eucaristia de la solemnitat de l'aniversari de la dedicació de la basílica de Santa Maria de Montserrat, va recordar en l'homilia que Montserrat ha estat tradicionalment un lloc de reconciliació i de trobada. Va esmentar com a exemple les festes de l'entronització de la Mare de Déu, l'any 1947, «després de la guerra civil entre fills d'un mateix poble», un moment difícil, però va mostrar que «hi havia la possibilitat de treballar junts els qui, des de posicions ideològiques diverses, tenien uns valors fonamentals comuns». «Aquest fet —va dir el P. abat de Montserrat—, juntament amb molts d'altres esdevinguts posteriorment en llocs i àmbits diferents, va fer possible desembocar anys després en una convivència democràtica».

Ara, malgrat que els temps són diferents

i que les tasques a fer són d'una altra índole, Montserrat, va dir el P. Josep M. Soler, «continua essent un lloc de vivència de la fe cristiana i de celebració de la comunió eclesial». Per aquesta raó, i seguint la línia marcada pel Concili Vaticà II i pels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense en el seu missatge d'Advent del 2002, «Montserrat està obert a l'intercanvi fecund d'idees, a la trobada, a la col·laboració per contribuir des de la seva especificitat de monestir i santuari a la tasca comuna de bastir el present i el futur del nostre poble, des del respecte a totes les opcions legítimes i justes i dins de les pautes d'una ètica cristiana. Per això, en aquest lloc de pau, preguem avui per la nostra societat i pel nostre país, sense oblidar-nos de tots els altres pobles de la terra», va afegir el P. Josep M. Soler.

L'abat de Montserrat va acabar la seva intervenció pregant a la Mare de Déu perquè «ens ajudi a mantenir i a fer créixer la convivència fonamentalment sana que tenim fruit de més de 50 anys d'esforços i de sacrificis». «Només d'aquesta manera —va dir el P. Josep M. Soler— es podran afrontar els reptes tan seriosos que té plantejats la nostra societat.» (C.C.)

Recordant...

Dr. Pere Tarrés

El Dr. Tarrés, llaminer

Explicava el mateix Dr. Tarrés que tota la vida va passar desgana. Deia: «Quan era petit, sort en tenia que, mentre menjava, llegia *En Patufet*.» De gran havia passat moltes temporades desgana i en els darrers anys el menjar li fou un martiri. Amb tot, era llaminer. El que més li passava era el dolç, les lllaminadures. Parlava de les virtuts dietètiques del sucre, i fins als petits els deia: «Per anar al cel s'ha de ser molt llaminer, ja que allà sols hi ha coses dolces, i també estimar molt la Mare de Déu perquè ens hi faci entrar sigui com sigui.»

Mn. Francesc Raventós

Vicepostulador de la causa de beatificació del Dr. Pere Tarrés

La batalla contra la sida continua a l'Àfrica

La Comunitat de Sant Egidí estén el projecte DREAM a diferents països africans

La Comunitat de Sant Egidí continua somiant a l'Àfrica. El seu últim somni és la lluita contra la sida, possiblement la pitjor i la més sagnant de les guerres que assola el continent africà. Una guerra davant la qual, des de les grans agències internaci-

onals, fins ara només s'hi havia lluitat amb la prevenció. Sant Egidí ha posat en escena un «armament» nou i revolucionari, el projecte DREAM, que conjumina prevenció amb teràpia, i torna així l'esperança a aquelles persones que ja han estat infec-

tades pel virus, gairebé 30 milions a tot el continent. Sant Egidí vol demostrar que els països pobres també poden combatre l'epidèmia i després de gairebé tres anys de projecte es comença a somiar amb un futur millor per a l'Àfrica.

ataquen els efectes de la sida combaten contra la degradació ambiental, tuberculosi i malnutrició.

El somni sembla que s'ha fet realitat. La lluita contra la sida també és possible a l'Àfrica. En els últims mesos diferents països han trucat a les portes de la comunitat amb l'objectiu d'implantar el programa DREAM fora de Moçambic. Neix, així, una gran esperança per a un continent on hi ha 30 milions de persones infectades per la sida.

Des que el projecte DREAM es va iniciar a l'Àfrica els resultats han anat confirmant les grans esperances que hi han estat posades. El 97% dels infants de mares seropositives tractades amb triteràpia a partir del segon trimestre d'embaràs neixen sans.

Al mateix temps hi ha un 90% de supervivència i de retorn a les activitats ordinàries de la vida quotidiana per a les persones amb sida sotmeses a teràpia, i un 95% d'adhesió a la teràpia, una xifra superior a la d'Europa i Amèrica del Nord per persones que prenen antiretrovirals. Amb aquestes xifres, no tan sols es redueix la mortalitat i es millora la qualitat de vida, sinó que es demostra que la teràpia també pot funcionar a l'Àfrica, una cosa que fins

ara es posava en dubte. «Hem començat a somiar que podem vèncer en la batalla contra la sida», asseguren des de la Comunitat de Sant Egidí. Tot són motius per continuar treballant i estendre el programa a altres centres i països. S'espera que els propers anys, DREAM pugui arribar a més de 30.000 seropositius.

Transmissió de mare a fill

Una de les prioritats del projecte ha estat des dels seus inicis les mares embarassades. En elles es juga el futur del país i del continent. Majoritàriament vídues, a causa de l'epidèmia, elles constitueixen l'autèntic puntal de la família africana. L'objectiu de DREAM és, d'una banda, evitar la transmissió del VIH de mares a fills, i de l'altra, el guariment de les mares, sense les quals els fills difícilment tindrien futur. Així es talla l'epidèmia d'arrel, s'impedeix que l'infant neixi infectat i es pot salvar tota una família. Per a Sant Egidí, «la millor manera d'evitar que una dona transmeti la sida al seu fill no és allunyar-la'n, sinó guarir-la».

Al mateix temps que es tracta les mares amb la triteràpia, per a la qual abans han de passar —i no sempre és fàcil— el test de la sida, se'ls ofereix també un seguiment i un control exhaustiu, educació sanitària i suplementos nutricionals. Sant Egidí, en un acompanyament personalitzat que no té preu, es preocupa fins i tot dels detalls més petits: la llet artificial, el filtre d'aigua, la mosquitera... El programa és molt

complet, no només medicament, sinó també en l'aspecte humà. El tractament és gairebé familiar, respecta molt la intimitat de cada pacient, ofereix espais «alegres», on les persones s'hi puguin trobar a gust i lluitar amb valentia per un futur millor. Hi parlen, les aconsellen, i en el cas que estiguin malaltes les conviden a entrar de franc al programa DREAM.

Les infraestructures són senzilles, però pràctiques i molt eficaces. La comunitat gestiona diferents centres a Moçambic, tant a la capital, Maputo, com a Beiras, mentre que altres ONG i entitats hospitalàries ja comencen a implantar el programa en altres llocs. El programa DREAM també preveu les visites a casa, fonamentals per a aquelles persones amb la malaltia més avançada. Al mateix temps compten amb centres de diagnòstic i laboratoris de biologia molecular. Així, la Comunitat de Sant Egidí demostra que amb poques infraes-

tructures, però ben gestionades, es pot atacar la malaltia.

A més de les dones i els infants, també es presta una atenció especial, tot i que no exclusivament, a aquells sectors de població determinants per al futur del país: metges, professors, infermeres... El desig, però, és que en breu el tractament antiretroviral estigui a l'abast de tota la població.

En els últims temps, la Comunitat de Sant Egidí ha coordinat diferents cursos per al personal sanitari sobre el programa DREAM. Metges i infermeres de Malawi, Angola, Tanzània o Guinea Bissau, entre altres, s'han desplaçat a Moçambic per interessar-se i per implantar el projecte als seus països respectius. Amb DREAM, se'ls ha obert una porta a la vida...

Delegació catalana

Els centres del Servei sanitari de Moçambic que actualment gestiona la Comunitat de Sant Egidí a l'Àfrica, dirigits majoritàriament per gent autòctona, compten

Per a la Comunitat de Sant Egidí les persones no són mai una simple emergència. No són només cossos que s'han de vestir, ferides que s'han de guarir o estómacs que s'han d'alimentar... Són sempre persones, són amics. Aquesta convicció profunda els va portar a embarcar-se l'any 2001 en una aventura esperançada sense retorn, la de la lluita contra la sida a l'Àfrica. L'objectiu no era només prevenir, sinó també guarir, fer possible una vida digna tot i ser seropositiu, una cosa que aleshores no era possible a l'Àfrica. El programa DREAM —somni, en anglès— ha atès ja més de 7.000 persones a Moçambic, de les quals 3.000 han rebut assistència i teràpia amb antiretrovirals. És el nombre més gran de persones «guarides» al continent més afectat per l'epidèmia.

Aquest revolucionari programa de control, prevenció i tractament del VIH s'ha convertit en els últims anys en el model més eficaç d'intervenció per garantir l'accés gratuït a la teràpia a l'Àfrica subsahariana, amb despeses organitzatives i gestió compatibles, estructures lleugeres, que a la vegada que

GLÒRIA ABAD, MEMBRE DE LA COMUNITAT DE SANT EGIDI A BARCELONA

«Cal combatre el pessimisme»

—Com es torna a casa després d'una experiència com la de Moçambic?

—He tornat tocada, però contenta pel fet de comprovar l'èxit del programa DREAM. Tinc moltes ganes de parlar de l'Àfrica a tothom. Cal ajudar-los, no ens podem adormir. Calen diners per poder arribar a més gent. Un pacient de sida és un pacient crònic i necessita sempre medicaments. Al mateix temps cal mantenir els laboratoris, els centres maternoinfantils, els hem d'ajudar amb aliments i no oblidar els cursos de formació i prevenció. És molt greu tot el que hi passa, i quan algú ho comprova amb els seus ulls descobreix que és urgent fer-hi alguna cosa. La sida es pot «guarir» i hem de fer tot el que estigui al nostre abast per aconseguir-ho.

—El pessimisme que es respira en molts sectors, fins i tot d'ajuda humanitària, no hi ajuda gaire...

—És molt perjudicial. Per això cal donar esperança i assegurar-los que hi ha un tractament amb el qual poden fer una vida molt digna. Si a una persona li dius que es pot guarir, torna a néixer i és capaç de lluitar per viure... Al contrari, s'enfonsa i s'abandona a si mateixa. Els nostres resultats són molt bons. Només cal creure en el programa, posar-hi diners i donar esperança. Per a això, hem de treballar units, juntament amb les administracions públiques i la resta d'ONG, i mantenir el desig sempre viu que la batalla contra la sida no està perduda. El primer combat, doncs, és contra el pessimisme, que només construeix murs i distanciament. Les conseqüències són la desesperança i la mort...

—Després d'un mes a Maputo, quina impressió t'has endut de la comunitat autònoma de Moçambic?

—La Comunitat de Sant Egidi a Moçambic és preciosa. Va néixer al costat de la pau, a principis dels noranta, i ja s'ha estès per tot el país. Treballen pels pobres tot i que ells són molt pobres, i especialment amb els malalts de sida, amb un respecte i una delicadesa extraordinària. M'han interpellat molt, són una esperança autèntica per al país.

amb l'ajuda inestimable de voluntaris d'arreu del món, que permanentment col·laboren en les tasques mèdiques i sobretot humanes que s'hi ofereixen. Més de 400 europeus passen cada any per Moçambic. Aquest mes d'agost passat, cinc membres de la comunitat de Barcelona van ser a la capital, Maputo, entre ells Glòria Abad, que cinc mesos després del seu viatge continua encara sense poder treure's del cap —i del cor— l'experiència viscuda.

Glòria va estar destinada al centre maternoinfantil Matola-2, a Maputo, i ajudava les dones que anaven a fer-se les anàli-

Imatge de la campanya del projecte DREAM.

sis i a rebre tractament. Sobretot feia acompanyament, però també col·laborava al magatzem i repartia els lots d'aliments entre les dones. Al mateix temps, va participar en els cursos de formació que la comunitat continua fent per donar a conèixer i posar en marxa el programa DREAM.

Durant la seva estada a Moçambic, país al qual pensa tornar algun dia, Glòria Abad va poder conèixer Onòria, una jove africana de 28 anys, que constitueix un d'aquests miracles que Sant Egidi ha fet possible a

l'Àfrica. Els membres de la comunitat la van trobar fa un any i escaig al centre de tuberculosos de Machaba. S'estava morint, pesava 30 quilos, amb una cama completament infectada de pus... Només tenia 28 anys, el marit l'havia abandonada i havia perdut un fill a causa de la sida. Onòria havia perdut a la vegada l'esperança i la il·lusió per viure. Un metge de Sant Egidi la va trobar moribunda i li va proposar començar el programa DREAM. Avui es recupera al centre de Machaba, camina amb crossets i s'ha convertit en una de les activistes més importants en la lluita contra la sida a Moçambic. Ella mateixa ofereix educació sanitària a moltes dones, des del seu testimoni, des de l'experiència d'haver estat malalta i haver-se guarit.

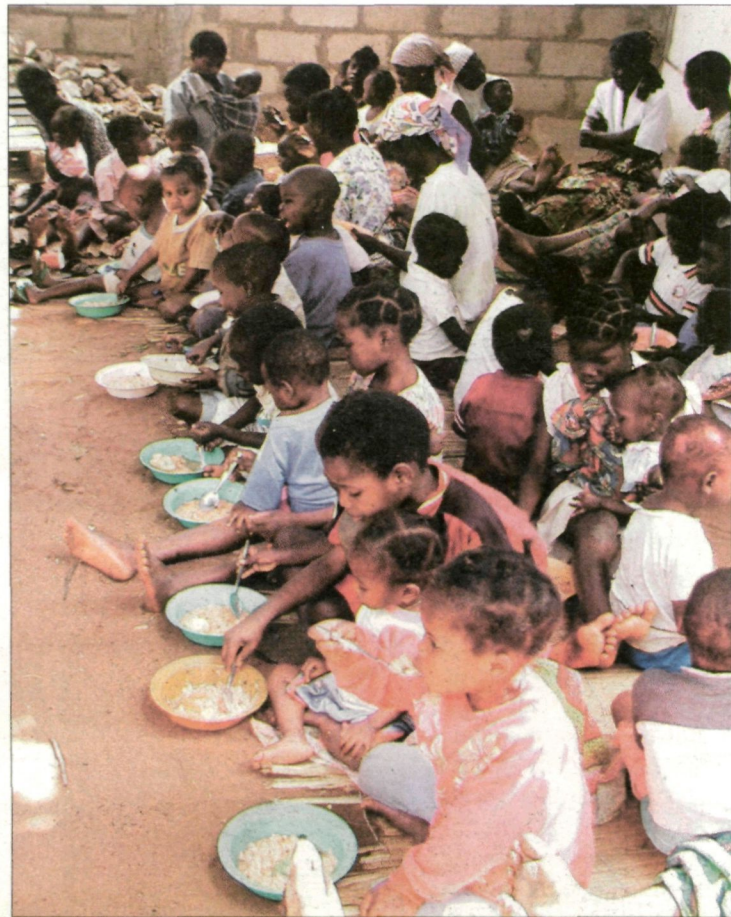
Glòria recorda Onòria com un autèntic regal, una amiga que encarna a la perfecció l'esperança de la qual Sant Egidi vol fer partícip tot el poble africà: «Onòria és una persona extraordinària, amb una il·lusió i unes ganes de viure ara increïbles. I és que quan a una persona li dius que es pot guarir, torna a néixer...»

Com Onòria, cada vegada són més les persones que a Moçambic recuperen l'esperança. Recuperen aquesta alegria de viure que caracteritza el poble africà, en

lloc d'aquest «pessimisme» que s'havia apoderat d'ells. Només així es pot aixecar el país, només així el continent africà es pot plantejar un futur amb dignitat, lluny dels estralls que l'epidèmia avui continua provocant. El somni sembla inabastable, però gràcies a Sant Egidi i a tots aquells que hi volen col·laborar, avui es pot fer realitat.

Samuel Gutiérrez

Fotos: Comunitat de Sant Egidi

Com podem ajudar

Amb **9 euros** assegurem que una dona embarassada pugui passar el test per detectar la infecció.

Amb **30 euros** permetem que un malalt disposi del material sanitari durant un any.

Amb **60 euros** assegurem durant un mes l'aliment per al malalt i per a la seva família o el suplement nutricional per a una mare que està en període de lactància i per al seu fill.

Amb **240 euros** assegurem que una dona tingui un part segur (assistència a les instal·lacions sanitàries, la prova del VIH i la teràpia eventual per a la mare i el fill, un examen hematològic, el suplement nutricional per a un mes, l'educació sanitària i l'assessorament).

Amb **300 euros** donem assistència a casa durant un any a un malalt de sida (visites periòdiques dels assistents sanitaris, supervisió mèdica, material sanitari d'un sol ús i medicaments).

COMPTE CORRENT

2100-3000-10-2201666250

a nom de la Comunitat de Sant Egidi - Amics del món

Concepte «Sida Moçambic»

La Caixa - Oficina 3000

Oficina Plaça Sant Jaume -

Carrer Ciutat, 1

08002 Barcelona

ecopiso®
Boutique Immobiliària

Compra, venda, lloguer

Pisos, àtics, lofts, locals, pàrquings

PLAÇA BONANOVA, 3 bis - Barcelona

Tel. 93 434 31 71

www.ecopisobonanova.com

Girona

Celebració de la festa de Sant Francesc de Sales

■ En roda de premsa, Mons. Carles Soler es va mostrar esperançat per l'augment del nombre de seminaristes

GIRONA.— El 26 de gener passat, la Delegació de Mitjans de Comunicació de la diòcesi de Girona va organitzar diversos actes per celebrar la festa de Sant Francesc de Sales, patró dels periodistes. Tots els actes van ser presidits pel bisbe Carles Soler Perdigó.

Els actes van començar a la casa d'espiritualitat de Banyoles a les 12.30 del migdia amb la missa presidida pel bisbe Carles i concelebrada pels sacerdots periodistes diocesans. A l'homilia, Mons. Carles va demanar que els mitjans de comunicació facin la seva feina sent objectius i sense faltar a la veritat.

A continuació, va tenir lloc una roda de premsa informativa sobre temes d'actualitat de la nostra diòcesi, en què el bisbe Carles va parlar sobre qüestions diverses i va respondre a les preguntes dels periodistes assistents. Va fer balanç de la feina feta l'any passat a la diòcesi de Girona, va destacar el funcionament de dues residències per a sacerdots jubilats a Banyoles i Olot, així com la propera obertura d'una llibreria diocesana a Casa Carles, seu actual del bisbat.

El bisbe Soler Perdigó també va expli-

La casa d'espiritualitat de Banyoles va acollir l'Eucaristia.

car detalls sobre el seu últim viatge pastoral, que va fer del 8 al 23 de gener a Xile acompanyat pel delegat de Missions, Mn. Ricard Sarrà. Van visitar els missioners de la nostra diòcesi que fan la seva tasca basada en el testimoni de l'Evangeli. El bisbe Carles en va destacar la vida sobria i solidària envers els més desfavorits en un país com Xile, que actualment es troba en ple creixement sobretot en infraestructures.

El bisbe de Girona també va recordar la figura del missioner Mn. Joan Alsina, que va morir assassinat el 19 de setembre del 1973 a Pont Bulnes de Santiago de Xile. El seu testimoni continua sent molt viu en les comunitats cristianes que el bisbe va visitar.

Sobre la posició de l'Església en el tema de la unitat d'Espanya, el prelat va afirmar que no és una qüestió episcopal i que un hipotètic pronunciament de la Conferència Episcopal Espanyola podria crear més problemes i no ajudar a resoldre'ls. Per aquest motiu, va concloure dient que l'Església no ha de debatre sobre assumptes que es troben en l'àmbit de la lliure disposició dels ciutadans, sinó que, al contrari, cal que treballi per la unitat dels cristians.

Un altre tema polèmic que ha saltat a la llum pública és el projecte de llei del govern francès sobre la prohibició d'utilitzar símbols religiosos ostensibles a l'escola pública. Mons. Carles considera que la prohibició del vel a França pot fomentar el fonamentalisme i l'integrisme religiós en lloc de disminuir-lo. Cal reflexionar amb serietat i rigor sobre assumptes d'estil per valorar les conseqüències de les decisions que es prenen.

Mons. Carles Soler, durant la roda de premsa.

Un altre tema que es va tractar va ser la desproporció que hi ha entre la renda dels gironins i la recaptació d'almoines per ajudar l'Església. Girona és la primera província d'Espanya en renda per càpita i, en canvi, no ho és en les campanyes d'ajut que organitza l'Església, com la col·lecta de Germanor, de Càritas o de Mans Unides.

Per acabar, el prelat va parlar sobre les vocacions religioses. En aquest sentit, se sent esperançat per l'augment del nombre de seminaristes. Actualment hi ha tres seminaristes al Seminari de Girona i sis més al Seminari Interdiocesà de Barcelona. Mons. Carles va afirmar que per ara no estava previst acollir sacerdots o seminaristes d'altres llocs, com els països llatino-americans. Sobre la proposta de la figura del diaca permanent, no se'n va descartar la implantació però la decisió la té el Consell Presbiteral.

El matí va acabar amb un dinar de germanor amb els representants dels mitjans de comunicació que treballen en l'àmbit de la nostra diòcesi.

Merche Ginés

Lliga Catalana d'Ajut al Malalt de Càncer

Es funda el 1995 per iniciativa de persones que havien superat la malaltia, amb l'objectiu de donar suport als malalts. En general, totes les persones voluntàries que treballen en aquesta iniciativa han superat la malaltia i dediquen part del seu temps a ajudar persones que estan passant per la seva mateixa experiència.

Actualment, entre altres serveis, disposen d'una residència a Girona, gratuïta per a familiars acompanyants del malalt; d'un altre centre on es fan tasques administratives; d'un centre per ensenyar a parlar els operats de càncer de laringe, i de tres més a la Bisbal, Olot i Santa Coloma de Farners. D'interès especial és la tasca del servei d'ajuda psicològica. S'organitzen campanyes de prevenció i jornades psicològiques, servei de material ortopèdic i servei de filmoteca a la Unitat d'Hematologia i Oncologia dels malalts de l'Hospital Josep Trueta.

També han rebut el premi per part de l'Agrupació Mútua i l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears.

Premis Sant Fèlix 2003

GIRONA.— A les 19.30 de la tarda del dia 26 de gener, coincidint amb la celebració de Sant Francesc de Sales, en un acte presidit per Mons. Carles Soler i Perdigó, es van lliurar els premis Sant Fèlix 2003 a Casa Carles, seu del bisbat de Girona.

Els premis Sant Fèlix van ser instituïts el 1997 per la Delegació de Mitjans de Comunicació de la diòcesi de Girona, amb l'objectiu de reconèixer la feina de servei i d'acció social, humanitària i de suport a iniciatives cíviques de tota mena que fan persones físiques, col·lectius i entitats ja siguin de l'àmbit de l'Església de Girona o de la societat civil. Aquesta iniciativa pretén donar resposta a un dels punts establerts en l'últim Concili Provincial Tarraconense: la presència i el compromís de l'Església al nostre món. Per tant aquest premi es podria qualificar de fruit conciliar.

Els guardons de l'any 2003 van correspondre a la Lliga Catalana d'Ajut al Malalt de Càncer, com a reconeixement a la seva tasca social, humanitària i d'ajuda als malalts i les famílies, i a les Comunitats de Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, presents en l'àmbit diocesà, per la seva llarga trajectòria de servei en institucions i centres sanitaris, d'acció social i humanitària.

Els premis van ser recollits per Pilar Fer-

rer, en representació de la Lliga Catalana d'Ajut al Malalt de Càncer, i per sor Maria Cruz Arbeola, germana provincial de la Comunitat de Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül. Els premis consisteixen en una obra de l'artista Josep Perpiñà Citoler (Girona, 1945) que representa d'una manera austera i esquemàtica el campanar de l'església de

El bisbe de Girona va lliurar els guardons.

Sant Fèlix, nucli de les primeres comunitats de creients cristians de Girona. Des d'un dels angles de la peça es representa el signe de la creu en clara referència a la nostra fe.

Cal destacar l'emotivitat del lliurament d'aquests premis i la gran participació de persones que van omplir la sala d'actes del bisbat. L'acte va acabar amb la projecció d'una sèrie de diapositives, *Escultures al carrer*, de l'artista Jordi Dalmau Corominas. (M.G.)

Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül

Aquesta comunitat es troba present a la diòcesi de Girona des del 1848, concretament a l'Hospital Provincial, on atenen amb afecte els infants que rebia aquesta institució.

L'octubre del 1886 s'instal·len a la ciutat de Figueres, a l'asil Vilallonga, on tenen cura de les persones de la tercera edat i on tenen també una aula de pàrvuls. A poc a poc, la seva presència s'estén per la nostra diòcesi: el 1898, a l'escola de Sant Vicenç; el 1910, a la Caritat de Girona (aquesta comunitat va obtenir el premi Sant Fèlix de 1997 per la seva tasca al centre de Caritat La Sopa); el 1913, a l'Hospital de Santa Caterina de Girona; el 1915, a l'Hospital Psiquiàtric de Salt; el 1917, a la Caritat d'Olot; el 1939, a l'Hospital Militar de Girona; el 1941, a l'escola Miraculosa de Santa Coloma de Farners; el 1949, a l'Hospital geriàtric de Girona; i el 1956, a l'Hospital Josep Trueta de Girona i a l'Hospital de Figueres.

Per tant, des de fa 156 anys comptem amb la seva ajuda i generositat a la nostra diòcesi. La seva tasca basada en l'amor i el lliurament als malalts és un exemple clar de vida evangèlica.

Tortosa

Setmana gran a Tortosa

■ Celebració de les festes de sant Francesc Gil de Frederich, de sant Enric d'Ossó i del beat Manuel Domingo i Sol

TORTOSA.—Els deu darrers dies del mes de gener són festa per a la ciutat de Tortosa i tota la seva diòcesi. El calendari litúrgic assenyala per a aquells dies les festes de sant Francesc Gil de Frederich, de sant Enric d'Ossó i del beat Manuel Domingo i Sol. Les tres van ser celebrades litúrgicament i d'una manera lúdica.

La diòcesi de Tortosa, malgrat ser petita i humil, ha donat a l'Església universal sants de fama reconeguda. En la darrera setmana del mes de gener se celebra la festa litúrgica de tres d'ells. Dos han estat fundadors i, d'aquesta manera, el seu nom s'ha estès arreu del món. L'altre va ser missioner i màrtir, amb la qual cosa ell mateix va donar testimoni de la fe amb la seva vida a l'altra banda del món.

Sant Francesc Gil de Frederich

El primer que comença l'any al calendari celebratiu de la diòcesi de Tortosa és sant Francesc Gil de Frederich. Va néixer a Tortosa, va prendre l'hàbit dominicà i va anar com a missioner a les Filipines i a Tonquín (Indoxina), on va patir un cruel empresonament de set anys, després del qual va ser decapitat. D'aquell moment es conserva una carta que va dirigir als seus superiors i que és un testimoni senzill i impressionant de la seva fe.

La festa litúrgica se celebra d'una manera especial a la parròquia del Sant Crist de la catedral, ja que allí, a la catedral, va ser batejat. La festa va ser senzilla, perquè l'Associació de Comerciants de Tortosa, que el té com a patró, celebra en un altre moment una festa gran i popular a l'altar

Retaule dels sants tortosins.

major de la seu. El dia 23, festa litúrgica del sant, va presidir la missa Mons. Josep-Maria Tomàs, vicari general de la diòcesi, i va ser concelebrada per Mn. Salvador Ballester, rector de la parròquia. En l'homilia, Mons. Tomàs va recordar la vida i la generositat de Gil de Frederich i va animar els assistents a la celebració a imitar l'estil senzill i valent del sant.

Després tothom va passar al saló parroquial, on van degustar la ja tradicional xocolata desfeta, que preparen les dones que cada tarda es reuneixen a la parròquia per a grups de formació o per ajudar en tasques manuals de la parròquia.

Sant Enric d'Ossó

El següent en celebracions és sant Enric d'Ossó, un sacerdot diocesà que va néixer

a Vinebre, petita població de l'arxiprestat de Flix, i que, a més de fundar la Companyia de Santa Teresa de Jesús, va ser en vida el gran impulsor de la catequesi (*el rebañito del niño Jesús*) tant a la nostra diòcesi com arreu de l'Estat. Joan Pau II, en la beatificació, el qualificava de «catequista genial».

La celebració va començar a Tortosa. El dia 27 de gener, a la Residència de Germanes de la Companyia de Santa Teresa, els alumnes de Primària del col·legi teresià de Tortosa s'havien traslladat per iniciar la festa amb una celebració lúdica adaptada a la seva edat. Poc després, s'hi afegien els alumnes de Secundària, que al gran pati de la residència feien un emotiu homenatge a la vida i l'obra del pare fundador.

Al voltant del migdia tenia lloc l'Eucaristia a la capella de la residència, que conté el sepulcre amb les despulles de sant Enric d'Ossó. Els alumnes del col·legi, les religioses, entre elles la mare provincial, i el gran nombre de devots del sant van fer que quedés petita la gran capella. La missa va ser presidida pel bisbe de la diòcesi, Mons. Xavier Salinas, assistit per un diaca i concelebrada per més de vint capellans.

En l'homilia, el bisbe va recordar la importància de l'educació dels joves, gran carisma de sant Enric d'Ossó, i amb llenguatge senzill i entenedor, cosa que va copsar l'atenció de tots els alumnes del col·legi, va animar tots els xiquets i les xiquetes participants a obrir-se a la realitat que els envolta i sobretot a obrir-se també a Déu. Guitarres, flautes, un xilòfon, un oboè... i les veus de tots els alumnes del col·legi van dignificar la celebració amb els seus sons juvenils i alegres.

La celebració va continuar a Vinebre, poble natal de sant Enric. La missa de la

tarda va ser presidida pel rector del Seminari Diocesà, Mn. Carlos Garcia, i concelebrada per tres sacerdots, entre ells Mn. Josep Garcia, rector de la parròquia. També hi van participar dos diaques i tots els seminaristes majors del nostre Seminari Diocesà.

Beat Manuel Domingo i Sol

Clou aquesta setmana tortosina la celebració, el dia 29, en honor del beat Manuel Domingo i Sol, nat a Tortosa, sacerdot diocesà i amic personal de sant Enric d'Ossó.

Mossèn Sol, nom familiar amb què és conegut a la nostra diòcesi, es va preocupar de donar formació i educació a les vocacions sacerdotals. Per aquest motiu, va fundar la Germania de Sacerdots Operaris Diocesans. I per ampliar el camp de formació dels seminaristes i sacerdots, va fundar a Roma el Pontifici Col·legi Espanyol, on molts han rebut grans beneficis.

La festa litúrgica es va celebrar al temple de la Reparació, fundat pel beat i on hi ha les seves despulles. La missa va ser presidida pel bisbe diocesà, concelebrada pel delegat del director general i per prop d'una trentena de sacerdots. A més del nombrós grup de fidels, també hi eren presents el titular i el sotsdirector del Col·legi Diocesà Sagrada Família i la directora de la Residència Diocesana per a estudiants Adrià VI.

Alumnes de quart d'ESO del Col·legi Diocesà Sagrada Família van ser els encarregats de preparar l'Eucaristia: van ajudar, van llegir, van cantar... En l'homilia, Mons. Xavier Salinas va recordar la importància i la necessitat de la Pastoral Vocacional, va elogiar la figura de Mn. Sol com a sacerdot diocesà tortosí, va donar gràcies a Déu pels beneficis rebuts per mitjà del temple de la Reparació, del qual se celebra el centenari, i va defensar la vigència de la Germania d'Operaris Diocesans en la vida de l'Església actual. La festa va acabar amb un dinar de fraternitat que van oferir els Operaris al Seminari Diocesà.

Víctor-Manuel Cardona

URGELL

Ha mort Mn. Francesc Portella

RIALP DE NOGUERA.—El dia 14 de gener va morir a Tremp Mn. Francesc Portella i Bellera, natural de Rialp de Noguera (Pallars Sobirà). El dia 16 de gener se li va celebrar la missa exequial a Rialp de Noguera i va ser enterrat al cementiri de la mateixa població.

El bisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives, va presidir la concelebració eucarística, a l'església parroquial de Nostra Senyora de Valldeflors, acompanyat de quaranta preveres diocesans. De retorn de Terra Santa, delegat per la Conferència Episcopal Espanyola per expressar la comunió amb l'episcopat del país de Jesús, Mons. Joan Enric Vives va confessar la fe cristiana en la mort de Jesús i va recordar el «sepulcre buit», testimoni de la resurrecció de Jesús i fonament de l'esperança cristiana en la vida eterna. El bisbe va evocar la senzillesa de mossèn Francesc i la seva conreada espiritualitat. En acabar la celebració litúrgica, un fami-

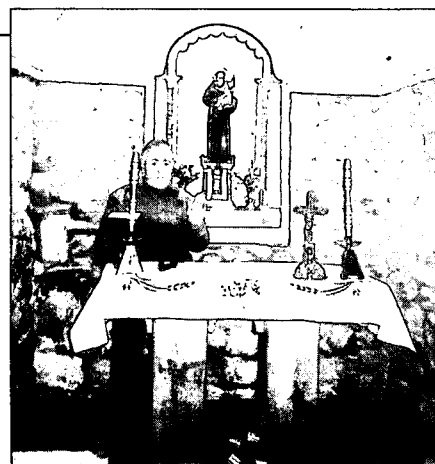
liar del prevere difunt va subratllar la pedagogia de la catequètica de «l'oncle amb els infants i les narracions que desvetllaven l'interès dels menuts».

Francesc Portella i Bellera va ser ordenat prevere el juny del 1936 i, a causa de la guerra civil, no va poder estrenar el sacerdoci fins a l'any 1939 als Arcs. Després, va ser enviat a Peramea i, el 1956, a la Portella (Noguera). Totes aquestes comunitats parroquials recorden encara el zel pastoral del prevere i van enviar les seves representacions a les exèquies.

Mn. Francesc Portella, de 92 anys d'edat, va ser consagrat prevere el 1936 i era un dels sacerdots més grans d'Urgell. Darrerament, a causa d'una fractura de fèmur, va ser ingressat i intervingut a l'Hospital del Pallars, a Tremp, on, a part de les atencions mèdiques, ha rebut les visites i les mostres d'afecte del presbiteri de la zona i dels familiars. (A.M.)

Benedicció de l'oratori romànic de Llimiana

LLIMIANA.—Mn. Daniel Fortuny, rector de la parròquia de la Mare de Déu de la Cinta de Llimiana (Pallars Jussà), va beneir recentment l'oratori de Sant Antoni de Pàdua, després que hagi estat restaurat per Jordi Claverol i Franqué. L'oratori, d'estil romànic, va ser construït l'any 1771 i era propietat dels Bonifaci, una família de metges molt apreciada arreu del Pallars Jussà, fins que va passar a mans de la família de Josep Capella i Claverol. (C.C.)

Jordi Claverol mostra l'oratori recentment restaurat.

Recapte
LA HUERTA EN CASA

**L'opció
intel·ligent per
a la gent sana**

Si realment vols una dieta sana per a la teva família, nosaltres conreem l'horta i et portem cada setmana a casa les fruites i les hortalisses fresques, lliures de químics, plaguicides i hormones i amb tota la força del seu gust.

A partir de 104€, 4 caixes (1 per setmana)
A partir de 1.145€, 52 caixes (any)
(transport inclòs)

Demaneu informació al Tel. 973 791 391

Lleida

Els franciscans acomiaden les despulles de fra Jaume Martorell

■ Havia estat missioner a l'Argentina i rector de cinc pobles de la diòcesi

LLEIDA.— El santuari de Sant Antoni de Pàdua dels pares franciscans de Lleida, on tantes vegades ell havia celebrat l'Eucaristia, va acollir el 27 de gener passat l'enterrament de fra Jaume Martorell Roig, que va morir a la casa sacerdotal de Lleida el dia 26, als 70 anys d'edat, i després de patir una llarga malaltia.

El bisbe de la diòcesi de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va presidir la celebració de l'Eucaristia de l'enterrament, que va ser concelebrada pel provincial dels franciscans de Catalunya, el P. Francesc Vilà; pel vicari general de l'orde, el P. Ramon Domènech, i pel guardià de la fraternitat de Lleida, el P. Joaquim Recasens, amb tota la comunitat de Lleida.

Una seixantena de preveres diocesans, entre ells el vicari general, Mn. Joan R. Ezquerria, i religiosos franciscans vinguts d'altres convents de Catalunya van concelebrar l'Eucaristia amb el prelat lleidatà.

El santuari es va omplir a vessar de gent agraïda, vinguda dels cinc pobles de l'arxiprestat del Baix Segre —Alfés, Alcanó, Montoliu, Sudanell i Albatàrrec— on fra Martorell havia exercit el seu ministeri en aquests darrers anys. Ho va fer sense perdre el seu carisma franciscà, tot servint la diòcesi de Lleida i els seus diocesans, des del

Nombrosos fidels van omplir el santuari de Sant Antoni en l'Eucaristia d'enterrament.

seu sacerdoci generós i valent i amb aquell «pau i bé» tan comú en tot bon franciscà.

Els seus germans, cunyats, nebots i altres familiars van ocupar els primers bancs del temple, a prop de les despulles del seu oncle.

Moments abans d'iniciar-se la celebració, el P. Joaquim Recasens va disposar al damunt del fèretre una estola blanca, «símbol de la seva vida feta de servei desinteressat i ministerial», en paraules del P. Joan Pujol.

El P. Francesc Vilà va ser qui va pronunciar l'homilia, tot evocant el Càntic al

germà Sol de sant Francesc: «Lloat sigueu, Senyor meu, per la nostra germana mort corporal, de qui cap home vivent no pot escapar... benaurats aquells que trobarà en la vostra santíssima voluntat.»

El P. Vilà es va referir a la vida i mort de fra Jaume Martorell com «un cant de lloança, una acció de gràcies al Déu creador de la vida». I tot referint-se a la seva llarga malaltia, va recordar les paraules de sant Francesc: «Aquells que pateixen malaltia i tribulació són benaurats si les aguanten en pau, perquè per Vós, Altíssim, seran coronats.»

La seva biografia com a «fraret»

Fra Jaume Martorell i Roig va néixer a l'Espluga Calba l'11 d'abril del 1933. Sent escolà, als 10 anys va quedar impressionat quan va acudir-hi a cantar la seva primera missa el P. Francesc Balcells. Això va provocar que el mateix any anés a estudiar al col·legi seràfic de Balaguer, amb la intenció de fer-se franciscà. D'allí va passar al noviciat de la Bisbal d'Empordà, on va professar el 2 de setembre del 1954. Completa la seva formació a l'alumnat de Berga, és ordenat prevere el 14 de març del 1959 a Vic.

Destinat al convent de Sant Antoni de Pàdua de Barcelona, hi va romandre un any i mig com a sagristà, fins que el 10 de gener del 1961 va salpar cap a la Custòdia de Río Cuarto, a l'Argentina. Allà va ser destinat a Laboulaye, on va romandre 28 anys com a mestre i col·laborador del diari local. També allà es va dedicar a la predicació rural i als grups de pregària. L'any 1992 va retornar a Catalunya i va passar al convent dels franciscans a la ciutat de Lleida, on ocuparia la direcció del Col·legi Major Sant Antoni de Pàdua del 1992 al 1995.

El provincial va dir que fra Jaume Martorell sempre havia viscut la seva tasca pastoral, «amb dedicació i voluntat de servei i en bé de tots, amb total lliurament i senzillesa franciscana. Avui acomiadem un amic, un germà franciscà».

Jordi Curcó

Almatret entronitza la Mare de Déu de Lourdes

ALMATRET.— El diumenge 11 de gener, el poble d'Almatret (Segrià) va viure una jornada eminentment mariana en celebrar l'acabament de la restauració de l'antic retaule de les Clarisses, on ha estat entronitzada la imatge de la Mare de Déu de Lourdes, juntament amb les de santa Àgueda, copatrona d'Almatret, i santa Bàrbara, molt venerada a la població.

Els actes es van iniciar amb un Rosari de Torxes pels carrers de la població. La imatge de la Mare de Déu de Lourdes va ser portada per dones del poble i també per voluntàries de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, que es van sumar als actes en organitzar des de Lleida un autocar.

Finalitzat el Rosari i ja a l'interior del temple, el rector del poble, Mn. Manel Mercadé, va beneir la imatge de la Mare de Déu de Lourdes, que va ser tot seguit col·locada al retaule, entre l'emoció i els cants dels més de 400 fidels que omplien de gom a gom el temple. Almatret no arriba a 500 habitants.

Tot seguit, va tenir lloc una solemne

Eucaristia presidida per Mn. Manel Mercadé i concelebrada per l'anterior rector, Mn. Francesc X. Jauset; pel viceconsiliari de l'Hospitalitat de Lourdes, Mn. Àngel Escalles; pel rector de la Granadella, Mn. Josep Cucurull, i per Mn. Josep Miarnau, fill de Llardecans. El diaca Josep M. Cebrià va exercir el seu ministeri durant la celebració.

Finalitzada l'Eucaristia, es va cantar la *Salve Regina* en honor de Maria, i el popular *Ave de Lourdes*, mentre els fidels passaven, d'un en un, a venerar la imatge de la Mare de Déu de Lourdes al seu altar. Com a colofó de la jornada, es va celebrar un berenar de germanor a la sala del poble, servit i preparat pel Consell Parroquial.

Mn. Manel Mercadé va manifestar la seva satisfacció per la jornada i per la col·laboració i la resposta del poble: «Després de molts esforços, d'organitzar paellades i sopars populars per aconseguir aportacions econòmiques i mercès també a donatius particulars, ha estat possible la restauració del retaule. El poble està molt content per la fita aconseguida.» Les des-

peses han pujat uns 10.000 euros, «però ha valgut la pena», afirma el rector, que veu com el poble s'estima com si fos seu el retaule que va ser de les Clarisses de Lleida.

El dimecres 11 de febrer, festivitat de la Mare de Déu de Lourdes, Almatret es reunia de nou davant del retaule per celebrar la seva festa, amb una missa d'acció de gràcies.

El 8 d'agost de l'any 1997, les quatre úniques religioses que formaven la comunitat de Santa Clara de Lleida van deixar el seu convent després de 751 anys de presència ininterrompuda, per incorporar-se al convent de clarisses del Sant Crist de Balaguer. Amb la marxa de les religioses del seu convent, avui de propietat municipal i on s'han ubicat provisionalment els serveis de la Delegació de Càritas, també es va tancar al culte la capella, que estava presidida per un retaule de fusta, executat quan es va restaurar el convent després de la guerra civil.

Desmuntat peça a peça per l'artista lleidatà Josep A. Ferrer, va ser traslladat a l'església de Sant Miquel d'Almatret. A les

Els celebrants i el poble davant del retaule en entronitzar la imatge.

dependències parroquials va ser guardat durant cert temps, fins que es va muntar en un lateral del temple, a l'espera de la seva recuperació i restauració definitiva, cosa que va arribar el mes de desembre passat de la mà de l'artesà Manuel Uceda, que li ha retornat la seva policromia original. (J.C.)

«Estimats fills! També avui us convido a pregar. Pregueu, fills, de manera especial per tots aquells que no han conegut l'amor de Déu. Pregueu perquè els seus cors s'obrin i s'apropin al meu cor i al cor del meu Fill Jesús, amb la finalitat que puguem transformar-los en homes de pau i d'amor. Gràcies per haver respost a la meua crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de gener del 2004

Subscripció bimestral gratuïta *Eco Mª Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje» C/ Carme, 11 - 08700 IGUALADA (Barcelona)
Pelegrinatges Medjugorje: Sandra Barisic Tel. i Fax 936 650 653

<http://www.medjugorje.hr>

<http://www.ecodimaria.net>

Solsona

Últims retocs al projecte de les façanes del Palau Episcopal

■ L'any passat es van enllestir les obres de restauració de la catedral

SOLSONA.— Els responsables del projecte de restauració de les façanes del Palau Episcopal de Solsona han fet arribar a Madrid la documentació addicional sol·licitada pel Ministeri de Foment abans de la seva aprovació definitiva. El

bisbat solsoní confia que, una vegada superat aquest tràmit —l'adaptació del projecte a la llei de contractes de l'Estat—, es podran iniciar les obres i es rebrà la subvenció de 395.290 euros (65,7 milions de pessetes) anunciada pel govern estatal.

El govern central va prometre la concessió d'un ajut de 240.404 euros (40 milions de pessetes) per contribuir a la restauració de la catedral fa quatre anys, just abans de les últimes eleccions generals. Poc després, la subvenció va passar a dependre del Ministeri de Foment, i va augmentar lleugerament, per destinar-la a les façanes del Palau Episcopal. El bisbe de Solsona, Mons. Jaume

Traserra, ha reconegut que el projecte s'ha endarrerit un any a conseqüència de les diverses modificaci-

ons requerides pel govern central, ja que s'esperava poder-lo iniciar durant el 2003.

güent per millorar el conjunt mo-

Ramon Estany

Façana del Palau Episcopal.

Els joves van escoltar les paraules del bisbe.

El bisbe Jaume Traserra es troba amb els joves

SOLSONA.— El 24 de gener passat, el bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, es va reunir amb una cinquantena de joves que s'estan preparant per rebre el sagrament de la Confirmació. La trobada va tenir lloc al Seminari de Solsona i va reunir grups del primer curs de catequesi de Confirmació d'arreu de la diòcesi: Puig-reig, Mollerussa, Granyena (Segarra), Bagà, Gironella, Súria, Berga i Solsona.

Un cop arribats els grups i fetes les presentacions corresponents, el grup de Berga va escenificar un diàleg, basant-se en la trobada de Zaqueu amb Jesús, un dels temes de la trobada. Seguidament, els participants van anar a la capella del Seminari per fer una estona de pregària, escoltar les paraules del bisbe i disposar d'una estona de reflexió personal.

El bisbe Jaume va recordar als confirmands que «veniu a sentir una veu: la de Jesús que passa», enfront de les pressions de la vida actual. Per al bisbe de Solsona, el temps de preparació a la Confirmació és «un temps de vida cristiana», i el pas del Senyor es veu en els signes i els sagraments de l'Església. La darrera part de la trobada va consistir en el treball en grups, l'elaboració d'unes conclusions i el cant final i comiat. (R.E.)

MENORCA

Dia de la Infància Missionera

CIUTADELLA.— La parròquia des Migjorn Gran va acollir el dissabte 24 de gener desenes de fiets i fietes de Menorca. Tots ells tenien una vinculació: formen part dels grups de catequesi de Primera Comunió de les diferents parròquies de la diòcesi menorquina. Arribats amb autocar

des de tots els punts de la geografia il·lenca, i congregats a través dels secretariats diocesans de Catequesi i de Missions, es disposaven a celebrar el Dia de la Infància Missionera, una jornada convocada cada any per les Obres Missionals Pontífiques. Una gran pancarta, amb el lema de la trobada, «Tu també ets missioner», encapçalava la marxa que van fer els infants des dels autobusos fins a l'església.

El temple parroquial de Sant Cristòfol es va omplir fins a vessar. Els infants van ocupar tota la nau de l'església i van demostrar la seva vitalitat al llarg de la pregària que havien preparat des dels dos secretariats i des de la parròquia des Migjorn.

Al llarg de la celebració, que va presidir el bisbe Joan Piris, els fiets i fietes van tenir un record ben especial per tots els missioners menorquins que estan escampats arreu del món. I ho van fer recitant els seus noms en veu alta. També van recordar i

van fer presents a través de la pregària tots els milions d'infants que pateixen els desastres de la pobresa i de la guerra. Ho van fer d'una manera molt visual. Per zones van realitzar mapes amb els diversos continents del món.

És costum també en aquesta jornada, ja

La parròquia des Migjorn Gran va acollir la trobada.

tradicional en el calendari de l'Església diocesana, que els infants facin una aportació pròpia, econòmica, a fi de conscienciar els més petits de la necessària solidaritat amb els que més pateixen. Per parròquies es va fer l'aportació, que s'entregarà a les Obres Missionals Pontífiques, que desenvolupa i coordina diversos projectes educatius, sanitaris i d'integració arreu del món. A la jornada hi van prendre part molts capellans de les diverses parròquies i els catequistes responsables dels grups de segon curs de Primera Comunió. (G.F.M.)

Residencia Geriátrica Bonavita

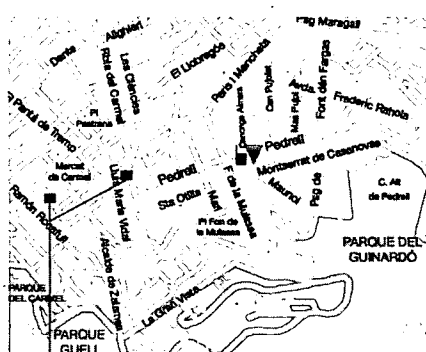
¿Busca lo mejor?

Las mejores instalaciones. Los mejores profesionales

51 plazas residenciales en un edificio de nueva construcción.

El más moderno equipamiento geriátrico. Habitaciones exteriores con Calefacción, Aire acondicionado, Teléfono, Hilo Musical y Televisión.

Parada autobús 39

- Módulo de demencias
- Atención Sanitaria
- Fisioterapia
- Animación
- Dietas especializadas
- Estancias permanentes y temporales

Visítenos o solicite información en :

RESIDENCIA BONAVITA

C/ Pedrell, 111 - 08032 - Barcelona

Tel. 93 357 00 55 - Fax 93 357 03 20

www.residenciabonavita.es

email: info@residenciabonavita.es

Joves

El valor de donar-se als altres

■ Voluntariat Actiu s'adreça a joves universitaris

BARCELONA.— Pio Buqueras i Xavier Roca són dos joves universitaris compromesos amb el món del voluntariat. Tots dos impulsen Voluntariat Actiu, una iniciativa per promoure el voluntariat entre els joves

universitaris. A més d'ajudar i d'orientar joves amb inquietuds solidàries, Voluntariat Actiu consisteix, sobretot, a col·laborar regularment amb el Centre Braval, de l'ONG Iniciatives de Solidaritat i Promoció.

El mes d'octubre, Pio i Xavier van fer una campanya per les universitats per donar-se a conèixer i moure els joves a fer alguna cosa per als altres. «Hi ha gent que mai no ha fet una experiència de voluntariat i quan ho prova, s'hi enganxa», explica Xavier. Per a Pio, no hi ha excuses per no ser voluntari, ja que «qualsevol persona pot ser-ho, només cal generositat, donar-se als altres».

Tots dos tenen ja una llarga experiència en el camp del voluntariat: d'infants, d'ancians, de malalts..., reconeixen que se senten molt a gust dedicant-se als altres i que, tot i disposar de poc temps a causa dels seus estudis, sempre reserven una parcel·la per al Centre Braval. «El voluntariat m'agrada i és un treball que reconforta perquè veus que pots fer alguna cosa per als altres, si bé és del tot cert que reps molt més del que dones. Reps amb escreix. Aprenem molt i ens ajuda a créixer com a persones. No anem amb la idea que ho

Pio i Xavi sempre dediquen part del seu temps al Centre Braval.

sabem tot», assegura Pio. A més de la satisfacció que dona el fet d'ajudar altres persones, Xavier i Pio destaquen la relació que s'estableix entre els voluntaris, gairebé un «lligam de germanor», que crea una unió molt forta entre tots ells. Per a Xavier, és molt important «tenir una actitud senzilla i humil».

Gràcies al servei que presten com a voluntaris, aquests dos joves han après a

El voluntariat permet crear relacions enriquidores.

mirar la realitat d'una altra manera. Així ho explica Pio: «Per exemple, hem après a veure la realitat dels immigrants amb uns altres ulls. És gent que s'ho passa malament, que vol integrar-se, que fa esforços per aconseguir-ho, que col·labora... cal conèixer aquesta realitat i no caure en els tòpics que són delinqüents o que no volen treballar.» Per a Xavier, «no cal anar gaire lluny per trobar gent necessitada, a la nos-

tra mateixa ciutat hi ha persones que necessiten la nostra ajuda».

Voluntariat Actiu té com a objectiu «ajudar les persones», diu Pio. «Quan treballem amb persones grans els donem sobretot afecte i quan estem amb joves mirem de donar-los una formació humana molt bona i proporcionar-los valors cristians, com el respecte o la generositat, perquè siguin bons ciutadans.» I Xavier afegeix: «Volem ajudar la gent a ser persones. Ens mou un esperit cristià.»

Aquests dos joves guarden moltes vivències, fruit de les hores que dediquen als altres. Així, Pio recorda que «una vegada estàvem repartint aliments en la campanya de Nadal. Vaig descobrir gent molt bona. Especialment penso en una família que vam anar a visitar. La mare ens va convidar a prendre un cafè i jo em vaig quedar molt sorprès. No tenien res, vivia tota la família en una mateixa cambra... i el poc que tenien m'ho oferien!» També Xavier ens parla de la «campanya Cafè per a tothom, en què repartíem pastes i cafè per a la gent del carrer. Una senyora que venia La Farola ens va oferir tot el que havia recollit per ajudar-nos».

Qui vulgui apuntar-se al projecte solidari de Voluntariat Actiu, pot contactar amb Xavier Roca i Pio Buqueras al telèfon 932 014 777 o al correu electrònic voluntariatactiu@hotmail.com

Rosa María Jané Chueca

A GAES podem ajudar-lo

Més de 50 anys d'experiència en correcció auditiva.

Envii el cupó adjunt o bé truqui al **902 39 39 40** per a concertar dia i hora de la seva **revisió auditiva gratuïta.**

Els nostres audífons són:

- còmodes
- invisibles

REGAL ESPECIAL

GAES
CENTRES AUDITUS

Si ens visita durant els propers 15 dies rebrà un regal exclusiu.

Cupó reserva de Revisió Auditiva GRATUÏTA.

Adopti una decisió que millorarà la seva vida.

☐ Si, desitjo concertar una visita per a la meua revisió auditiva gratuïta i rebre de forma totalment gratuïta el meu regal sorpresa, sense cap compromís per la meua part.

Envii aquest cupó de reserva amb les seves dades a: GAES, S.A. Dpt. Màrqueting, Pere IV, 160, 08005 Barcelona

DADES PERSONALS

NOM I COGNOMS:

ADREÇA:

..... PIS: PORTA:

POBLACIÓ:

C.P. PROVÍNCIA:

DATA DE NAIXEMENT: / / TELÈFON:

La informació que vostè ens faciliti quedarà registrada al nostre fitxer. Vostè té dret a accedir a aquesta informació i cancel·lar-la o rectificar-la si és errònia. A través nostre vostè podrà rebre informació comercial de la nostra empresa, d'altres empreses del nostre grup o d'empreses del sector sobre productes o serveis relacionats amb els sectors de telecomunicacions, financer, lleure, formació, gran consum, automoció, energia, aigua, i ONG. Si vostè no les vol rebre, si us plau, indiqui-ho per escrit a GAES S.A., Pere IV, 160 - 08005 Barcelona, i assenyali clarament el seu nom, cognoms i l'adreça (Llei Orgànica 15/99, del 13 de desembre).

FIRMA

CC 02/04

Treballar per la conservació de la diversitat biològica

■ Aquest és l'objectiu fonamental de la Fundació Natura

La Fundació Natura és la primera organització no governamental creada a Catalunya dedicada exclusivament a la conservació de la diversitat biològica mitjançant la protecció, la millora i la restauració dels ecosistemes naturals. Desenvolupa les seves activitats sobretot a Catalunya, tot i que el seu àmbit d'actuació

s'estén també al conjunt de l'Estat espanyol. A nivell internacional, la Fundació Natura du a terme projectes de cooperació en països en vies de desenvolupament. Són iniciatives que combinen la conservació de la biodiversitat i l'ús sostenible dels recursos naturals com a base del benestar econòmic de la població local.

La Fundació Natura es va constituir el juny del 1997, a partir de la maduració d'una idea que arrenca del 1994. «Som una organització no governamental sense ànim de lucre que pretén contribuir a la conservació i millora del patrimoni natural amb les accions concretes damunt del terreny, millorant i restaurant espais naturals d'interès», afirma Francesc Giró, director de la Fundació Natura.

Els seus principis d'actuació són els següents: el diàleg i el consens, la independència política i econòmica, la professionalitat i el rigor científic i tècnic, i el foment de la participació. Cal subratllar que, a diferència d'altres organitzacions conservacionistes, la Fundació Natura no es constitueix en grup de pressió, alhora que defuig la polèmica i tota mena de denúncies públiques. Opta per un estil de treball silenciós, positiu, constructiu i no bel·ligerant. Per tal d'assolir la seva missió, l'associació fomenta la participació de diferents agents socials i econòmics —entre la ciutadania, les empreses, les administracions públiques i altres entitats sense afany de lucre— en la recuperació dels espais naturals.

La Fundació Natura va néixer davant de l'evidència de la pèrdua de la biodiversitat del planeta, de la qual Catalunya i la resta de l'Estat espanyol no són una excepció. És un fet evident que el patrimoni natural decreix constantment. La Fundació Natura creix emmirallant-se en organitzacions privades que es dediquen, des de fa anys i amb èxit, a la conservació del patrimoni natural mitjançant la seva adquisició i gestió. Un dels exemples més emblemàtics d'àmbit mundial d'aquest tipus d'organitzacions és The Nature Conservancy, als Estats Units.

Francesc Giró qualifica aquests anys

de vida de l'entitat com a «anys d'aprenentatge i esforç» que «ens han ajudat a millorar, a créixer i a mantenir una línia de treball amb un esperit autocrític i voluntat de millora. Encara ens falten uns quants anys per consolidar l'organització i per aconseguir un impacte realment positiu en

Dos voluntaris treballen per recuperar l'ecosistema de l'estany de Sils.

la nostra societat i en el patrimoni natural del nostre país».

Projectes de conservació de la natura

Entre els diferents projectes que desenvolupa avui dia la Fundació Natura, cal destacar el projecte de creació d'una reserva marina davant de les costes del Garraf, que pretén, a través d'un procés participatiu amb tots els actors implicats, millorar el recurs pesquer de la zona; la conservació de les estepes de Ponent, que incorpora accions de conservació centrades bàsicament al Clot de la Unilla (Segrià) i una campanya de difusió i sensibilització dels valors naturals i culturals d'aquests ambients tan singulars i desconeguts; un projecte de millora dels boscos, sobretot dels

boscos de ribera, que tenen un alt potencial de recuperació a Catalunya i una gran capacitat de fixar carboni, fet que frena el canvi climàtic, i l'acabament d'un dels primers projectes de l'associació: la recuperació de part de l'antic estany de Sils, en col·laboració amb l'Ajuntament, la Generalitat de Catalunya i diverses empreses i institucions.

Pel que fa a la vessant internacional, la Fundació Natura treballa ara en la conservació i el desenvolupament sostenible a l'aiguamoll de Wakarpay, al Perú, un projecte que integra la millora ambiental i de la qualitat de vida de les persones que viuen a la zona. «La nostra activitat principal —explica Francesc Giró— és l'execució dels projectes de conservació de la natura, tot i que també fem altres coses, com per exemple intentar acostar la conservació del patrimoni natural a les empreses. Per això hem creat el Consell d'Empreses per a la Natura (CEN) de

la Fundació Natura, que agrupa les companyies que volen anar més enllà en matèria ambiental i des d'on intentem difondre el concepte de responsabilitat social corporativa.»

El nou futur de les empreses ja no resideix només en la productivitat, la qualitat i els beneficis, sinó també en el compliment de la legalitat vigent, la transparència i el respecte per les persones i el seu entorn. CEN és un òrgan que aplega les empreses compromeses amb el medi ambient per tal de contribuir de forma conjunta en projectes de conservació i de promoure l'intercanvi d'experiències. Aquelles empreses que no exerceixin la seva responsabilitat social adequadament, de ben segur que s'enfrontaran a un rebuig immediat i quantificable per part de la ciutadania. Segons la publicació *The Mi-*

llenium Poll (1999), el 19% de la població ja ha «castigat» una empresa que ha considerat socialment irresponsable.

La tasca imprescindible del voluntariat

La Fundació Natura està formada per un Patronat, que és el seu màxim òrgan de govern, on hi ha representants del món conservacionista i del món empresarial. Aquest Patronat delega el poder executiu a la Comissió Executiva i a l'Equip de Treball, format per persones que provenen de diferents àmbits professionals complementaris.

Actualment la Fundació Natura compta amb l'ajut de més de vint persones voluntàries que hi col·laboren de manera regular o puntual (en les traduccions dels escrits, en encàrrecs de tota mena, etc.). Són imprescindibles també les col·laboracions més especialitzades, com ara biòlegs o ambientòlegs, que aporten els seus coneixements tècnics per contribuir en algun aspecte dels projectes. Així mateix, hi ha voluntaris que vénen a les jornades de treball de camp que organitza periòdicament la Fundació Natura i en les quals participen en alguna tasca per a la millora d'un espai natural, com ara plantant, desbrossant, netejant, etc.

Els qui estimen el medi ambient i vulguin dedicar-hi part del seu lleure tenen les portes obertes de la Fundació Natura. «Els voluntaris de suport a l'equip els triem segons les característiques concretes de la feina a fer», comenta Francesc Giró. I afegeix: «En el cas dels voluntaris que participen en les jornades de treball de camp, no cal complir cap requisit. Tothom hi és benvingut: grans i petits, forts i no tan forts. Intentem fer grups no massa grans perquè tothom pugui aprendre coses de l'espai natural en qüestió i de la feina que hi anem a fer.»

Miquel Àngel Codina

FUNDACIÓ NATURA
RAMBLA DE CATALUNYA, 121,
6È 9A
08008 BARCELONA
TEL. 932 373 802
FAX: 932 370 181
a/e: info@fundacionatura.org
web: www.fundacionatura.org

FE D'ERRORS:

L'adreça electrònica correcta d'Acció Familiar Barcelona és: afabarcelona@accionfamiliar.org i no la que va sortir publicada en el núm. 1.271 de *Catalunya Cristiana*

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Institut Català del Voluntariat

xarxanet.org
XARXA ASSOCIATIVA I DE VOLUNTARIAT DE CATALUNYA

Espai obert i compartit

Treball en xarxa, punt de trobada

Gran porta d'entrada als àmbits associatius

Informació, coneixements, reflexió...

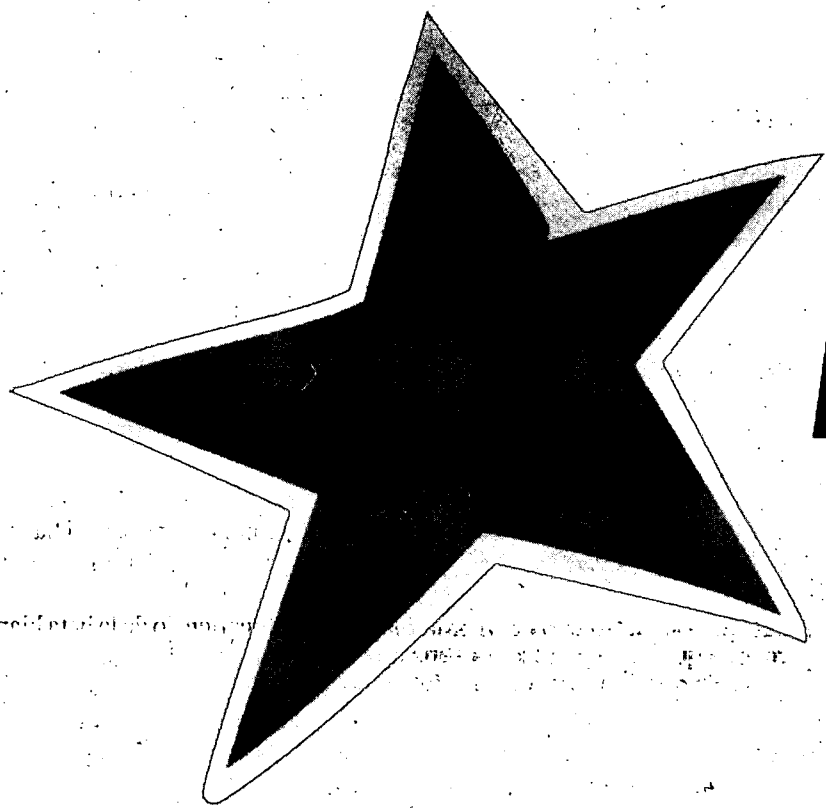
Persones i entitats

Per a més informació

0126 atenció ciutadana

www.voluntariat.org

la ràdio amable

**ràdio
estel**

t'estimo!

■ Barcelona 106.6
■ Tarragona 100.6
■ Catalunya Central 93.7
■ Girona 103.4

■ Lleida 90.9
■ Tortosa 90.1
■ Garraf 96.8
■ Vic 91.3

■ Cerdanya 104.4
■ La Seu d'Urgell 105.0
■ Andorra 107.5

Èxit de la Campanya de l'Ampolla 2004

VILAFRANCA DEL PENEDES.— L'associació Joves Cristians de Vilafranca valora molt positivament la Campanya de l'Ampolla —enguany arribava a la seva 21a edició— que va tenir lloc el 10 de gener passat a Vilafranca del Penedès i a 23 pobles més de l'arxiprestat. El nombre d'ampolles recollides és de 110.625 (l'any 2003 van ser 91.458). Els diners obtinguts per la seva venda, que sumen un total de 7.770 euros, aniran destinats íntegrament al projecte d'educació integral per a nens i nenes del carrer que l'organització no governamental Grup Tercer Món-Mans Unides de Vilafranca realitzarà al Brasil.

L'acte de lliurement dels diners als destinataris d'aquesta iniciativa es farà el proper dia 13 de febrer, a les 22.00, a la sala parroquial Mn. Vinyeta de Vilafranca del Penedès. La Campanya de l'Ampolla 2004 ha estat un èxit rotund d'organització i de participació. Només a Vilafranca del Penedès van col·laborar en la recollida d'ampolles buides més de 300 voluntaris, majoritàriament membres dels grups de joves de la parròquia. (C.C.)

Concert de gospel en solidaritat amb Àfrica

BARCELONA.— El Grup de solidaritat ArxiJove Poblenou, format per joves de les sis parròquies de l'arxiprestat del Poblenou, amb la coordinació i col·laboració de la Delegació de Missions del bisbat de Barcelona, ha posat en marxa un projecte d'agermanament amb els capellans diocesans que treballen a la diòcesi de Yagua, al nord del Camerun. En concret, el mes d'agost el grup hi anirà a fer un camp de solidaritat. Per tal de recollir diners per fer realitat aquesta iniciativa s'organitzaran diversos actes de sensibilització. Un d'ells serà un concert de gospel, a càrrec dels grups Twocats pel Gospel i Poblenou-Blangoua-Makari, que tindrà lloc el proper 13 de març, a les 21.00, a la parròquia de Santa Maria del Taulat (c/Pujades, 210 - Barcelona). (C.C.)

Poesia

El monestir de Solius

Del poblat nova veïna
d'ençà que hi ha el monestir
flor discreta de bosquina
feliç el que us pot tenir.

Defenseu aquest ramat
masos del camp i cultius.
Escolteu-nos amb bondat,
Mare de Déu de Solius.

En aquest soliu paratge
hi venen molts a refer
el vigor per al viatge
que a Déu mena, poc planer.

Concedit i el perdó dat
se n'aniran més jolius.
Escolteu-nos amb bondat,
Mare de Déu de Solius.

Mn. Gumersind Vilagran i Roquí

La veu del metge

L'al·lèrgia als metges

En la vida el que és desitjable és poder gaudir d'un estat saludable. No sempre les circumstàncies mantenen aquest estat i —d'ençà que a les comunitats humanes es van professionalitzar els rols dels seus membres— hi ha persones que han fet i fan el rol de metges o sanitaris.

És així com té lloc que els que «fan de metges» han estat i estan presents en moltes de les situacions de més incertesa i intimitat de les persones. Els afectats per una malaltia i els seus propers reaccionen de manera diferent segons les situacions. La majoria de les vegades es percep el metge com un protector que lluitarà juntament amb el pacient contra la malaltia. És per això que històricament la professió de metge ha ocupat rols de conseller o autoritat.

Però no sempre és així. Hi ha vinculacions que també provoquen altres efectes condicionats. Els condicionaments són aquells mecanismes psicològics que afavoreixen o inhibeixen una conducta d'una manera inconscient, de tal manera que no ens deixa ser neutrals per comportar-nos lliurement. En la vida de les persones el metge, els consultoris o els hospitals —fins i tot la bata blanca— porta en les persones associacions inconscients amb situacions que van tenir lloc en el seu passat. És així com moltes vegades les persones endarrerim inexplicablement la consulta mèdica d'una malaltia evident o sorprenentment busquem ansiosament una teràpia o una exploració d'una malaltia inexistent.

• Les persones que no van al metge no fos cas que els trobin alguna cosa.

Les malalties no sempre són evidents. Malgrat l'extraordinari sistema d'alertes del cos, moltes malalties són indolores i no mostren signes de la seva evolució. El desenvolupament de la medicina tècnica ens ha permès reconèixer-les abans que mostrin els símptomes i així poder tractar la persona de manera precoç. Però aquest no és l'únic punt de vista: hi ha persones que inverteixen l'equació i pretenen eludir la malaltia i evitar el metge que pot descobrir-la.

Desè aniversari de Ràdio Llum de València

VALÈNCIA.— El 2 de febrer passat Ràdio Llum de València va complir deu anys de vida. Es tracta d'un mitjà de comunicació, autoritzat per l'arquebisbat de València i inspirat en els principis del document *Aetatis novae* del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials, que treballa per als i pels valencians des de tres vessants: la cultural, la comunicativa i la formativa. La programació religiosa de Ràdio Llum inclou connexions diàries per via satèl·lit amb Ràdio Vaticana i l'emissió del Rosari i de la santa missa, a més dels espais *Déu cada dia*, *Un milió d'amics*, *Veus amigues*, *L'aventura de la fe*, *La Paraula de Déu*, etc. La cobertura de Ràdio Llum comprèn València i la seva àrea metropolitana, amb una audiència de més de 500.000 oients. (C.C.)

La relació metge-pacient (22)

El cas de la «hipertensió de la bata blanca» provoca que hi hagi pacients sans que es trobin condicionats davant del metge.

emmalaltim com els altres éssers vius, però que, a més, reinterpretem la nostra malaltia, buscant-hi una explicació. És per això que, al llarg de la història, les diferents cultures han creat diferents interpretacions, transmeses de generació en generació i validades individualment segons criteris particulars. D'aquí, s'explica un fenomen complex: independentment de la modernitat de la medicina d'un país, molts pacients continuen anant a consultar les seves malalties a guaridors i metges «alternatius» que atenen segons les regles i els mètodes diagnòstics i terapèutics mèdics hospitalàriament ja en desús.

• Les persones que «emmalalteixen» només a la consulta del metge.

Els efectes condicionats fisiològics són més freqüents del que sembla i, a més, n'hi ha que poden provocar símptomes equivocats de malaltia. El més conegut és el de la «hipertensió de la bata blanca». En aquests casos, hi ha pacients sans que se senten condicionats davant de la figura de qualsevol metge

que els atengui —potser per experiències doloroses ja oblidades—, en els quals el cos es prepara inconscientment com si estiguessin a punt de ser agredits, elevant la pressió arterial i potser altres mecanismes de defensa. Si el metge no fa unes maniobres especials, li podrà semblar que el seu pacient és hipertensiu permanent i equivocadament tractar-lo com si ho fos.

En conclusió, la figura del metge, situada moltes vegades entre la salut i la malaltia, no està lliure de condicionaments que, mal interpretats, poden fer que les persones defugin totalment o parcialment l'ajuda sanitària que se'ls ofereix,

Dr. Ferran L. Tognetta

(22324fta@comb.es)

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

• Les persones que eviten els metges, però no les proves mèdiques.

El tractament de les malalties no sol ser passiu per al pacient, sinó que requereix assumir la situació, canviar els hàbits de vida i prendre's la prescripció. Hi ha pacients, coneixedors inconscients de la seva dificultat per canviar el seu tipus de vida, que opten per evitar els metges... però no les exploracions mèdiques. És així com persones amb hipercolesterolèmia, hipertensió, obesitat, etc. acudeixen als serveis sanitaris per a anàlisis repetides i mesuraments observacionals, i eviten consultes que els qüestionin la seva passivitat.

• Les persones que van als metges «no metges».

Les persones som éssers psíquics que

MATARRANZ

Especialistes en tota mena de treballs per a parròquies, convents i monestirs

- Bancs per a esglésies
- Mobles de sagristia
- Protecció total de la fusta per autoclau
- Acabat inigualable
- Projectes, fabricació i restauració
- Pressupostos sense compromís

Entre les nostres instal·lacions destaquen les catedrals de l'Almudena (Madrid), Burgos, Castelló i Eivissa, així com nombroses parròquies i altres edificis religiosos (Sant Jordi de ses Salines, Igualada, l'Hospitalet de Llobregat, etc.)

Ctra. de Segòvia, s/n 40350 Escalona del Prado (Segòvia) Tel. 921 570 794 - Fax 921 577 046

Servei a tot l'Estat, inclòs Illes Balears i Canàries

cultura

Una de les fotografies que es poden veure a l'exposició.

«Expressions humanes», una exposició sobre la joia de Lourdes

BARCELONA.— El dilluns 9 de febrer, a les 19.00, es va inaugurar al Nou Espai de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (c/ Duc de la Victòria, 14, pral., tel. 933 016 581), l'exposició *Expressions humanes*, del fotògraf Agustí Codinach, col·laborador de *Catalunya Cristiana*.

«Sofriment, joia, amor, entrega, fe, esperança... són algunes de les intenses emocions que s'experimenten en els pelegrinatges de Lourdes i que he volgut reflectir en el meu treball», explica Codinach. «He volgut copsar —afegeix— l'entrega dels voluntaris, nois i noies, i també persones adultes, que hi van a estimar i a tenir cura dels infants, els ancians, els malalts, sense pensar si estan cansats ni si reben gaire a canvi, mentre van vivint i descobrint que a la vida no tot són rialles.» Les fotografies, que del 9 al 27 de febrer es poden veure a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, mostren sobretot la força i l'alegria d'una joventut lliurada a les persones de qui tenen cura. Algunes de les imatges han estat també reproduïdes en alguna ocasió al nostre setmanari.

Codinach, que ja ha perdut el compte dels seus pelegrinatges a Lourdes, fins i tot s'ha atrevit a fotografiar miracles: «No és un miracle vèncer la desesperació o el cansament de sofrir, acceptar amb alegria la voluntat de Déu, retrobar la fe perduda o trobar-la si no se'n té, rebre forces per seguir lluitant...? És el gran miracle de Lourdes!» (C.C.)

El Cor i Orquestra de la Catedral de Tarragona celebra el seu 15è aniversari

■ El concert commemoratiu va retre homenatge al mestre Joan Juncà i al músic Francesc Duran

TARRAGONA.— Prop de sis-centes persones es van congrega a la catedral metropolitana i primada de Tarragona el divendres 9 de gener, a les nou del vespre, per assistir al concert extraordinari que va oferir el Cor i Orquestra dels Amics de la Catedral. El concert va ser organitzat per commemorar el 15è aniversari de la fundació de totes dues formacions.

La Schola Cantorum i l'Orquestra es va fundar el 1988 com una secció de l'Associació dels Amics de la Catedral de Tarragona, sent-ne director Mn. Miquel Barbarà, que n'és membre fundador, canonge i mestre de capella. El Capítol de la catedral els ha acceptat com a cor i orquestra del temple metropolità i actualment la formació consta de 99 cantaires i 25 músics.

El concert commemoratiu d'aquests primers quinze anys d'existència del Cor i Orquestra dels Amics de la Catedral va esdevenir del tot rellevant, d'una banda, per la majestuositat de l'escenari catedralici i, de l'altra, per la qualitat musical, a més del component emocional que va significar retre homenatge al mestre Joan Juncà i al músic Francesc Duran, recentment traspassats.

El programa del concert es va dividir en dues parts. A la primera es va interpretar l'estrena de l'himne de celebració dels quinze anys, *Amb les veus i els instruments*, amb lletra de Joan Magí i música de Joan Juncà. Després van seguir tres composicions de Miquel Barbarà i el *Bon Nadal*, de Joan Juncà. A la segona part es va executar una única peça a causa de la seva llarga durada: l'estrena de l'oratori *Epifania*, composició del mestre Joan Juncà, interpretat pel cor, l'orquestra i els organistes Jordi Vergés i Miquel Castillejo, sota la direcció de Miquel Barbarà. Es van oferir les tres primeres parts: *Anunciació*,

Naixement i Adoració dels Mags, a les quals el públic va correspondre amb llargs aplaudiments.

El moment més àlgid de la vetllada va arribar quan el solista Jordi Guàrdia, acompanyat a l'orgue per Jordi Vergés, va interpretar la peça inacabada de Joan Juncà, *Gràcies*, i el *Cant dels ocells*, a càrrec de l'orquestra, obra predilecta del també desaparegut Francesc Duran, mentre els components del cor se situaven, amb candeles enceses, en fila a un costat i altre de la nau central de la catedral. L'acte va comptar amb la presència de Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona, dels familiars dels dos músics traspassats i de membres de l'Associació Cultural Sant Fructuós, entitat amb la qual es manté una estreta

Foto: Joan Boronat

El concert va ser tot un èxit.

col·laboració. La Schola Cantorum i l'Orquestra s'han proposat dos objectius: un de religiós, animar les principals celebracions de la catedral de Tarragona, i un de cultural, fer una aportació musical. És a dir, gaudir d'un repertori propi i potenciar i difondre l'obra de compositors tarragonins. El Cor i l'Orquestra han actuat moltes vegades junts i de vegades separats i, fora del context litúrgic, han participat en trobades de corals, esdeveniments i manifestacions musicals de tota mena, tant a Tarragona com en altres pobles i ciutats del país.

Joan Boronat

La bona notícia...

Una estació espacial en un monestir benedictí

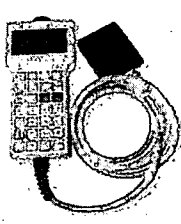
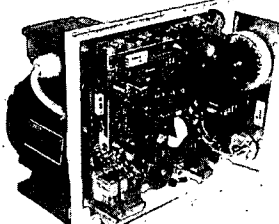
Els monjos benedictins de Nova Núrsia (Austràlia) han acceptat, complaguts, que s'instal·lés al seu monestir una estació espacial, atès que està en la línia amb la tradició monàstica d'acollida, recerca i estudi.

Nova Núrsia és una petita ciutat fundada pels monjos de sant Benet el 1846, concretament pel benedictí espanyol dom Rosendo Salvado, que va transformar la ciutat en una de les missions catòliques més importants en la història d'Austràlia. Justament aquí es va posar en funcionament una estació de comunicació espacial —el transmissor és una estructura circular de 35 metres de diàmetre que sosté una antena de 40 metres d'alçada— per a la fase final de la missió que s'està duent a Mart. Entre altres raons, s'ha escollit aquesta localitat australiana per les seves bones condicions meteorològiques.

Segons el director de l'estació espacial, Roly Morin, les relacions entre l'Església catòlica i la ciència són molt estretes i favorables. «Els monjos —ha dit— ens han rebut amb els braços oberts i han fet tot el possible per poder instal·lar aquí la nostra estació.» Per la seva banda, el P. Cassia Folsom, o.s.b., prior de la basílica de Sant Benet de Núrsia (Itàlia), ha manifestat que «és perfectament coherent amb la llarga tradició del monaquisme el fet que els benedictins australians hagin aconseguit amb satisfacció una estació de comunicació amb l'espai». Cal dir també que l'abadia de Núrsia, a la regió de l'Úmbria (Itàlia), està agermanada amb l'abadia de Nova Núrsia australiana, ja que duen a terme projectes comuns.

«Hi ha un himne litúrgic que comença amb una frase llatina, *Creator alme siderum*, que vol dir: "Creador de totes les estrelles".» El monaquisme ha mantingut sempre una relació ecològica amb les meravelles de la creació. El fet que els monjos de Nova Núrsia hagin aconseguit, doncs, aquesta estació espacial, és adient amb la tradició monacal de segles d'investigar la bellesa de tot l'univers per fer-ne un cant contemplatiu d'agraïment al seu Creador.

Francesc Gamissans

NOU MOTOR DE CAMPANES AMB PARADA DE LA CAMPANA CAP PER AMUNT!

(POSSIBILITAT DE FER ELS TOCS TÍPICS CATALANS QUE INCLOUEN LA PARADA CAP PER AMUNT D'UNA O DIFERENTS CAMPANES DE MANERA AUTOMÀTICA)

CONSULTEU-NOS:

961 269 191- FAX: 961 268 347 / 2001@servicam.com

2001 TÈCNICA I ARTESANIA

Presentació de l'Institut Emmanuel Mounier de Catalunya

■ Mounier va ser un dels grans filòsofs cristians del segle xx

El dimarts 20 de gener a les set de la tarda la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona va acollir la presentació de l'Institut Emmanuel Mounier de Catalunya (IEMC). Van presentar l'acte el Dr. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya i Josep Lluís Vázquez Borau, president de l'IEMC. Finalment el Dr. Josep M. Coll —catedràtic de la Facultat de Filosofia de la URL— va dissertar sobre «El personalisme d'Emmanuel Mounier i la seva presència a Catalunya». Encara que l'assistència de públic no va ser massiva, potser per això mateix es va respirar durant tota l'estona un ambient de cordialitat, gairebé de familiaritat, entre els conferenciants i els oients, que en bona part coneixedors de la figura del filòsof francès escoltaven amb interès les explicacions que venien de la taula.

Josep Lluís Vázquez Borau va explicar en poques paraules la gènesi i l'objectiu de l'IEMC; l'Institut pretén, partint del pen-

sament cristià d'Emmanuel Mounier, «recordar el llegat de les persones que han lluitat per una societat més lliure, justa, fraterna i autogestionària». També defensa una visió de la persona «oberta a la transcendència» i vol difondre la idea de la vida de la persona com a valor suprem. L'IEMC va néixer l'any 2001, sota l'ombra de l'Institut Emmanuel Mounier de Madrid, fundat l'any 1987.

En la seva conferència el Dr. Coll va dibuixar a grans trets però amb gran precisió la figura d'Emmanuel Mounier (1905-1950). Aquest filòsof i escriptor francès de conviccions cristianes profundes va propugnar una actitud vital davant la vida, farcida de valors espirituals que permetessin crear una societat mínimament humana. Aquesta actitud, desenvolupada filosòficament, és el personalisme. Segons aquest corrent, la persona, tot i ser única i irrepetible, no pot ser un ésser aïllat sense vincles amb l'exterior. Per a Mounier la

Un moment de la conferència del Dr. Josep M. Coll.

persona no es realitza del tot si no es comunica amb els altres, de manera que l'home només té sentit en relació amb les altres persones. I el vincle que fa possible el contacte amb els altres és l'amor. La persona, doncs, per ser-ho ha d'estar oberta i s'ha de comunicar. En això es diferencia de l'individu, que seria aquell que està tancat sobre ell mateix. Aquesta actitud negativa és l'individualisme, que s'oposa diametralment al personalisme.

En la seva tasca per difondre aquest corrent l'any 1932 Mounier va fundar la

revista *Esprit*, el títol de la qual ja demostra la necessitat transcendent que té tota persona. Gràcies a aquesta publicació, el personalisme —que ja comptava amb l'adhesió d'intel·lectuals del moment com ara Maurice Nédoncelles i Martin Buber— es va donar a conèixer a Catalunya. Al nostre país la filosofia de Mounier es va deixar sentir en gent com Maurici Serrahima i Josep M. Piñol, i va influir en gran part de la classe política catalana d'inspiració cristiana.

Eduard Brufau

Mor Josep M. Madorell, il·lustrador de «Cavall Fort»

Madorell era continuador d'una tradició d'il·lustradors catalans que es remunta a artistes de tant de prestigi com ara Junceda i els col·laboradors d'*En Patufet*. D'altra banda, el dibuixant de Molins de Rei també bebia dels grans il·lustradors de còmic europeu, sobretot d'Hergé, el creador del personatge de Tintín. A més, el famós ninotaire va il·lustrar i llibres del nostre col·laborador Mn. Nicolau. Amb la mort de Madorell desapareix un dels grans artistes del còmic de casa nostra.

El diumenge 8 de febrer passat va morir sobtadament a la seva casa de Molins de Rei el dibuixant Josep Maria Madorell, que havia nascut en aquesta mateixa població l'any 1923. Madorell s'havia iniciat en l'art de la il·lustració de

quístics dels bisbats de Girona, Vic i Solsona— va ser continuada durant aquests més de 40 anys. Malgrat la seva mort sobtada, les vinyetes de Jep i Fidel encara sortiran durant uns quants números, perquè Josep Maria Madorell, gràcies al seu costum de treballar amb força antelació, ja n'havia deixat enllestides un bon feix.

L'il·lustrador de Molins de Rei va ser també el pare de les *Aventures extraordinàries d'en Massagran* —personatge creat el 1910 per Josep M. Folch i Torres— en les quals Madorell s'encarregava de la part gràfica i l'escriptor Ramon Folch i Camarasa del guió. El dibuixant ara desaparegut havia il·lustrat igualment

des del 1967 còmics basats en llibres de Joaquim Carbó, com ara *La casa sota la sorra*. Finalment cal destacar que Josep Maria Madorell en nombroses ocasions havia estat l'autor de la part gràfica d'unes quantes obres del nostre col·laborador Mn. Francesc Nicolau, tant en els articles apareguts a *Cavall Fort* com en les obres monogràfiques de tema científic. (E.B.)

Josep Maria Madorell treballant a casa seva.

mà de Càrme Sala, deixeb-la al seu torn de Joan Junceda, un dels grans dibuixants d'*En Patufet*. Pocs anys després va començar a col·laborar en publicacions locals, fins que l'any 1961 va començar a dibuixar des del primer número en la revista infantil *Cavall Fort*, amb les conegudes historietes de Jep i Fidel. La col·laboració de Madorell a *Cavall Fort* —revista creada pels secretariats cate-

LES RECEPTES DE

JOAN
Villaró

Un accident

«Sembla que ens enfrontem amb un excés de feina», em va comentar el meu segon. I és que ja fa anys que, en la meua trajectòria professional, servim des d'un restaurant de la ciutat de Girona un gran banquet per a un alt càrrec polític, i que havíem de portar-lo fins al seu lloc de residència. En una de les furgonetes, no tan preparades com les d'avui dia, portàvem canapès muntats de mil maneres sobre unes safates, a més d'altres saborosos menjars, però una frenada del conductor per evitar atropellar un vianant va fer que la meitat del menjar s'escampés per terra. La culpa va ser nostra per no preparar-los en l'últim moment, ja que així també s'asseca menys el pa.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

Exposició sobre l'Escola de París al Museu Diocesà de Barcelona

BARCELONA.— El Museu Diocesà de Barcelona acull fins al 7 de març l'exposició *Modigliani al cor de París. Itinerari d'artistes*. Aquesta mostra, que compta amb el patrocini de CajaSur, acull els genis que van donar nom a l'anomenada Escola de París —o Edat d'Or de Montparnasse— i que van influir en tot l'art europeu del segle xx.

Encara que el nucli de l'exposició són vint-i-cinc obres d'Amedeo Modigliani, reunides per primer cop a Barcelona, hi són presents tots els altres protagonistes d'aquest període. Entre ells, destaquen els catalans Juli González, Josep de Togores, Pere Creixams i Manuel Humbert, així com artistes de la resta de l'Estat que van tenir un contacte directe amb Catalunya i París: Pablo Gargallo, Juan Gris, Pablo Picasso, Mateo Hernández i Celso Lagar. L'exposició es completa amb obres de pintors internacionals, com ara Marc Chagall, Jeanne Hébuterne, Max Jacob, Diego Rivera o Julius Pascin.

Amedeo Modigliani (Liorna, 1884 - París, 1920) és un dels pintors i escultors italians més rellevants de la història de l'art. D'origen sefardita per part de mare, va estudiar a les escoles de belles arts de Liorna, Florència i Venècia. El 1906 es va traslladar a París, on va rebre les influències de Cézanne, Toulouse-Lautrec i Pi-

casso. La seva producció artística es caracteritza pels seus personatges, de caps allargassats, de formes esquematitzades i d'expressió hieràtica. Mitjançant un traç lineal, va crear un estil molt personal que ressaltava les formes, pintades amb tons ocres, ataronjats, blaus, blancs i negres.

El 4 de febrer va tenir lloc la inauguració de l'exposició. Hores abans va tenir lloc una roda de premsa per presentar l'exposició, que va comptar amb la presència de Mn. Josep M. Martí Bonet, director del Museu Diocesà de Barcelona; Marie-Claire Mansencal i Charo Sanjuán, comissàries de la mostra; Giancarlo d'Onofrio, president de l'agèn-

«Maternitat» (1916), de Marcel-Lenoir.

cia de serveis per a la cultura i art D'Onofrio & Sanjuán, i José Eduardo Huertas Muñoz, director general adjunt de Relacions Externes i d'Obra Social i Cultural de CajaSur.

«Aquesta exposició —va dir Mn. Martí Bonet— és com una mena d'abraçada, sincera i d'admiració, als artistes de començaments del segle xx que un dia van anar a París per fer el seu aprenentatge en el món de l'art i que ara, a l'edifici de la Pia Almoina, seu del Museu Diocesà de Barcelona, acollim amb joia.»

Per la seva banda, Giancarlo d'Onofrio escriu al catàleg de la mostra que «Montmartre primer i després Montparnasse acullen aquests joves que en un període relativament breu de temps i a través de la diversitat i el dinamisme de la seva creació realitzaran aportacions essencials per a l'enriquiment de l'art». El nexa comú d'aquesta exposició, que ja s'ha pogut veure a Sevilla i a Còrdova, és l'obra de Modigliani i, a l'entorn d'ell, la producció artística dels seus amics i companys. (M.A.C.)

IV Concurs Bíblic de Pastoral Universitària

BARCELONA.— Sota el lema «La Bíblia: expressió universal de les cultures», s'ha convocat el IV Concurs Bíblic. S'hi poden presentar tots aquells treballs en forma d'assaig, la reflexió dels quals giri entorn de la Bíblia com a expressió de la diversitat cultural. Una diversitat cultural que serà l'eix de la reflexió del concurs i que es podrà entendre des de perspectives ben diverses (la cultura bíblica com a base i referent de la cultura occidental, el contrast i la semblança entre les cultures bíbliques i les cultures contemporànies, la diversitat cultural des del punt de vista de Jesús de Natzaret, etc.).

El termini per a la presentació de treballs acaba el proper 16 d'abril. Totes les persones que es presentin al concurs rebran l'obsequi d'una Bíblia interconfessional (en format llibre o CD). Cal fer arribar els treballs a la seu de la Delegació de Pastoral Universitària, c/ Riva-deneira, 6, planta 9 - 08002 Barcelona. Més informació: concursbiblic@dpuniversitaria.org (C.C.)

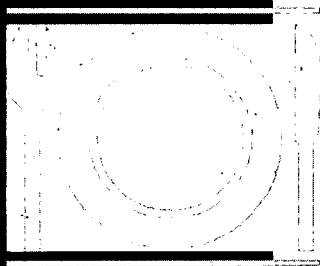
Atorgat el XII Premi Edebé de literatura infantil i juvenil

BARCELONA.— Paloma Bordons (Madrid, 1964), amb *Mi abuelo el presunto*, i Pau Joan Hernández (Barcelona, 1967), amb *La tripulació del pànic*, han estat els guanyadors del XII Premi Edebé, d'Edicions Don Bosco, en les seves modalitats de literatura infantil i juvenil, respectivament. Dues històries personals que evolucionen i creixen al llarg de la novel·la en un món sense fronteres i amb nous models de vida, en què cadascú cerca un futur o recull i accepta un passat. Il·lusions, ideals, presumpcions, misteris i una bona dosi d'amistat i d'estimació són l'impuls que mou cada personatge. Les dues obres guanyadores seran editades en les quatre llengües oficials de l'Estat: català, castellà, basc i gallec, i gràcies a un acord amb l'ONCE, en sistema braille. (C.C.)

Calamars amb mongetes blanques

INGREDIENTS:

1 ceba
4 grans d'all
12 calamars
vermut blanc
1/2 quilo de mongetes
blanques
sal

PREPARACIÓ:

Sofregiu una ceba mitjana ben picada. Cinc minuts després afegiu-hi quatre grans d'all també picats i, per últim, 12 peces de calamars mitjanets. Sofregiu-ho tot junt durant cinc minuts més. Després, afegiu-hi mig gotet de vermut blanc i mig quilo de mongetes blanques bullides prèviament. Rectifiqueu-ho de sal, remeneu-ho una mica, i el plat ja estarà acabat.

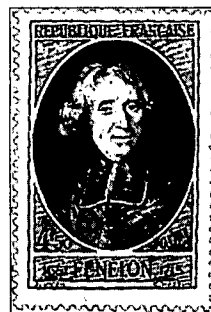
Si teniu algun dubte d'aquesta recepta Joan Villaró us atindrà al tel. 938 793 402.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Fénelon, prelat i escriptor

França va dedicar el 1947 aquest segell a Fénelon, prelat, orador i escriptor eclesiàstic francès. El retrat que il·lustra el segell és obra de J. Vivien, que es troba exposat a l'Alta Pinacoteca de Munic. François de Salignac de La Mothe Fénelon va néixer al castell de Fénelon el 1651. Procedent de família noble, va ser ordenat sacerdot cap el 1675. Va ser nomenat el 1678 superior de les Nouvelles Catholiques, institució dedicada a la reeducació de les joves protestants convertides al catolicisme. Va escriure *Traité de l'éducation des filles* per al duc de Bourvillier, pare de vuit noies, que el va nomenar preceptor del duc de Borgonya. Entre els anys 1689 i 1697 Fénelon es va dedicar a la tasca d'educador. Va morir a Cambray el 1715.

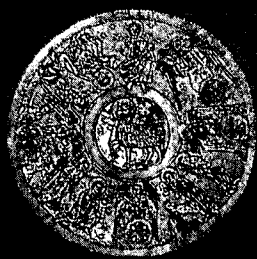
LLIBRES

Sobre els processos de canonització

Gràcies a l'impuls donat per Joan Pau II, les causes de canonització es manifesten com un instrument important en l'actuació pastoral dels bisbes. Amb elles es descobreix que la santedat no és una cosa que pertany al passat ni tampoc una cosa reservada exclusivament a sacerdots i religiosos, sinó que respon a la crida universal a la santedat feta pel Concili Vaticà II. La constitució *Divinus Perfectionis Magister* i les normes emanades de la Congregació per a les Causes dels Sants han posat al dia la normativa per a la tramitació d'aquests processos singulars, fent-los més àgils i conservant alhora la profunditat i minuciositat amb què han d'estudiar-se. D'aquesta manera, es pot arribar a la certesa moral que, veritablement, el servent de Déu és persona digna de ser proposada a l'Església universal com a exemple en el seguiment de Jesucrist. En aquest llibre es recull l'aportació d'estudiosos importants sobre el tema amb la finalitat d'ajudar tots aquells que, en les seves diòcesis respectives, treballen en els processos de canonització. S'hi pot veure com ha de conduir-se un procés des de l'inici fins al final. (C.C.)

Las causas de canonización hoy

Ricardo Quintana Bescos (Ed.)

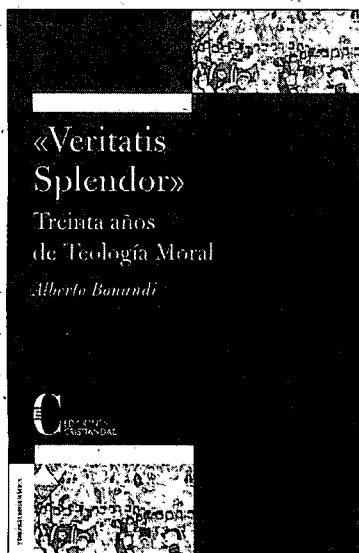
TEMAS PERENNES

AA.DD., *Las causas de canonización hoy*. Editorial Scire, Col·lecció *Temas Perennes*, Barcelona 2003, 221 pàg.

Estudi sobre la «Veritatis splendor»

El present estudi es proposa presentar, comprendre i valorar l'encíclica *Veritatis splendor* en el context de les vicissituds de la teologia moral catòlica —principalment, però no únicament— durant els últims trenta anys i projectar-la sobre el fons d'una reflexió sobre la pretensió de veritat de la moral cristiana, en la qual la mencionada encíclica, segons l'hermenèutica clàssica del magisteri de l'Església catòlica, té un gran pes específic. L'autor, Alberto Bonandi, professor de Teologia Moral al Seminari Diocesà de Màntua i a la Facultat de Teologia de la Itàlia septentrional, subratlla els aspectes principals del document pontifici en qüestió i afronta les qüestions més recents sobre el caràcter teològic de la moral (autonomia) i sobre el mètode per formular la norma i el judici moral (teleologia). Al llarg de les pàgines d'aquest llibre, Bonandi analitza el sentit literal del text de la *Veritatis splendor* «tant per a una escolta atenta i una comprensió correcta, com per evitar lectures succintes i toscament parcials», afirma l'autor a la presentació. (C.C.)

Alberto Bonandi, *«Veritatis splendor». Treinta años de teología moral*. Ediciones Cristiandad, Col·lecció *Teología Sistemática*, Madrid 2003, 275 pàg.

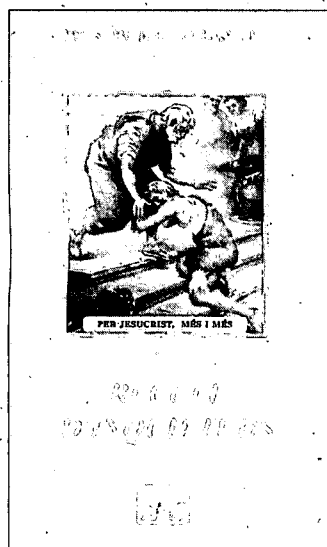

Reflexions des de la fe

Notícies Cristianes és una iniciativa editorial creada per oferir literatura d'espiritualitat cristiana. No pertany a cap grup ni associació i està formada per laics catòlics conscients que l'amor a Jesucrist i a la Mare de Déu requereix una més gran expansió.

Recentment ha publicat el llibre *Recull d'inquietuds*, de Pius Pujol Albanell. L'autor, de vuitanta anys, pertany a la Federació de Cristians de Catalunya i és animador de Vida Creixent a la zona d'Osona. Viu a fons el convenciment que els seglars tenen una tasca molt important a realitzar en l'Església i procura, amb els fets i les paraules, actuar coherentment en aquesta línia. Pius Pujol ha escrit aquest llibre amb la intenció de connectar entre si aquells que comparteixen la vocació cristiana i el seu ideal de santedat, que és Jesucrist. A *Recull d'inquietuds* presenta una sèrie de vivències i reflexions sobre diversos temes (les benaurances, el sagrament del matrimoni, les paraules, el judici final, l'eutanàsia, la pobresa...) perquè el lector en pugui extreure les seves conclusions des del punt de vista de la fe. (C.C.)

Pius Pujol Albanell, *Recull d'inquietuds*. Notícies Cristianes, Barcelona 2003, 96 pàg.

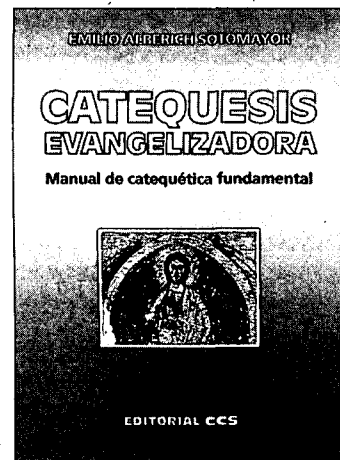

Manual de catequètica fonamental

La catequètica és la disciplina que s'ocupa de la catequesi en el context de la pràctica pastoral de l'Església. Avui dia la seva existència i legitimitat estan consolidades en l'àmbit de la reflexió i la praxi eclesial. Emilio Alberich, salesià i professor de Catequètica a la Universitat Pontifícia Salesiana de Roma, és l'autor d'aquest manual de catequètica fonamental. Es tracta d'un assaig de reflexió sistemàtica sobre la identitat i les condicions generals d'actuació de la tasca catequètica. El seu objectiu és servir d'aclariment i aprofundiment de la naturalesa i de les dimensions principals de la catequesi avui.

Al centre de l'atenció hi ha la identitat de la funció catequètica, el seu significat en el conjunt de la pràctica pastoral de l'Església i els trets que la caracteritzen a la llum sobretot de la renovació postconciliar. «Ens interessa sobretot crear mentalitat en els catequistes i responsables de la catequesi, proporcionar elements útils i claus de la lectura per poder respondre, les qüestions que subjauen en la pràctica de la catequesi: en què consisteix pròpiament la catequesi, quina n'és la finalitat i la seva comesa, quina funció fa en la comunitat eclesial, quines exigències presenta en el món d'avui, etc.», explica l'autor a la introducció. El manual està dividit en onze capítols. Per a un més gran estudi, després de cada capítol i al final del volum, es publiquen uns quants suggeriments bibliogràfics. (C.C.)

Emilio Alberich Sotomayor, *Catequesis evangelizadora. Manual de catequètica fundamental*. Editorial CCS, Col·lecció *Claves Cristianas*, Madrid 2003, 304 pàg.

El Cantoral de Missa Dominical

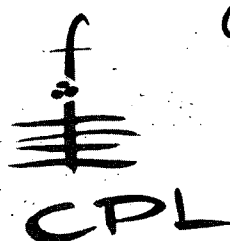
Acaba de sortir una nova edició del Cantoral de Missa Dominical en cada una de les seves tres modalitats, renovades i augmentades:

- **Cantoral català amb lletra sola**, amb prop de 400 cants per a tots els moments i temps de la celebració, i els textos de l'ordinari de la missa.
- **Cantoral bilingüe amb lletra sola**, amb tots els cants del cantoral en català, i un bon nombre de cants també en castellà; també amb l'ordinari de la missa.
- **Cantoral català amb música**, amb totes les partitures dels cants catalans i dels cants de l'ordinari de la missa, i un CD-ROM que permet veure i escoltar els acompanyaments.

Un important instrument per a les parròquies i esglésies perquè les celebracions siguin més vives i participades. I un important instrument per tenir-lo a casa cada cristià, per a una millor vivència del que cantem a l'Eucaristia.

- Cantoral català amb lletra sola: 5,00€.
Oferta: 50ex. 215,00€, 100ex. 400,00€
- Cantoral bilingüe amb lletra sola: 6,00€.
Oferta: 50ex. 250,00€, 100ex. 425,00€
- Cantoral català amb música: 35,00€.
Si es compren cantorals amb lletra, el preu del cantoral amb música és de 15€

Per comandes, adreceu-vos a:

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

c/ Rivadeneyra, 6, 7.
08002 Barcelona
Tel.: 933.022.235 / fax.: 933.184.218
web.: www.cpl.es / mail.: cpl@cpl.es

La crítica literària d'aquesta setmana

La mort? No s'hi pot jugar...

Ja ho sospitava. Els comentaris d'aquesta antologia de textos sobre la mort, que ha escrit Teresa Pàmies, són un eco del que va escriure, amb el seu pare, en el llibre *Testament a Praga*. En l'homenatge que feia el Partit Comunista txec a un militant mort, el cap del Comitè va cridar: «Glòria eterna al Camarada...!», i el veterà militant català va exclamar, com recull la seva filla aleshores gairebé adolescent: «Això de la glòria eterna és una rucada.» I el llibre que intentem comentar no és altra cosa que la confirmació del pensament patern... llàstima!

Perquè, amb la mort, no s'hi pot jugar, ni es poden manipular textos, escrits agònica-ment per escriptors de la literatura més recent, o del món clàssic, per confirmar-se en idees preconcebudes, i militants.

Teresa Pàmies té tot el dret de pensar com vulgui, però no pot portar l'aigua al seu molí per desacreditar els continguts religiosos, i la visió transcendent de la vida que tenen els autors que esmenta.

No podem tolerar, per exemple, que esmenti un text de la professora d'ètica Victòria Camps, quan parla de visions antropomòrfiques de Déu, indicant que en la ment d'aquesta autora —respectuosa i seriosa— aquest «antropomorfisme» es refe-

reix a una de les interpretacions de la paraula al *Diccionari* de l'Institut d'Estudis Catalans. No puc creure que la professora de la Universitat de Barcelona cregui que la fe situa Déu «entre el grup dels primats més propers i semblants a l'ésser humà, integrada per simis sense cua...», etc.»

I això només és un exemple.

La selecció de textos és en alguns moments, emotiva, perquè les paraules dels nostres poetes, de Maragall a Martí i Pol, passant per Salvat-Papasseit o Màrius Torres, tenen en si mateix un pes específic impressionant. Hi ha moltes possibilitats d'escollir paraules escrites sobre el tema, algunes amb senyals veritables i expressions de rebel·lia —com un fragment llarg del periodista francès Robert Escarpit, o del cruel Mario Benedetti—, o extrems de les respostes a l'excel·lent treball d'investigació i enquesta de Francesc Torralba. Però tots ells es poden presentar de dife-

rents maneres, segons qui selecciona, o quin és el cristall a través del qual es miren aquestes paraules alienes. I en aquest llibre breu sembla que hi ha una obstinació a insistir en el fet que tot el que hi ha darrere de la mort «és una rucada»... Coherència?

Crec sincerament que sí. Teresa Pàmies, que ha escrit molt i bé sobre la seva generació exiliada el 39, i ha recordat tanta gent que hauria pogut quedar oblidada després dels esdeveniments tristos del moment, que ha recorregut mitja península ibèrica intentant transvasar les seves impressions, a l'estil dels grans viatgers de la nostra literatura, no ha pogut superar prejudicis potser adolescents.

Ja ho hem dit abans, és una llàstima, perquè algunes de les pàgines que evoca fan venir esgarifances i una sensació de dolor profunda, albirant el cor aliè —com les del poeta Joan Margarit davant de la seva filla morta—, o una sensació estranya de plenitud i d'acceptació, en els poemes de Martí i Pol, o de Màrius Torres i tants altres evocats. Frustració? Més aviat de-

cepció davant d'unes paraules que podrien donar sentit a alguns incapaces de pronunciar-les, però sentint-les en l'ànima... Aquestes antologies han de poder servir per suplir moltes impotències, com la que va sentir un dia Gerardo Diego: «Voy a romper la pluma; / ya no la necesito, / lo que mi alma siente / ya no lo sé decir...» I poder dir amb Martí i Pol, «no és trist el pas del temps, ni sinistra la mort...»

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Federació Sardanista de Catalunya
web: <http://fed.sardanista.com>

Jornada de debat a Sabadell

Una societat que cada vegada dona més valor a l'èxit fàcil i ràpid, i als resultats immediats, fa perillar un dels seus pilars fonamentals: l'associacionisme, una de les fonts de relació entre les persones. Sovint se'n dona la culpa al jovent, però qui n'és el veritable responsable? Què empeny el jovent a defugir el compromís? Les colles sardanistes són un clar reflex d'aquesta problemàtica. Es pot arribar a modificar, a canviar la dinàmica?

Aquestes preguntes i, sens dubte, moltes altres, ens les plantejem sovint i no tenen una sola resposta. Per tal d'intentar trobar una solució a aquestes qüestions, el Grup Sardanista Mirant al Cel, de Sabadell, prepara unes jornades de reflexió i debat que tindran lloc a la capital vallesana els dies 28 i 29 de febrer, amb el tema «Societat i compromís. Colles sardanistes, entre el lleure i la dedicació».

Diferents persones han estat convidades a participar en aquestes jornades. Persones expertes en diversos aspectes de la vida en la nostra societat actual com són el lleure, l'associacionisme o la joventut prendran part activa en aquestes jornades per tal de fer una anàlisi que permeti estudiar noves vies i noves perspectives, sobretot de l'activitat sardanista.

La participació està oberta a tothom que tingui inquietuds i ganes de fer aportacions al tema de la convocatòria. L'intercanvi d'idees i experiències és imprescindible perquè aquestes jornades puguin donar bons fruits. Oportunament, el Grup Sardanista Mirant al Cel donarà a conèixer més detalls sobre aquestes jornades, referents a les ponències, la identitat dels conferenciantes, el lloc, l'horari i els serveis i les formalitats per fer la inscripció.

«Aires de Catalunya» arriba més lluny

El programa de sardanes *Aires de Catalunya*, que dirigeix i presenta Núria Soler a Ràdio Manresa, ha experimentat un seguit de canvis. D'una banda, ha variat el seu dia d'emissió i, de l'altra, ha ampliat el seu abast de difusió. Concretament, el programa s'emet cada dissabte, a les 12 del migdia, a través de la sintonia de Ràdio Manresa en Ona mitjana, a la banda dels 1.539 Htz del dial, però també es pot sintonitzar ja en Freqüència modulada, als 106.8 MHz dels receptors. (C.C.)

CATALUNYA CRISTIANA

El cel, plenitud de comunió amb Déu

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

- ☐ Amb un únic pagament de 80,60€ per any ☐ Amb dos pagament semestral de 40,30€
- ☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

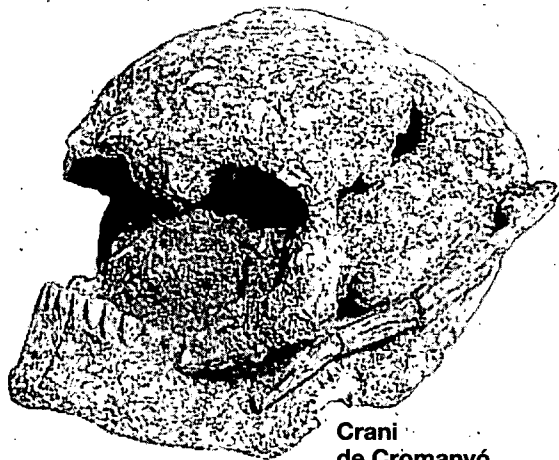
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Una nova aportació al coneixement de l'«Home de Cromanyó»

Tothom sap que fa 40.000 anys Europa —que ja feia també uns 40.000 anys que era mansió dels homes de Neandertal— va començar a ser envaïda pels anomenats *homes de Cromanyó*. Com que els neandertals desaparegueren fa uns 30.000 anys, és clar que hi hagué una convivència d'uns 10.000 anys entre les dues subespècies d'*Homo*. Un interrogant que els antropòlegs miren de resoldre és: hi hagué un encreuament entre uns i altres? Hi ha hagut qui ho dona com un fet i d'altres que ho neguen del tot. Els fòssils que s'addueixen no són decisius per resoldre la qüestió. Una convivència de deu mil anys és molt llarga i això ha motivat moltes suposicions perquè no sabem tampoc amb certesa quina va ser la causa de l'extinció dels de Neandertal.

Doncs bé, la notícia d'aquesta setmana és que un equip format per Carles Lalueza-Foix, del departament de Biologia Animal de la Universitat de Barcelona; Jaume Bertranpetit, del de Ciències Experimentals i de la Salut de la Pompeu Fabra, també de Barcelona, i experts de les universitats Ferrara i Florència d'Itàlia han volgut examinar i seqüenciar l'ADN de l'home de Cromanyó. Ho han fet a partir d'un gram d'un os de l'esquelet d'una dona

Crani de Cromanyó.

nyó procedeixin d'hibridació. Però això no exclou que en altres llocs n'hi hagués hagut. Seria un prejudici afirmar que no eren de la mateixa espècie i que l'encreuament no es podia fer. En aquesta qüestió creiem que, com sempre ha de fer la ciència, no es pot anar amb afirmacions absolutes si l'argument no ho és. Però, per una altra banda, es tracta en aquest cas d'un problema ben secundari que no cal que ens hi trenquem gaire el cap.

adulta de fa 23.000 anys i d'un jove de 25.000, que eren d'una cova ben datada, la de Paglicci, al sud de la península italiana. Era la primera vegada que se seqüenciava l'ADN d'un *Homo sapiens sapiens* de tanta antiguitat. En canvi ja s'havia fet amb un Neandertal.

Quin n'ha estat el resultat? Que els de Paglicci ja eren iguals a nosaltres des del punt de vista genètic. La hipòtesi que hi hagués hagut hibridació entre neandertals i cromanyons, diuen, perd força, perquè en l'antiguitat d'aquells ossos s'hi hauria vist alguna traça dels primers i no hi apareix. Això és el que afirmen. De totes maneres s'ha d'afegir que aquest resultat, pel fet que en aquests analitzats no s'hi veu cap vestigi, només demostra que no es pot dir que tots els de Cromanyó procedeixin d'hibridació.

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

A actualitats científiques

El progrés de la medicina

Dèiem al capítol anterior que després de Gal·lè la medicina deixà de progressar fins ben entrada l'edat moderna. Afirmit això ens referíem a les investigacions i noves descobertes; no a l'exercici mèdic pràctic. Amb els ensenyaments gal·lènics els metges que visqueren després van fer la seva feina i fins i tot la van anar millorant. Quan vingué la gran davallada d'interès per la investigació científica de finals del segle II la ciència mèdica també davallà però potser va ser la disciplina que va tenir la caiguda menys brusca. Per això tenim metges que després del segle II també han passat a la història.

Per una altra banda, la medicina rebé influències d'altres camps com la botànica i la veterinària. Pel que fa a la botànica no podem passar per alt un autor anterior a Gal·lè que ens en deixà un tractat de primer ordre. Es deia Dioscòrides Pedanius i va viure entre els anys 40 i 90 del segle primer. Era natural d'Anazarba (Cilícia, prop de l'actual Adana) però passà a occident i es posà al servei de l'exèrcit romà, com a metge, en temps de l'emperador Neró. Va escriure *De materia medica* en cinc llibres, tres dels quals estan dedicats a la descripció de 600 plantes amb gran profusió de detalls: els noms que té cadascuna, la seva anatomia des de les arrels fins als fruits, el seu hàbitat, les seves propietats i el seu ús terapèutic. Era un autèntic arxiu. Ja Gal·lè en va fer ús i, després d'ell tots els metges fins a l'època del Renaixement. I amb raó, perquè era una obra de gran vàlua pel mètode i l'exactitud. Els altres dos llibres tracten dels animals, d'alguns productes, com la mel i la llet, i s'hi expliquen reaccions químiques senzilles.

La cirurgia en temps de Gal·lè i posterior

Ja sabem que l'anestèsia efectiva no va

11 L'exercici de l'art mèdic no s'interromp (segle II-VI)

començar a existir fins a mitjan segle XIX. Això vol dir que anteriorment totes les operacions quirúrgiques es feien sense poder evitar el dolor del pacient. Només se li donava suc de mandràgores, barrejat, tal vegada, amb jusquiam, per fer-lo adormir, però no s'aconseguia pas el son profund i, encara que també se li donava opi i suc d'enciams silvestres per calmar el patiment, l'eficàcia era gairebé nul·la. Doncs bé, a desgrat de la perspectiva de causar sempre un gran dolor al malalt, ja des d'abans de Gal·lè es començaren les operacions quirúrgiques.

L'arqueologia ens ha proporcionat poder veure exactament com eren els instruments quirúrgics. A la ciutat de Pompeia, que el Vesubi va cobrir de cendres i lapilli el 79 dC, s'hi trobà, quan es feren les excavacions, tot l'instrumental mèdic d'un cirurgià: escarpels, bisturins, pinces, tenalles, ganxos, serres, sondes, catèters, trepans... També a la Gàl·lia s'hi descobriren eines semblants. És d'admirar l'esperit d'aquells metges i l'aguant dels pacients. No és estrany que amb el temps la pràctica quirúrgica causés cada vegada més horror i caigués en desús. Fins i tot l'Església acabà intervenint-hi: el concili provincial de Tours del 1163 la condemnà amb la frase: «*Ecclesia abhorret a sanguine*». I acabà que ja no es considerà pròpia de la classe mèdica. Només la practicaven encara curanderos i barbers.

Però no era pas així en temps de Gal·lè i àdhuc abans. La majoria dels honorables metges que hem citat als capítols anteriors

feren operacions quirúrgiques, fins i tot l'operació de cataractes oculars. A l'obra de Cels se'ns explica detalladament com es feia aquesta operació. Però ja el mateix Cels ens diu que la cirurgia s'havia separat de les altres especialitats de la medicina i tenia els seus mestres. I ens han arribat els noms d'alguns cirurgians famosos: l'alexandrí Filoxè, del segle I, citat per Soranus i per Gal·lè; un altre alexandrí posterior, Ammoni, inventor d'una pinça per trencar les pedres de la bufeta; Meges de Sidó que feia operacions abdominals; Heliodor que va escriure un tractat de cirurgia en cinc llibres, i Antil, del qual alguns diuen que va ser el millor cirurgià de tota l'edat antiga.

La veterinària i medicina posterior en l'Imperi Romà

Els animals domèstics, el cavall sobretot, tenien el seu paper a l'economia de l'edat antiga. No és estrany que se sentís preocupació per la seva salut. Ja Aristòtil parlà de l'art de la veterinària en el tractat *Història dels animals* i després d'ell altres autors, com Columel·la i Plini el Vell, amb recomanacions per als ramaders. Pal·ladi, del segle IV, descriu multitud de malalties de cabres, de bous i de cavalls. Algunes de les malalties citades sembla que avui dia ha desaparegut.

Però el tractat de veterinària més important que ens ha deixat l'antigor és una col·lecció de textos escrits entre els segles III i V, amb el títol *Hippiatria* (Cura de cavalls). Els autors són variats: Apsirtos,

nascut cap al 300, que acompanyà Constantí el Gran com a veterinari dels cavalls de l'exèrcit en la seva expedició contra sàrmates i gots, hi té les cartes que va escriure a una seixantena de corresponents. Hi tracta a fons la patologia del cavall i la seva terapèutica. Pelagoni, del segle IV, hi té 48 articles. Hierocles n'hi té 107. Aquest autor exposa com cal fer la cria, la higiene, la tria i l'ensinistament dels cavalls.

I hem de citar també els noms d'alguns metges dels segles IV i V que s'han conservat. La cultura mèdica a Alexandria no havia pas mort del tot i encara en sortien metges competents. Oríbas, nascut a Pèrgam el 325, s'hi formà i va ser el metge de Julià l'Apòstata. Després, sense gaire originalitat però amb competència, va escriure una *Col·lecció Mèdica* que sembla que arribà a 70 llibres dels quals se'n conserven una tercera part. Hi expressa sistemàticament les teories de Gal·lè per mostrar-ne la supremacia sobre els altres autors. Altres noms citables són: a orient Filagri, neuròleg; i Posidoni, psiquiatra. A occident, Vindicià, amic de sant Agustí i autor de dos tractats, *Gynaecia* i *De expertis remediis*, i Celi Aurelià, de Numídia, que féu una excel·lent adaptació de l'obra de Solanus sobre les malalties agudes i cròniques. De tots aquests metges hem de dir que les seves obres no aporten pràcticament cap novetat. Són simplement transmissors de la tradició, cosa que tampoc no podem pas dir que sigui menyspreable.

Per acabar diguem que l'enciclopèdic sant Isidor de Sevilla (560-636) dedica el llibre IV de les *Etimologies* a la Medicina i en fa un tractat en un estil ben científic. No hi ha res de la cabalística del seu temps. Parla dels humors del cos, de les malalties agudes i cròniques, de les olors i ungüents, dels instruments dels cirurgians... La medicina, doncs, seguia viva en la pràctica i fins i tot l'Església s'hi interessava.

Pensadors cristians del segle XX (99)

Pere Tarrés: de la medicina al sacerdocí

METGE, CAPELLÀ I APOSTOL

Pere Tarrés i Claret neix el 1905, a Manresa. Va viure quaranta-cinc anys. Vida breu, però intensa. Una vida compromesa amb els altres, com a metge de cossos i d'ànimes.

Educació al si d'una família senzilla i obrera, deixa en el jove Tarrés unes arrels excel·lents. Arrels fonamentades en el desig sòlid de viure una vida pobra, lluny de la riquesa i de la satisfacció d'una vida complaent. Ell mateix ens recordarà l'agost del 1937: «Prefereixo totes aquestes penes patides per amor a Déu que tots els honors, les riqueses i la glòria que la meua carrera de metge m'hauria pogut produir.»

El fet de ser aprenent de farmàcia, entre d'altres fets, va influir en la seva vida per optar pels estudis de medicina. El 1928 es llicencia en Medicina, després dels seus estudis a la Facultat de Medicina de l'Hospital Clínic de Barcelona, i entra a l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau com a metge, contemplant en cada malalt la presència estimada del Crist sofrent.

La seva vida espiritual va ser intensa des de la infantesa i l'adolescència. Pere Tarrés era membre de la Congregació Mariana de Manresa. A la Federació de Joves Cristians de Catalunya, el doctor Tarrés va trobar una forma de compromís apostòlic que encaixava molt bé en la seva forma de ser, en la seva mentalitat i en els seus ideals més pregons: la finalitat del moviment va ser la de trobar un remei a la descristianització amb un catolicisme actiu que, a través d'una organització ferma i d'una espiritualitat pregon, es proposava de conquerir tota la pàtria i tot el món per a Crist.

Li va tocar patir la guerra civil espanyola. Al seu *Diari de guerra*, format per un total de cinc llibretes, escrites dia a dia, ens mostra la seva vivència profunda del conflicte, el seu patiment, les seves pors i desitjos, i el termòmetre de la seva intensa vida espiritual.

Ingressa al Seminari de Barcelona el 1939 i el maig del 1942 Tarrés és ordenat de capellà. És nomenat vicari de Sant Esteve

Sesrovires i de Sant Joan Samora. És enviat a Salamanca a finalitzar els seus estudis de teologia i el 1944 es llicencia en Sagrada Teologia. En tornar de Salamanca, és nomenat viceconsiliari dels Joves d'Acció Catòlica de Barcelona, capellà del Col·legi de les Franciscanes Missioneres i consiliari dels centres d'Acció Catòlica femenina de Sarrià, i comença així un fort compromís amb l'apostolat catòlic com a metge d'ànimes.

El maig del 1950, el doctor Tarrés ingressa a la Clínica de la Mercè de Barcelona. Se li diagnostica una neoplàsia maligna, un limfòsarcoma, que pronosticava la seva mort. Tarrés no va dubtar a viure la seva malaltia per amor a Crist i pel bé dels capellans. Finalment, Pere Tarrés mor l'agost del 1950. El 1982 s'inicia el seu procés de beatificació.

ESPIRITUALITAT I PLA DE VIDA

L'itinerari espiritual del doctor Tarrés se centra en la comunió d'amor intens amb Jesús, i es deixa emportar per l'Esperit, des de la mirada amorosa del Pare. L'amor de Jesús és una crida que li abrussa el cor sacerdotal. Davant de l'amor immens de Jesús, Tarrés se sent com el «cérvol d'amor ferit».

Describeix l'amor de Crist com l'únic amor de la seva vida amb possibilitats il·limitades. És un amor que se'n dona eternament, que ens cerca i arrecera. És un amor on trobarem pau interior, serenitat d'esperit, alegria i goig. Aquí el cristià trobarà la felicitat que cerca, en «una vida ben plena d'actes d'amor fins a arribar a l'hora que el meu viure sigui un sol acte d'amor».

L'amor a Maria és el segon pilar de l'espiritualitat del doctor Tarrés. Quin paper té Maria en la seva vida interior? Ella és la que possibilita que la seva ànima s'acosti al Fill, que l'ajuda a ser tot de Crist, que vetlla per la seva fe i caritat. Ella és la que el defensa en

«**L**a intimitat del doctor Tarrés pot donar-nos llum per trobar un model de vida unificada en la vocació de l'amor» (Mn. Pere Montagut i Piquet).

Pere Tarrés.

l'hora de la persecució i de la lluita contra les «passions». Ell mateix ens comenta: «He demanat a la Mare de Déu que vulgui habitar en la meua ànima i que la fecundi, perquè, quan descendeixi l'Esperit Sant, produeixi Crist.»

Un tercer pilar és l'oferiment del mateix patiment diari. Tarrés ho entén com una ofrena a l'Estimat. Des del vot de castedat a Monistrol de Calders, ofereix el seu cor a l'amor exclusiu de Jesús. Ofereix tota la seva vida pels seus germans en la fe i pels que no creuen en Déu i l'ofenen contínuament mitjançant una vida pecaminosa. Tarrés vol ser víctima i morir. Ell mateix ens ho expressa clarament amb el seu poètic català: «(...) preneu-la quan us plagui i com us plagui; tota, Senyor, tota, Espòs meu de l'ànima, és per a vós. No desitjo altra cosa que morir per amor vostre.»

I en una altra ocasió, la seva vibració interior expressa: «I avui, meditant com el dolçíssim Jesús sofrí i féu sofrir la seva Mariona per mi, deixant-la sola al peu de la creu, sofrint Jesús el sofriment d'ella, m'he sentit tot de sobte amb plena joia i llibertat d'esperit, capaç de fer per Jesús allò que Jesús féu per mi.»

L'ofrena de la seva vida és tan intensa que cerca el patiment, no per mer masoquisme, sinó per estimar més Jesús i posseir-lo. Tot plegat, des del prisma de l'apòstol que té clara la necessitat de donar la vida per les ànimes que l'envolten, sense embuts. Les

contrarietats, les pors, els desconcerts, les persecucions... tot això i més ens permet contemplar, a exemple de l'apòstol sant Pau (cf. 2Co 4,8-10), la mort i la resurrecció de Jesús, de manera que també es manifesti en el nostre cos la seva vida gloriosa.

PENSAMENTS

La riquesa interior del doctor Tarrés em porta a elaborar un ventall dels seus pensaments més profunds i com els portava a la pràctica.

La natura i el paisatge el porta a contemplar el rostre de Déu. Sense caure en el panteisme, la natura parla de l'Estimat i el fa estimar, des de la posta de sol fins als núvols d'una tempesta. Ho expressa així de bonic amb el seu poètic català: «I va plo-

vent. Els prats i les muntanyes talment dirien que s'han agençat amb un vestit nou, tan bella és la tonalitat dels colors que llueixen.»

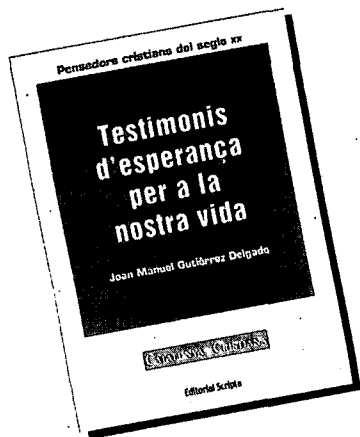
El tracte amb els malalts en el doctor Tarrés va ser exquisit. Es relacionava amb els malalts com si fossin germans seus i els estimava amb bogeria, per amor a Crist. Sap que els malalts necessiten afecte, atenció, comprensió... un somriure sincer, i li ho donia. Ell ho expressa de la següent manera: «Em sembla que una bona paraula, una mirada afectuosa, un somriure sincer ha de ser per a ells com un bàlsam molt suau molt més guaridor que les poques medicines que puguem donar-los.»

En la guerra va observar el dolor d'innombrables malalts, la inhumanitat de l'home, l'egoisme pur. Va contemplar de ple la misèria de l'home, barrejada amb el patiment del sense sentit d'una vida basada en la diversió, el plaer o el poder. Tot això el doctor Tarrés ho considerava buidor. Lluny del brogit mundà, la vida cristiana, segons Pere Tarrés, és la vida mística que anem col·locant al descobert. És la vida de cada dia feta vida en Déu: «I he pensat com tota la nostra vida hauria de ser un acte ininterromput d'oració, això és, de lloança i d'adoració a Déu. Oh Senyor, qui pogués arribar-hi!»

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista (stein@mixmail.com)

Si t'han agradat els
«Pensadors cristians del segle XX»,

**NO US
PERDEU EL
LLIBRE**

Regala't el llibre i ajudaràs el setmanari

Desitjo rebre el/els llibre/s: Testimonis d'esperança per a la nostra vida
Testimonios de esperanza para nuestra vida

català: _____ castellà: _____ total llibres: _____ a 9,62 € = _____ €
(com a donatiu, despeses d'enviament incloses)

Nom: _____

Adreça: _____

C.P.: _____ Població: _____

Forma de pagament:

☐ gir postal ☐ enviament xec ☐ es pot presentar un càrrec a:

☐ Entitat

☐ Oficina

☐ DC

☐ Compte

ENVIA LA BUTLLETA A:

Catalunya Cristiana, Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014-Barcelona

RÀDIO

Des de les 02.00 a les 7.00 hores, selecció de música instrumental.
 El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
 Sant Rosari, a les 7.03 hores.
 Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.10 hores.
 Pregària de Laudes, a les 7.35 hores.
 Santoral, a les 7.54 hores.
 Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.
 Pensament humà i cristià, cada hora.
 Comentari creient sobre l'actualitat, 9.30 hores.
 Àngel cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

08.00-09.00 El Primer Cafè (informatiu i tertúlia)
 09.00-14.00 Radiofórmula
 14.00-14.30 Catalunya actualitat (informatiu)
 14.30-18.00 Radiofórmula
 18.00-19.00 La Tribuna (magazín)
 19.00-20.00 Sessió contínua (cinema)
 20.00-21.00 Joc net (esports)
 21.00-21.30 Artilleria (literatura)
 21.30-22.00 Qui tingui oïdes (informatiu)
 22.00-23.00 Qui tingui oïdes (actualitat en clau cristiana)
 23.00-00.00 Planeta Blau (medi ambient)
 00.00-00.07 Pregària de Completes
 00.07-01.00 La gran diferència (selecció musical)
 01.00-02.00 Resson (música en català)

Dimarts

08.00-09.00 El Primer Cafè
 09.00-14.00 Radiofórmula
 14.00-14.30 Catalunya actualitat
 14.30-18.00 Radiofórmula
 18.00-19.00 La Tribuna
 19.00-20.00 Dona'm la mà (adopció)
 20.00-21.00 Joc net
 21.00-21.30 Vist i no vist
 21.30-22.00 Qui tingui oïdes
 22.00-23.00 Qui tingui oïdes
 23.00-00.00 Paraules d'amor (família)
 00.00-00.07 Pregària de Completes
 00.07-01.00 La gran diferència
 01.00-02.00 Resson

Dimecres

08.00-09.00 El Primer Cafè
 09.00-14.00 Radiofórmula

14.00-14.30 Catalunya actualitat
 14.30-18.00 Radiofórmula
 18.00-19.00 La Tribuna
 19.00-20.00 Estació de sants (santoral)
 20.00-21.00 Joc net
 21.00-21.30 Vist i no vist
 21.30-22.00 Qui tingui oïdes
 22.00-23.00 Qui tingui oïdes
 23.00-00.00 Radiofórmula
 00.00-00.07 Pregària de Completes
 00.07-01.00 La gran diferència
 01.00-02.00 Resson

Dijous

08.00-09.00 El Primer Cafè
 09.00-14.00 Radiofórmula
 14.00-14.30 Catalunya actualitat
 14.30-18.00 Radiofórmula
 18.00-19.00 La Tribuna
 19.00-20.00 Temps d'oci (lleure)
 20.00-21.00 Joc net
 21.00-21.30 Vist i no vist
 21.30-22.00 Qui tingui oïdes
 22.00-23.00 Qui tingui oïdes
 23.00-00.00 Superàvit (economia)
 00.00-00.07 Pregària de Completes
 00.07-01.00 La gran diferència
 01.00-02.00 Resson

Divendres

08.00-09.00 El Primer Cafè
 09.00-14.00 Radiofórmula
 14.00-14.30 Catalunya actualitat
 14.30-18.00 Radiofórmula
 18.00-19.00 La Tribuna
 19.00-20.00 Catalunya sense barreres (atenció a discapacitats)
 20.00-21.00 Joc net
 21.00-21.30 Vist i no vist

21.30-22.00 Qui tingui oïdes
 22.00-23.00 Qui tingui oïdes
 23.00-00.00 Amb llum pròpia (personatges famosos)
 00.00-00.07 Pregària de Completes
 00.07-01.00 La gran diferència
 01.00-02.00 Resson

Dissabte

08.00-08.30 Radiofórmula
 08.30-09.00 Contes de la Fada Vetakika
 09.00-10.00 Radiofórmula
 10.00-11.00 A tota costa (submarinisme)
 11.00-13.00 Trotamundos (turisme rural)
 13.00-13.30 Radiomotor (automobilisme)
 13.30-18.00 Radiofórmula
 18.00-19.00 Espectacle
 19.00-20.00 El temps de la música
 20.00-00.00 Radiofórmula
 00.00-00.07 Pregària de Completes
 00.07-01.00 La gran diferència
 01.00-02.00 Resson

Diumenge

08.00-08.30 Radiofórmula
 08.30-09.00 Contes de la Fada Vetakika
 09.00-10.00 Tot sardana
 10.00-12.00 Rutes per Catalunya (excursions)
 12.00-18.00 Radiofórmula
 18.00-18.30 La Taula de l'Evangeli (comentari de les lectures dominicals)
 18.30-20.00 Avui és el dia del Senyor (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
 20.00-21.00 Melodies de fe (música cristiana)
 21.00-23.00 Música cristiana
 23.00-23.30 Missatge en una ampolla (reflexions)
 23.30-00.00 Moments a mitjanit (reflexió cristiana)
 00.00-00.30 La cova del Country
 00.30-01.00 Cova de Jazz
 01.00-01.07 Pregària de Completes
 01.07-02.00 La gran diferència

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00-09.15 Informatiu matí + el temps + agenda
 10.30 Agenda
 11.00 Butlletí informatiu
 13.00-13.15 Informatiu migdia + el temps + agenda
 15.00 Butlletí informatiu
 17.00 Butlletí informatiu
 17.30 Agenda
 20.00-20.30 Informatiu vespre + el temps + agenda

Dilluns

20.30-21.00 El que més ens agrada (selecció musical).

Dimarts

20.30-21.00 El que més ens agrada (selecció musical).

Dimecres

20.30-21.00 Els Tresors de la Història

Dijous

20.30-21.00 La Taula de l'Evangeli

Divendres

20.30-21.00 Església d'Urgell

Dissabte

08.00 Agenda
 13.00-14.00 In Corpore Sano
 15.00 Agenda
 17.00 Agenda

Diumenge

08.00 Agenda
 15.00 Agenda
 17.00 Agenda

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h, Objectiu, l'home
 Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

CADENA ESTEL

90.1 FM Tortosa, Baix Ebre, Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre*
 93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà
 96.8 FM Garraf*
 100.6 FM Tarragonès, Baix Camp, Alt Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat*
 103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estant i Garrotxa
 106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat

104.4 FM Ràdio Principat: Cerdanya*
 105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
 107.5 FM Ràdio Principat: Andorra

* (en període de proves)

TELEVISIÓ

2

Diumenge 15

08.30 Buenas noticias TV
 Programa de la comunitat evangèlica.
 Director: José Pablo Sánchez Núñez.

08.40 Shalom

Programa de la comunitat jueva.
 Director: Benito Garzón.

08.50 Islam hoy

Programa de la comunitat islàmica.
 Director: Mohamed Chakor.

09.30 Pueblo de Dios (repetició del dilluns 9)

Els temes que tracta són, principalment, experiències, iniciatives, activitats o persones compromeses en accions de solidaritat, tant a Espanya com a l'estranger.
 Director: Julián del Olmo

10.00 Últimas preguntas

«Manipulación de embriones.»
 Entrevista a María Dolores Vila-Coro, directora de la Càtedra de Bioètica de la Unesco.
 Recentment, el Parlament espanyol ha aprovat la nova llei de Tècniques de Reproducció Assistida. Des de fa temps l'assumpte de la manipulació d'embrions és motiu de debat i encara queden moltes qüestions ètiques i legals per resoldre. Quan comença la vida? És ètic manipular els embrions?
 Director: M. Ángeles Fernández.

10.25 Testimonio

«Pastoral familiar: unidos en el amor.»
 Cándido i Lourdes porten gairebé 30 anys de felicitat matrimonial. Des de la seva experiència als Grups de Nostra Senyora, i actualment com a delegats de Pastoral Familiar a la diòcesi de Lugo, ens parlen de la importància de l'amor en la cura constant de la parella i en l'educació en la fe dels fills.

10.30 Santa Missa

Amb la participació de la coral Col·legi Canigó de Barcelona (Barcelonès), sota la direcció de José Antonio Mur.
 (Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 16

19.00 Pueblo de Dios

Diumenge 15

10.00 Signes dels Temps

Magazín sobre temes d'Església que inclou diferents seccions com ara reportatges, entrevistes, comentaris de llibres, comentari de l'Evangeli, secció de cinema, etc.

(Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge a les 12.20 hores pel Canal TVC Internacional.

Cada divendres

20.30 Creure avui

Programa de notícies, reportatges culturals i entrevistes des del vessant religiós. Cada setmana també s'ofereix l'agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i el temps de reflexió (comentari de l'Evangeli).
 Programa presentat per Stèfi Leonardi i coordinat per Ramon Safont-Tria.
 El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

14.15 Paraula i vida

Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach.
 També s'emet pel Canal Reus TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada quatre hores).

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

FEBRER ÉS EL MES CONSAGRAT A LA PURIFICACIÓ DE LA MARE DE DÉU

Internet

• **EMPRESARIS CATÒLICS.**— Amb l'objectiu d'ajudar els empresaris catòlics a reflexionar sobre la responsabilitat que implica la seva vocació, el portal Catholic.net ha creat una comunitat d'empresaris catòlics. A <http://es.catholic.net/comunidades/categorias.phtml?ts=28> trobareu una biblioteca sobre doctrina social de l'Església, fòrums de discussió, un xat interactiu, etc.

• **DESARMAMENT.**— www.desarme.org ofereix informacions sobre experiències de desarmament, desmobilització i reintegració; nens soldats; compromisos per reduir el comerç d'armes, etc.

Altres bisbats

• **FAMÍLIA.**— El 19 de febrer conferència del Dr. Luis Riesgo (psicòleg) sobre *Natalidad*, a la parròquia Maria Verge Mare (av. Machupichu, 50 - Madrid).

• **POBLE DE DÉU.**— Del 21 al 29 de febrer reflexió sobre la unitat a través de meditacions, silencis, compartir, pregària, eucaristia, a la casa d'exercicis Vil·la Sant Pau, col·legi Santa Maria dels Apòstols, c/ Grosella, 4 - Madrid. Anima la comunitat Poble de Déu de la diòcesi de Huelva. Més informació: tel. 913 047 766, a/e: pueblobrotes@todosuno.org, web: www.todosuno.org/brotespueblo/nao.htm

• **TURBALLOS.**— Del 28 al 29 de febrer, la comunitat de Turballos convida

a participar en una experiència de silenci i contemplació. Més informació: tel. 966 516 710 i 966 660 726.

• **SETMANA SANTA.**— La comunitat de Los Cabos convida a viure la Setmana Santa, del 8 a l'11 d'abril. Més informació: tel. 985 822 307, a/e: loscabos@telefonica.net

Barcelona

• **PARRÒQUIA DE SANT OLEGUER.**— L'11 de febrer, a les 20.45, Antoni Bentué parlarà sobre *Mort i més enllà*. C/ Nàpols, 133-137 - Barcelona.

• **ASSOCIACIÓ CULTURAL CIC.**— El 16 de febrer, a les 17.00, dins de l'aula d'extensió universitària per a la gent gran, cicle sobre la mort i recerques d'immortalitat amb el tema *Originalitat del «misteri» cristià*, amb Antoni Bentué (professor de la Universitat Catòlica de Xile). Més informació: Via Augusta, 228, baixos - Barcelona, tel. 932 013 701, fax 932 412 577, a/e: associaciocic@terra.es

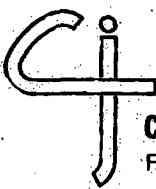
• **ESCOLA DE PREGÀRIA.**— El 16 de febrer, a les 20.45, Andreu Trilla, schp., dirigirà la pregària amb el tema *Fem desert a la ciutat*. Església del Sagrat Cor, c/ Casp, 27 - Barcelona.

• **ESCOLA DE TEOLOGIA.**— El 16 de febrer, a les 21.00, el Gmà. Benet Arbués, antic superior general dels germans maristes, parlarà sobre *El servei de la profecia*. Saló d'actes dels maristes de La Immaculada, c/ València, 370 - Barcelona. Entrada lliure.

• **SARSUELA.**— Els dies 16, 17, 18 i 19 de febrer, a les 17.00, sarsuela *Los gavilanes*, a càrrec de la Companyia Lirica de Ciutat Comtal a l'auditori Alfons Vallhonrat. Més informació: Centre Cultural de Caixa Terrassa, rbla. d'Ègara, 340 - Terrassa, tel. 937 804 122, fax 937 331 393, a/e: info@fundacet.com, web: www.fundacet.com

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— El 16 de febrer, a les 19.30, sessió de reflexió de l'actualitat cultural i religiosa amb Joan-Manuel Perdigó, sotsdirector d'*El Periódico*; curs sobre *Grans obres cristianes de la literatura*. Autors del segle XIX, coordinat pel P. Antoni Blanch,

s.j., els dies 29 d'abril i 6, 13, 20 i 27 de març. Inscripcions i informació: c/ València, 244, 2n - Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA
FUNDACIÓ LLUÍS ESPINAL

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 17 de febrer, de 19.30 a 21.30, tertúlia mensual amb Lluís Sols (catedràtic d'Història, IB); els dies 24 de febrer, i 2, 9, 16, 23 i 30 de març, José Ignacio González Faus, s.j. (cap acadèmic de Cristianisme i Justícia) impartirà el seminari *Cristologia i societat*; els dies 25 de febrer, i 3, 10, 17, 24 i 31 de març, Benjamí Bastida (professor d'Economia de la UB) dirigirà el seminari *L'ètica, factor econòmic?* Més informació: www.fespinal.com

• **CIÈNCIA.**— El Museu Geològic del Seminari de Barcelona i els Amics del Museu Geològic del Seminari conviden a participar del cicle de conferències sobre «Història de l'astronomia (II)», que pronunciarà Mn. Francesc Nicolau (sotsdirector del Museu Geològic del Seminari i professor emèrit de Filosofia de la Natura a la Facultat de Filosofia de la URL). El 17 de febrer, a les 18.30, el tema serà *L'astronomia mostra la velocitat de la llum: Römer i Bradley*. Sala Sant Jordi del Seminari de Barcelona, c/ Diputació, 231 - Barcelona, tel. 934 541 600.

• **CONGRÉS UNIVERSITARI DE PUBLICITAT 2004.**— El 18 de febrer, a les 19.30, José Miguel Reig, president de l'agència de publicitat Actinia, parlarà sobre *El valor secret de la publicitat*. Més informació: tel. 932 049 108.

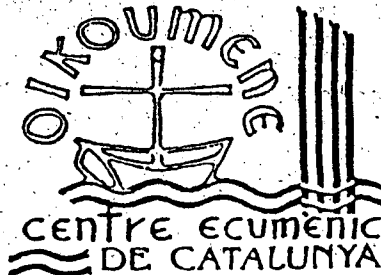
• **CENTRE CULTURAL DE MARA-TA.**— El 19 de febrer, a les 21.30, Florinda Plans i Colell (expresidenta de l'Associació de Veïns de Freixenet de Riner, expresidenta de l'Associació de Pares de la Zona Rural del Solsonès i autora d'*Entre dos focs. Desgovern, polítics i grans incendis a la Catalunya central*) parlarà sobre *Trobem-nos i parlem-ne... de quan «viure al camp» no és «viure a pagès»*.

• **PASTORAL DEL SORD.**— El 19 de

febrer, a les 18.00, conferència per a pares sobre *L'autoritat dels pares i l'obediència dels fills*, a càrrec de Josep M. Samaranch (FERT); el 21, a les 19.30, conferència per a joves sobre *El respecte a la vida*, amb Nuria Recto (Provida); el 21, a les 19.30, conferència per a avis sobre *L'autoritat a la maduresa*, per Montse Colomer (FERT). Totes les conferències es faran a la parròquia de Santa Teresina de l'Infant Jesús (Via Augusta, 68, entrada pel jardí del carrer Sant Marc) i seran interpretades amb llengua de signes per als sords.

• **ATENEU BARCELONÈS.**— El 20 de febrer, a les 19.30, recital de poemes de l'expressionisme, 1910-1920, de l'antologia *El crepuscle de la humanitat*; el 21, a les 9.45, visita comentada al Museu Marítim de les Drassanes; el 22, visita comentada a l'exposició de Torres García al Saló Sant Jordi de la Generalitat. Més informació: c/ Canuda, 6 - Barcelona, tel. 933 436 121, fax 933 171 525, a/e: ateneubarcelones@eresmas.com, web: www.ateneu-bnc.org

• **CENTRE ECUMÈNIC DE CATALUNYA.**— El 21 de febrer, XVIII Retrobament Ecumènic de Sant Cugat del Vallès: a les 10.00, recepció; a les 10.30, pregària a la capella; a les 10.45, sessió a l'aula; a les 13.30, dinar; a les 15.15, plantada de l'arbre, intencions de pregària i comiat. El tema *Les Esglésies cristianes de l'Iraq abans i després de l'ocupació militar d'aquest país* serà presentat per Sebastià Janeras (expert en temes de l'Orient cristià) i Loles Oliván (membre del Comitè de Solidaritat amb la causa àrab). Moderador: Joan Botam. Inscripcions: tel. 932 174 174 i 932 043 458.

欲使民心不亂
得之貨使民不為盜不見可
不尚賢使民不爭不貴難

No lloïs el savi
i la plebs no s'hi enfrontarà.

No estimis les coses difícils d'obtenir
i no hi haurà qui s'anima a robar.

No miris els objectes desitjables
i la ment no es torbarà.

**MOVIMENT I TERTÚLIA
AMB PETER YANG**

Entrada lliure el dissabte 21
de febrer a les 18.30 hores.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

«Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 444

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 26 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ SIGNIFICA UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la tasca humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

18.03 euros mensuals ho poden fer possible

DELEGACIÓ DE LA FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN

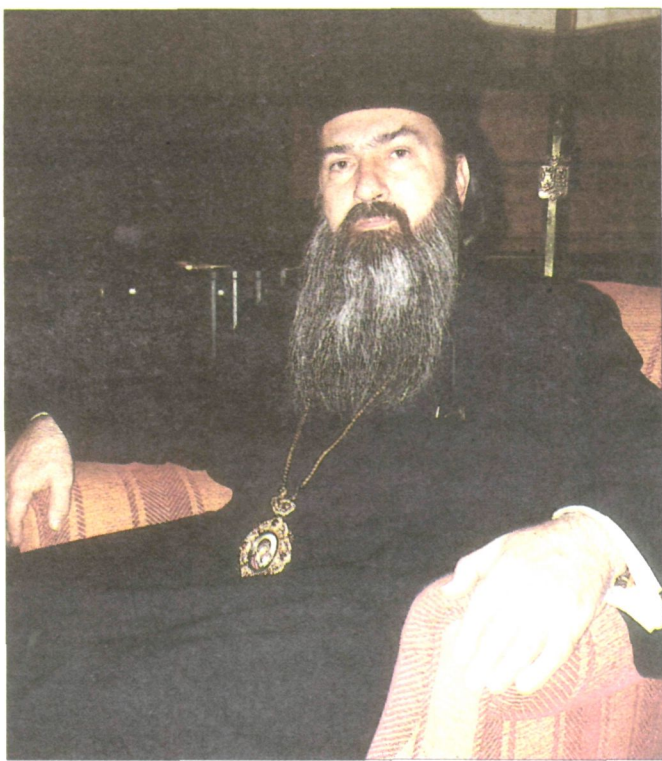
C/ Arrabal, 13, bajo A - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)

Tel. 983 544 750 - 983 545 206 - Fax 983 544 750 e-mail: fcna@fcnaes.org

Des del carrer

Com tots els bisbes de l'Església ortodoxa, IPS Teodosie prové de la tradició monàstica. No cal que ho juri. És un inequívoc monjo oriental, en el qual no poden faltar la barba copiosa i el rigorós hàbit negre. Té un parlar serè i pacífic, a voltes fins i tot distant, a joc amb una mirada penetrant que recorda les icones. Fa poc va ser a Barcelona convidat per la Comunitat de Sant Egidi per participar en la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. És la seva segona visita a una ciutat on reconeix haver descobert una enorme set de diàleg i d'unitat.

IPS Teodosie, bisbe ortodox de Constanta (Romania), va visitar recentment Barcelona

«El diàleg és el millor camí per estimar-nos»

—Les seves visites «ecumèniques» a Barcelona comencen a ser un costum...

—És la segona vegada que acudeixo a aquesta ciutat convidat per la Comunitat de Sant Egidi. Em sento molt feliç d'haver trobat aquí molts cristians de l'Església catòlica, de l'ortodoxa, d'altres Esglésies cristianes, amb una fe pregonia i amb un desig fort d'unitat. Crec que és molt important celebrar actes com la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians perquè el diàleg és el millor camí per estimar-nos, per unir-nos. Percebo que el desig de caminar plegats, units, és cada cop més fort, tant en la pregària com en el diàleg. Cada cop són més els cristians que tenen la il·lusió d'unir-se en una fe que prové del mateix Esperit Sant, del mateix Jesucrist, del mateix Déu en qui creiem tots plegats. Creiem en el mateix, només ens diferenciem en els conceptes, per la qual cosa cal demanar insistentment a l'Esperit Sant que ens uneixi.

—Amb diàleg, pregant plegats, creu, de debò, que la unitat és possible?

—Aquests són els dos camins de la

unitat: el diàleg i la pregària. Si bé en el fons en són un de sol ja que la pregària és el diàleg de les ànimes, és el diàleg amb l'Esperit Sant, amb Jesucrist, que ve a nosaltres quan preguem. I Ell, Jesucrist, és al cap i a la fi el qui més ens uneix. Això no obstant, no cal deixar de treballar de valent per la unitat ja que no únicament hi ha lloc per al desig i la il·lusió, sinó que també cal esforçar-nos perquè es dugui a terme.

—Ha trobat l'Església de Barcelona oberta al diàleg, a l'ecumenisme, a l'encontre amb els germans ortodoxos?

—He quedat molt impressionat. A Barcelona hi ha un desig pregon de diàleg i de comunió. Crec que Barcelona és un indret molt especial i propici per al diàleg entre els cristians. Cal encoratjar a tirar endavant, ja que el diàleg s'ha de mantenir viu sempre... No únicament durant una setmana, sinó durant tot l'any. Sovint, amb quotidianitat, des de la trobada i la discussió teològica, des de la possibilitat de compartir experiències i idees... En definitiva, des de l'amor. Les nostres pregàries han d'encarnar rostres i persones concretes.

—Ha aprofitat també aquesta esta-

da per visitar la petita comunitat romanesa de cristians ortodoxos que hi ha a Barcelona, concretament a la parròquia de Sant Ferran.

—M'ha alegrat visitar aquesta comunitat. Viuen intensament la seva vida cristiana. Són gent molt religiosa i se senten feliços de poder celebrar el culte i de tenir el seu propi capellà, el P. Bunde. Agraeixo molt a l'Església de Barcelona que els hagi facilitat un indret per aplegar-se i poder viure la seva fe.

—Aquesta comunitat de l'Església ortodoxa de Romania en contacte amb la catòlica, creu que és un bon exemple de convivència i de diàleg «informal» entre cristians?

—Són molt importants experiències com aquesta. Només així uns i altres es poden conèixer i establir un diàleg sincer. Ara es comença a Catalunya, però a Itàlia ja fa anys que es produeix i els resultats són molt bons. Només així es deixen de banda els tòpics i s'estableix el diàleg veritable i fructífer. Animo vivament a aprofundir en aquesta mena de relacions. Ens hem de trobar més sovint i establir contactes des de la caritat, amb molt respecte i molta sensibilitat envers l'altre.

Samuel Gutiérrez

FE D'ERRORS: El número de compte per ajudar els cristians de Terra Santa proposat a la contraportada del núm. 1.271 de *Catalunya Cristiana* és el 2081-0100-12-3300010800 i no el que figurava.

Un model de diàleg

La setmana de pregària per la unitat dels cristians un any més ha posat de manifest que la religió només es pot entendre a través del diàleg. El diàleg —la capacitat de saber dir coses a l'altre i al mateix temps escoltar-lo— s'ha de practicar sobretot amb els germans de les altres Esglésies i també amb els fidels de les diverses religions. D'aquest exercici d'acostament no se'n pot excloure ningú: o s'és dialogant amb tothom, o no se'n és. Aquest diàleg frater i sincer és propi de la religió. Aquesta característica, per desgràcia, no la trobem en el camp de la política, on el que predomina, i a vegades el que més es valora, és atiar la confrontació. El diàleg, no cal dir-ho, en surt molt mal parat. Així, trobem els qui des d'un bon principi es neguen a practicar aquest exercici tan beneficiós i culpen el diàleg i qui el promou de tots els mals del món. D'altra banda, també tenim els que es presenten com els grans dialogants, els portadors de pau, però que al mateix temps han deixat ben clara la seva negativa a tractar amb el gran adversari polític, i fins i tot n'han fet el seu lema. Totes dues posicions són unes grans impostures, perquè tot ho diuen tenint només en compte el rendiment electoral. Mentre tot quedi condicionat als comicis de la cantonada i no se sàpiga veure més enllà, no podem parlar de debò de diàleg en l'àmbit polític. Almenys, però, el model de veritat seguirà sent el diàleg interreligiós.

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

El cardenal Vives

Aquest mes de febrer s'escau el 150è aniversari del naixement de Josep Vives: el qui seria, més tard, fra Josep de Calassanç i, des del 1899, el cardenal Vives i Tutó. Va néixer a Sant Andreu de Llavaneres i ara la parròquia i l'Ajuntament d'aquesta bella població del Maresme es preparen per celebrar-ne la memòria. Serà més que un simple homenatge: les seves despulles, que reposen, des de la seva mort, el 1913, en un cementiri romà, seran acollides al seu poble natal i col·locades, amb tota dignitat, a la seva sepultura definitiva.

Aquest retorn material del cardenal Vives és una bona ocasió per recuperar el record de la seva figura espiritual. Poques vegades, quan evocuem les nostres grans figures eclesiàstiques del segle XIX, esmentem la de Vives i Tutó, tot i la seva relació amb les de més anomenada i la seva influència decisiva en la promoció d'alguna d'elles. Aquesta manca de relleu popular ve, probablement, del seu treball polifacètic, més eficaç que espectacular, centrat, primordialment, en la tasca d'alt conseller. Va ser consultor del Sant Ofici (1887), va assessorar *Propaganda Fide* (1889) i Lleó XIII li va confiar la presidència del concili plenari llatinoamericà. Després va contribuir a l'elaboració d'alguns documents de Pius X,

com ara l'encíclica *Pascendi*. Aquestes són només algunes mostres de la seva col·laboració en els afers romans. La seva influència era tan àmplia i tan decisiva que a Roma es deia, amb una mica d'humor i una mica d'enveja, jugant amb els seus cognoms: *Vives é tutto*. En l'àmbit vaticà venia a ser, una mica, això que ara en el camp polític en diuen un *fontaner*.

Vist des de la situació actual de la nostra Església catalana, ens admira l'extraordinària influència d'aquell cardenal. Era, d'altra banda, el temps en què Pius X llegia amb interès les cartes pastorals del bisbe Torras i Bages. Vives va ser un dels qui va animar Torras a publicar una versió castellana dels seus escrits, de la qual s'encarregà el pare Ignasi Casanovas.

Vives s'insereix en una tradició d'eclesiàstics d'aquest país que van aixecar extraordinàriament el nivell del pensament catòlic, amb voluntat clara d'integrar-lo en la cultura catalana, però des d'una actitud de fons conservadora. Entre ells hi ha matisos, naturalment. El pare Miquel Batllori no dubta a posar «entre els integristes catalans, el cardenal Vives i Tutó i el doctor Sardà i Salvany», tot fent notar, tanmateix, una distinció: «L'integrisme clerical d'arreu d'Espanya era prevalentment anticatalanista.» La participació de Vives en la redacció de l'encíclica *Pascendi* és prou significativa. Però cal no oblidar, al mateix temps, la seva relació d'amistat personal i d'ajuda a gent diversa. Quan —com consta concisament en una de les notes dels arxius vaticans, ara publicades per Ramon Corts— recomana a la cúria que sigui escoltat el pare Miquel d'Esplugues, està obrint pas a una veu no gens convencional.

A partir, aproximadament, de la segona meitat del segle XX, la nostra imatge a Roma ha canviat. Seria llarg d'entrar en l'anàlisi d'aquest fet. Quedem-nos avui en el cardenal Vives: ell, des de la seva mentalitat, va fer grans serveis a la nostra comunitat eclesial.

Ara mateix

Rauxa